

EVANGÉLIKUS Életo

**Ima: a legerősebb
dolog a világon!**

**Keresztény egyházak
vezető tisztségviselői
az ökumenéről**

**Épülő gyülekezet
Vecsésen**

ÖKUMENÉ

4500 Ft

MEGJELENT

ECSEDI ZSUZSA (SZERK.): ÉNEKKINCSTÁR

Az evangélikus éneklésről és korálokról szóló enciklopédikus kötet elkészítésével régi adósságot törleszt a magyarországi egyházzenei-közösség.

Az Énekkincstár sokrétű használatra alkalmas: az egyházzenei tanulók számára himnológia-tankönyv, az érdeklődő gyülekezeti tagok számára információforrás, a lelki táplálékot keresőknek meditációs gyűjtemény.

Ajánljuk kötetünket minden igényes és érdeklődő embertársunknak: aki elmélyülésre törekszik, vagy aki új információkat keres.

KÖNYVEINK MEGRENDELHETŐK
A WWW.LUTHERKIADO.HU/BOLT OLDALON

Evangelikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út. 24.
Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–17 óra között
www.lutherkiado.hu/bolt • kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518
Levelezési címünk: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.

Nyíló kapuk

A 2018. év második EvÉlet-számának tematikáját meghatározta a január 21–28. között megrendezett ökumenikus imahét. Szeretünk volna, ha az imádkozás erejéről, formáiról, az ökumené fontosságáról és a különböző keresztény felekezetek előtt nyitott templomokról egyaránt születnek írások. Megszólaltattunk vezető egyházi tisztségviselőket, hogy megtudjuk, mit gondolnak az ökumenéről. Ugyanakkor kíváncsiak voltunk arra is, mit mondanak a gyerekek az imádkozásról. Ki hogyan imádkozik, miért tartja fontosnak az imát? Talán szülők és tanárok számára is érdekes válaszok születtek, de akár gyerekkori önmagunkra is ráismerhetünk az elmondottakban. Az Úrral való legközelebbi kapcsolattartásunk eszközéről Keczkó Szilvia lelkész nő írt tartalmas, személyes cikket.

Nem mehettünk el most sem egyházunk eseményei, illetve az evangélikus vonatkozású hírek mellett; Fabiny Tamás elnök-püspököt pedig egy olyan hír készítette írásra, amely jócskán szerepelt a világi médiában is: a németországi Immerath település templomának lerombolása.

Újságíróink továbbra is járják az országot a jó példák után; e lapszámunk az új templomot építő Vecsési Evangélikus Egyházközséget mutatja be. Megörö-

kítésre érdemes, örömteli fejleményekkel azonban, hála Istennek, nemcsak gyülekezetekben találkozhatunk, hanem egyéni kezdeményezések is születnek. A kárpátaljai gyerekeket segítő akció Bonnyai Anna és Sándor, valamint barátjuk, Sztupkai Marcell ötletéből indult el. Ma már rajtuk kívül több százan vannak országszerte, akiknek az önkéntes munkája révén karácsonyi ajándécsomagot kaphat sok kárpátaljai gyerek; de az ottani helyzet súlyosságát felismerve az iskolakezdés megkönnyítésére is szerveznek gyűjtést.

Szeverényi János országos missziói lelkész a szolgálatában sok helyen megfordul, gondolatait pedig jegyzetek formájában osztja meg az olvasókkal. Végül ajánlunk könyvet és színházi előadást, illetve felhívjuk a figyelmet a Károli Gáspár Református Egyetem honlapjára, amelyen egészen különleges életútinterjúk olvashatók: nemcsak református, hanem evangélikus lelkészek, illetve egy diakonissza élettörténetét is megismerhetjük, olyan embereket, akiknek nehéz időkben kellett helytállniuk szolgálatukban. Az interneten bárki számára elérhető, átlagosan száz-százhusz oldalas nyomtatott élettörténetek mindegyikét magyarázatokkal ellátott fotóalbum és az interjúalanyok színes családfája egészíti ki.

■ KÉZDI BEÁTA

Isten ereje a mindennapokban

Fischl Vilmos evangélikus lelkész szerint a reformáció nemrég zárult jubileumi emlékéve közelebb vitte egymáshoz a keresztény felekezeteket, így remélhetjük: a jövőben a különbségek helyett

jobban tudunk figyelni arra, ami összeköt bennünket. A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtákarát az ökumenikus imahét alkalmából kérdeztük.

15. oldal

Ne maradjunk le a jóról!

Év elején sokszor érezzük: elrohant az előző esztendő. Kovács Barbara felteszi a kérdést: miért tűnik úgy, hogy az évek egy szempillantás alatt röpködnek el egymás után, és mire észbe

kapunk, már megint új évszámot látunk a naptárban? A lelkész nő közös gondolkodásra hív, és elárulja, mit tehetünk, hogy 2018 ne szaladjon el mellettünk.

16. oldal

Kifelé szolgálunk

Az EvÉlet idei első vidéki gyülekezeti riportja egy Pesthez közeli településre kalauzolja az olvasót. A Vecsési Evangélikus Egyházközséget bemutatva templomépítésről, gyarapodó gyülekezetéről és egy különleges szokásról is hírt adhatunk. A gyülekezet vezetőjét, Heinemann Ildikót sokan kórházlelkészként ismerik; interjúnkban szó esik szolgálatának különféle területeiről, de fény derül arra is, mit tesznek a gyülekezeti tagok, amikor egymásnál „tanyáznak”. A regénybe illő vecsési templomtörténetről, az épülő közösségről, a helyi ökumenéről Stifner-Kóháti Dorottya ír érzékletesen.

28. oldal

Láthatóan evangélikus

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Ósze Viktória tanító, kántor – Tét. A mai elzüllött világban nagyon fontos támasz a hit. Jó, ha az ember tartozik valahová! Az ember azonkívül, hogy munkahelye, családjá van, tartozzon egy nagyobb közösségbe, ahol többféle emberrel találkozhat. A legjobb a gyülekezet. Általános iskolás koromban a téti énekkarba jártam. Egyik alkalommal kipróbálhattuk az orgonát. Innentől kezdve bejártunk a templomba, és saját kedvünkre gyakoroltunk. Utána a főtí kántorképzőbe jártam, majd a téti gyülekezet kántora lettem.

A győri Péterfy evangélikus iskolában tanultam, most itt tanítok. Diákként megélttem az iskola keresztény szellemiségét, az emberközelséget, az volt a vágyam, hogy egyszer itt taníthassak. Ez egy olyan iskola, ami a második otthona lehet diáknak és dolgozónak egyaránt. Itt mindenki Istenhez érezheti magát közel.

Az éneklés számomra hasonló az imádsághoz. Ha éneklek, imádkozom, akkor beszélgetek a Jóistennel. Biztonságot ad, hogy tudom, Isten mindenhol ott van, számíthatok rá.

A mai evangélikus arcképcsarnok az interneten a lathatoan.reblog.hu és a [facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Kormányzati támogatás egyházunknak is

Magyarország kormánya egyházi célú támogatásokról is döntött tavalyi év végén – olvasható a *Magyar Közlönynek*, Magyarország hivatalos lapjának 2017. évi 227., december 27-i számában. A 2062/2017. (XII. 27.) kormányhatározat értelmében a Magyarországi Evangélikus Egyház egyházi célú fejlesztési támogatásként 910 millió forintot kapott.

A hivatalos lap ugyanezen számában jelent meg az a kormányhatározat is,

amely szerint a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház „programjainak, célkitűzéseinek, ingatlanberuházásainak, eszközbeszerzéseinek, működésének támogatására” 250 millió forintban részesül.

A *Magyar Közlöny* említett számában lehet tájékozódni a további, egyházi célú támogatásokról is; a lapszám letölthető a kozlonyok.hu internetes oldalról.

■ E. É.

ORATIO OECUMENICA

Mennyei Atyánk! Te biznyságtévő életre hívtál el minket. Adj nekünk bátorságot, erőt és hűséget, hogy evangéliumod hiteles hírvivői s így eszközeid lehessünk az emberek között! Add, hogy betölthessük szolgálatunkat. Segíts, hogy szavainkkal, tetteinkkel, egész életünkkel tanúidnak bizonyuljunk!

Köszönjük szent igédet, amelyet ma is hirdettél szolgálóid által. Köszönjük, hogy egyszülött Fiadat, Jézus Krisztust küldted hozzánk, s hogy az ő szenvedésével és halálával elhárítottad rólunk bűneink büntetését, feltámadásával pedig legyőzted a halál hatalmát. Add, hogy a tőle tanult önfeláldozó szeretettel tudjunk mi is szolgálni a világban.

Könyörgünk az egyházért, hogy minden időben evangéliumod világszerte járjon, és azt hirdesse a világban. Köszönjük, hogy egyházadban adtál lelki otthon nekünk, ahol megismerhettünk téged és akaródat. Add, hogy követni is tudjuk.

Tekints irgalmasan a családokra, családjainkra. Fűzd erőre a szeretet kötelékét a házastársak és a generációk között. Tedd a családi otthonokat boldog, örömteli közösséggé.

Könyörgünk minden szenvedőért, akár testi, akár lelki bajaikban keresnek téged, vagy nem is gondolnak arra, hogy nálad a segítség. Betegágyon, kórházban, elhagyott szennytelepeken adj bajukban gyógyulást, küldj el bennünket is gyógyításukra.

Istenünk! Áldunk és magasztalunk téged, hogy egész földünket betöltsd dicsőségeddel. Fordítsd a mi figyelmünket is teremtett világodra, amelyet lakóhelyül adtál nekünk. Használd minket eszközül arra, hogy jól éljünk javainkkal, ne szennyezzünk, ne romboljunk és ne legyünk telhetetlenek, hogy el ne vegyük utódainktól az élet lehetőségét, hanem inkább műveljük, szépségszépítsük, őrizzük mindazt, amit reánk bízta. Ámen.

Hetvened vasárnap – Mk 7,5-16

A lényegét láthatod!

„Ez mindig is így volt...” Az életünket nem éri meg középszerűen élni. Sőt ha egyáltalán élni akarunk, akkor harcolni kell a középszerűség ellen. A hívó keresztény középszerűsége abban áll, hogy azt gondolja: jó lesz úgyis. Hovatovább egyenesen azt gondolja, hogy máshogy nem is jó, csak úgy. Mert ez mindig is így volt. Ezt már nagyapáink is így csinálták, és bár már ők sem tudták, miért, ők sem kérdezték efelől semmit. Mi se tegyük.

Jézus köré gyűlnek a farizeusok és írástudók, akik azért utaztak Jeruzsálem-ből Galileába, hogy összevegyék a saját középszerűségüket a jézusi tanítással. Nem csodálkozhatunk azon, hogy alig találtak közös pontot Jézus tetteiben és a saját kegyességükben. Jézus nem úgy csinálja, mint ahogyan ők csinálják. És Jézus még úgy sem csinálja, ahogyan az ő nagyapáik csinálták.

„Ez mindig is így lesz...” Középszerűek lennének a farizeusok? Talán túl kemény megállapítás ez. Ha a törvények betartása felől közelítjük meg a kérdést, akkor nem. Sőt ők az igazán profik. Tudják, mit jelent: örökség, identitás. A jövő záloga, hiszen ez az, ami biztosítja azt, hogy a múlt jelenné, a jelen pedig jövővé váljon. Ez adja a biztonságot: „Mindig is így lesz.”

De ha a jézusi tanítás, tehát a szeretet radikális parancsolata felől nézzük: akkor bizony elvéreznek az írástudók. Mert igenis középszerű azt gondolni, hogy csupán x parancsolat betartásával önmagában megvalósulhat valami isteni rend. Igenis középszerű csupán ennek a célnak szentelni a kegyességünket. És ha már a célnál járunk: igenis középszerű azt gondolni egy eszközzel, hogy az maga a cél.

Mi legyen most akkor a hagyománnyal? Semmiképpen sem mondhatjuk azt, hogy maguk a hagyományok lennének középszerűek. Számunkra is és oly sok nép számára az identitás alapját képezik. Ha elvesznek – mint ahogyan a posztmodern világban látjuk –, akkor a saját személyiségünkben vesznek el valami nagyon fontos. Minden kor nagy kérdése az, hogy miként viszonyuljunk a hagyományokhoz. Kritika alá lehet-e venni akár egy régi gyakorlatot?

Talán kevésbé éri meg ezt ilyen nagy összefüggésben vizsgálnunk. A jézusi szeretet egyik első lépése az, hogy önmagunkban keressük a választ: mi a tetteink indítéka? Mi mentén állítunk fel értékeket? Jó lesz ez így is, vagy tovább nézek-e egy kicsit? Keresem-e a lényegét? Jézus számára a mérvadó a viszonyulás: saját magunkhoz, illetve a felebarátainkhoz. Egészen egyértelmű lenyomatot ad a hitünkről az, ha őszintén megvisszóljuk a kérdést: mit teszek a másikkért? És ha elég bátrak

vagyunk, akkor léphetünk a következő kérdésre: mit nem teszünk a másikkért? Ez pedig már a bűnbánat és a bűnbocsánat területe, igazi böjti kérdés.

„Ez mindig is így van...” Jézus nem önmagában a hagyományok ellen szól. Jézus nem akarja, hogy gyökértelemek legyünk. Jézust követése mindig azt jelenti, hogy a lényegét látom! A jelen

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

értékét! A folyamatos *van* kincsét! A Szentlélek által bennem élő hit azt jelenti, hogy a lényegét láthatom! Jézus világossá teszi azt, hogy számomra – bár lehet nagyon sok fontos dolog az életemben – a legfontosabb az, hogy az *élet* érdekében mit teszek. Láthatom a lényegét: ami az élet maga. Ha ezt tartjuk szem előtt, akkor nem leszünk középszerűek. Mert képesek leszünk az életet, az Istentől eredő értéket helyezni minden emberi találmányunk fölé!

Ha pedig a hitünk ebbe kapaszkodik, akkor képesek leszünk úgy tisztelni Istent az ajkunkkal, hogy az más ember számára is az életet jelentse. Képesek leszünk mindent félretenni, hogy az Istent állítsuk a fő helyre!

■ HAJDUCH-SZMOLA PATRIK

Imádkozzunk! *Teremtő Istenünk! Megvalljuk neked, hogy oly sokszor veszítjük szem elől a lényegét. És akkor csak az marad, hogy az ajkunkkal dicsérünk, de a szívünk távol van tőled. Kérünk téged, a szavaink mögé adj tartalmat! Add, hogy vigasztaljunk, bátorítsunk! Ha Lelkeddel velünk vagy, akkor a szívünk is közel lesz hozzád! Ha a szívünk közel lehet hozzád, akkor pedig megláthatjuk a lényegét! Ámen.*

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (január 28.) Reménykedj az Úrban, légy erős és bátor szívű, reménykedj az Úrban! Zsolt 27,14 (Jak 5,11b; Mt 20,1–16; 1Kor 9,24–27; Zsolt 119,73–80) Szeretünk okos tanácsokat osztogatni egymásnak. Ha időben lefekszel, biztosan kipihen-ten ébredsz; ha körültekintően étkezel, nem lesz gyomorproblémád; ha nem idegeskedsz, nyugodtabb lesz az életed; stb. Minden kétséget kizáróan hasznos tanácsok ezek. A zsolttáros azonban nem a testünknek, hanem a lelkünknek ad hasznos tanácsot: reménykedj az Úrban, légy erős és bátor! Dávid király, a zsolttár szerzője úgy ad nekünk jó tanácsot, hogy maga is átélte, szorongatott helyzetében az Úr volt a segítője, benne reménykedhetett. Áldott tanács – rajtunk áll, tudunk-e így élni!

Hétfő (január 29.) Ezért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme: új jött létre. 2Kor 5,17 (Ez 11,19; Lk 19,1–10; 5Móz 9,1–14) Tapasztalatból tudjuk, milyen óriási különbség van régi és új között. A régi parkettánk recsegett, az újon hangtalanul lehet járni. A régi serpenyőmet már nem tudtam a sok olajfolttól megtisztítani, az új tiszta és szép. De az idő múltával ezek az új dolgok is tönkremennek, bekoszolódnak. Az új élet, amelyet Jézustól kapunk, nem hasonlítható a földi dolgainkhoz, mert az új élet örök érvényű, sosem évül el, sosem megy tönkre. Kívánom, hogy ebben az új évben is megtapasztaljuk: aki Krisztusban van, új teremtés az.

Kedd (január 30.) Képesek legyetek felfogni minden szenttel együtt: mi a szélesség és hosszúság, magasság és mélység; és így megismerjétek Krisztus minden ismeretet meghaladó szeretetét, hogy Isten mindent átfogó teljességére jussatok. Ef 3,18–19 (Zsolt 67,8; 5Móz 7,6–12; 5Móz 9,15–29) Pál apostol a Korinthusiakhoz írt első levelében (a szeretet himnuszában) azt írja: „...most töredékes az ismeretem...” (1Kor 13,12) Itt, az Efezusi levélben pedig arról ír, hogy el kell jutnom Isten mindent átfogó teljességére. Hogyan tud az emberi töredékesség Isten teljességére jutni? Legyünk őszinték: sehogy. Ezért maga Isten vezeti a töredékes ismeretű embert az ő szeretetével az örök életre. Az út Jézus, aki életét adta értünk a kereszten. Ő a minden ismeretet meghaladó szeretet.

Szerda (január 31.) Lássátok meg, milyen nagy szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten gyermekeinek neveznek minket, és azok is vagyunk. 1Jn 3,1a (2Móz 15,1; Róm 4,1–8; 5Móz 10,1–9) A földi szülők gondoskodnak gyermekük ruháiról, játékaikról, szükségleteiről, elviszik őket az óvodába, iskolába, tanítják, nevelik, és a gyermek örül az iránta tanúsított szeretetnek.

Isten gyermekei, akik Jézus Krisztus váltságshalálát hiszik és elfogadják, átélik, hogy Isten gondoskodó szülő. Gondoskodik ételről és ruházatról, velünk jár, vezet és kísér minket, sőt tanít a Szentlélek által. Lássuk hát meg, milyen nagyon szeret minket az Isten!

Csütörtök (február 1.) Aki szomjazik, jöjjön! Aki akarja, vegye az élet vizét ingyen! Jel 22,17b (Ézs 48,21; 1Kor 3,[1–3]4–8; 5Móz 10,10–22) Kevésszer szomjazunk, hiszen könnyen juthatunk vízhez akár odahaza, akár úton vagyunk. Mi Magyarországon nem igazán ismerjük a szomjazás fogalmát. Isten népe megismerte ezt a negyvenéves pusztai vándorlás során. De Isten nem hagyta magukra őket, vizet fakasztott nekik. Bár fizikai értelemben nem szomjazunk, de lélekben lehet, hogy sokszor. Isten élő és áradó igéje ma is hangzik, lehet belőle meríteni, lehet általa megújulni. Isten nem akarja, hogy szomjazzunk – éljünk hát a kínált élet vízzel, amelyet ő kínál!

Péntek (február 2.) Egymás iránt pedig valamennyien legyetek alázatosak, mert Isten a gőgösöknek ellenáll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad. 1Pt 5,5 (Jób 21,22; Mal 3,13–18; 5Móz 11,1–12) Életünkben olyan sokszor megyünk szembe az Isten igéjében élénk tárt jó renddel, akarattal. Isten azt mondja: legyetek alázatosak. Számunkra alázatosnak lenni azt jelenti: kiszolgáltatottnak magam a másíknak. Ezt pedig nem akarjuk. Ha a másik teszi felénk, elfogadjuk, de mi nehezen cselekszünk így. Sajnos Isten felé is ilyenek vagyunk. Elfogadjuk, hogy ő kitérte a szívét, hogy Krisztusban az életét is odaadta értünk, mi mégis gőgösen a saját fejünk alapján döntünk. Legyen ez az év Isten akaratába való boldog belesimulás és így az alázatos keresztyén élet gyakorlása.

Szombat (február 3.) Mily drága a te szereteted, Istenem! Szárnyad árnyékába menekülnek az emberek. Zsolt 36,8 (Zsid 10,35; 1Kor 1,26–31; 5Móz 11,13–32) A zsolttáros úgy beszél Istenről, mint egy jóságos kotlósról, akinek a szárnyai menedéket jelentenek. A nagyhét eseményei előtt álló Jézus Jeruzsálemhez közeledve szintén ezt a képet használja (Mt 23,37). Jézusnak és az Atyának egységes akarata az, hogy az ember hozzá térjen, őt válassza, nála találjon menedéket, békességet, oltalmat. Áldott akarat ez, és áldottá válik az az ember, aki valóban így cselekszik. Aki nem emberi praktikákban, horoszkópokban, vallások kavalkádjában, hanem egyedül Istenben keresi az oltalmat. Köszönöm, Istenem, hogy szárnyad árnyékába menekülhetek!

■ TAMÁSY TAMÁSNE

EVANGÉLIKUS Élet | FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!
megrendelheti online is: evangelikuselet.hu/elfizetes

Vallásszabadság a világon elsőként

Négyszázötven éve írt történelmet a tordai országgyűlés

Négyszázötven éve, 1568. január 6-án kezdődött és 13-ig tartott Erdélyben a tordai országgyűlés, amely kimondta négy felekezet – a katolikus, az evangélikus, a református és az unitárius – szabadságát és egyenjogúságát, és ezzel a világon elsőként hirdette meg a vallási toleranciát.

KORÓSFÖI KRIESCH ALADÁR: AZ 1568. ÉVI TORDAI ORSZÁGGYŰLÉS

Magyarországon az 1526-os mohácsi vész után gyorsan elterjedt a protestantizmus. Az 1542-től önálló Erdélyi Fejedelemségben az 1550-es évekre a lakosság nagy része a lutheri reformációhoz csatlakozott János Zsigmond fejedelemmel együtt, katolikusnak csak a Székelyföld egy része, Csíkszék és néhány főúri család maradt meg.

Az 1557. évi országgyűlés törvényben bevett vallással nyilvánította az evangélikust, és a katolikkal azonos jogokat biztosított számára. Amikor a magyar lakosság és a fejedelem a reformáció kálvini irányzatához csatlakozott (a szászok megmaradtak lutheránusnak), az 1564. évi tordai országgyűlés bevett vallással nyilvánította a kálvinizmust is. Az erdélyi reformáció harmadik ága akkor alakult ki, amikor a reformátusok egy része az unitáriusnak nevezett antitrinitárius (Szentháromság-tagadó) tanokhoz pártolt; így tett udvari papja, Dávid Ferenc hatására János Zsigmond fejedelem is.

Ezek után tartották 1568. január 6–13. között az újabb tordai országgyűlést, amely egyenjogúsította az unitáriusokat is, így alakult ki a négy bevett vallás. Az országgyűlés addig sehol nem ismert mértékben foglalta törvénybe a lelkiismereti és vallásszabadsághoz való jogot, pontosabban a gyülekezetek számára a szabad lelkészválasztást.

■ Forrás: MTI

A középkori Európa nem ismerte a vallási türelmet, a római katolikus egyház a tanaitól való minden eltérést eretnekségnek bélyegzett. Nem hozott megértést vagy türelmet az övétől eltérő vallási felfogások iránt a reformáció sem, legnagyobb alakjai úgy vélték, hogy a „libertas conscientiae”, a lelkiismereti szabadság, a más hiten lévők megtűrésének a gondolata a sátán találmánya, amelynek célja, hogy az emberekben kételyt ébreszsen, meggyöngítve hitüket.

Miután a vallásháborúk során nyilvánvalóvá vált, hogy egyik fél sem tudja a másikat meggyőzni vagy térdre kényszeríteni, az együttélést valamilyen módon rendezni kellett. A Német-római Birodalomban 1555-ben megkötött augsburgi vallásbéké kimondta ugyan az evangélikus vallás egyenjogúságát a katolikkal, de a szabad vallásválasztást és -gyakorlást nem engedte meg. Az „akié a föld, azé a vallás” – „cuius regio, eius religio” – elv alapján az alattvalóknak követniük kellett a fejedelmek vallását.

Aliansz-imahét

Idén Budapesten, a Skót Misszió erzsébetvárosi székházában nyitották meg hivatalosan az Aliansz-imahetet. E sorozatot világszerte minden év első teljes hetében tartják vasárnaptól vasárnapig a felekezetközi szövetség tagszervezetei.

A január 7-i alkalmon – a Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz) elnökének, Szeverényi János evangélikus országos missziói lelkésznek a bevezetője után – Aaron Stevens, a Skót Misszió lelkésze beszélt a misszió múltjáról és jelenéről.

D. Szabó Dániel, az Aliansz tiszteletbeli elnöke hirdetett ígét ezután, majd a különböző egyházak vezetői mondták el

fohászukat: Csikós István (Testvérgyülekezet); Hecker Frigyes nyugalmazott metodista szuperintendens; László Viktor, az *Ez az a nap!* szervezője; Durkó István baptista missziói igazgató; dr. Mészáros Kálmán baptista lelkész, egyháztörténész; Szuhánszky Gábor metodista lelkész; Pataky Albert pünkösdi egyházelnök; Bánki Lajos, a Golgota gyülekezet lelkésze; Szeverényi János; Horváth István, az Aliansz főtákará, majd D. Szabó Dániel és végül a Magyarországi Szabadkeresztény Gyülekezet pásztor, Mézes László imádkozott. Internetes honlapjuk információja szerint hazánkban a Magyar Evangéliumi Szövetség a legkorábban alapított – a keresztény egysegítőreklvés jegyében munkálkodó – ökumenikus szervezet.

■ Forrás: Evangélikus.hu

Egyházunk honlapján a budapesti megnyitó istentiszteletről videófelvételek is láthatók.

Február hónap igéje

Telefonos ügyfélszolgálatot hívok, internetkapcsolat-hibát akarok bejelenteni. Kicseng, majd megszólal a géphang: „Jó napot kívánok. Legújabb ajánlataink meghallgatásához nyomja meg az 1-es gombot. Ha vásárolni szeretne, nyomja meg a 2-es gombot. Ha számlája iránt érdeklődik, nyomja meg a 3-as gombot. Ha hibát akar bejelenteni, nyomja meg a 4-es gombot.” Megnyomom a 4-es gombot. A gépi menü folytatja: „Készülékhiba bejelentése: 1-es gomb. Hálózati hiba bejelentése: 2-es gomb. Egyéb hiba bejelentése: 3-as gomb. Vissza a főmenübe: 5-ös gomb. Ügyintéző kapcsolása: 6-os gomb.”

Na, itt kezdek tanácstalan lenni. Fogalmam sincs, hogy milyen hibáról van szó, gondolom, ha az ügyintézőnek el tudom mondani, majd segít, megnyomom hát a 6-os gombot. Mire jön a gépi válasz: „Pillanatnyilag minden ügyintézőnk foglalt, várja meg a kezelő jelentkezését.” Zene, majd újra a várakozást kérő szöveg, és ez így megy tovább. Tíz perc elteltével sincs ügyintéző, megszakítom a hívást. Talán majd később. Vagy bemegyek személyesen a szolgáltatóhoz.

Azt hiszem, sokan vagyunk, akik átéltünk már ilyen bosszantó helyzetet, amikor hiába próbáltunk meg kap-

lsten szava is egy lett a sokféle vélemény között. Ma a legtöbb ember, sok keresztény is, úgy gondolkozik, hogy Isten szava addig érvényes, ameddig az nekem jó. Ha az én felfogásomnak nem felel meg, akkor nem nekem kell megváltoztatnom a felfogásomat, hanem a Bibliát kell hozzáigazítani. Ha Isten szava ellenkezik az én elképzeléssel, akkor az rossz, és meg kell változtatni.

Egy vicc szól arról, mi történt, amikor Mózes lejött a hegyről. A nép köréje gyűlik, és Mózes azt mondja: „Van egy jó hírem, meg egy rossz hírem.” „Mondd előbb a jót!” „Nos – így Mózes –, a jó hír, hogy sikerült lealkudnom tízre.” „Nagyszerű – mondja a nép. – És mi a rossz?” „Hát, hogy a »ne lopj« és a »ne paráználkodjál« benne maradt.”

Mi is szeretnénk alkudozni Istennel, és az ő igéjét a saját igényeinkre szabni. Eközben pedig elvész az ige egyértelműsége, és mi belebonyolódnunk abba, hogy Isten szavát hogyan is értsük. Pedig Isten igéje világos, érthető, csak komolyan kellene vennünk. Gyakori kifogás, hogy a Bibliát is csak emberek írták. De ez sántít, mert a Bibliát olyan emberek írták, akik kapcsolatban voltak Istennel. Hallották az ő szavát, és azt írták le, amit Isten mondott. Így lett az emberi szóban jelenvalóvá és megérthetővé Isten szava.

„Sőt inkább nagyon is közel van hozzád az ige: a szádban és a szívedben; teljesítsd hát azt!” – mondja Mózes a népnek. Sohasem az volt a probléma, hogy Isten hallgatott volna, hanem az ember szíve volt hitetlen és csalárd, és ki akart bújni Isten akaratának teljesítése alól.

Isten igéje közel van hozzánk. Hallható az igehirdetésben, olvasható a Bibliában, és szemünk előtt van a testté lett Igében, Jézus Krisztusban. Senki, aki szeretné megismerni

Isten szavát, nem mondhatja, hogy el van rejtve előle, távol van tőle. A hiba csak a mi készülékünkben lehet. Aki Isten akaratát keresi, annak nem vég nélküli kérdések során kell végigküzdenie magát, hanem komolyan kell vennie, hogy Isten az igéjében ad választ kérdéseire. Aki ebben az igében hisz, akinek szívében ott van, az megtapasztalja, hogy közel van Istenhez. Olyan közel, hogy Isten fogja meghatározni az életét, a tetteit, az emberi kapcsolatait.

Jézus Krisztus, akiben Isten Igéje testté lett, köztünk lakozott, emberi életünket élte, értünk szenvedett, és meghalt a kereszten bűneinkért. De itt nincs vége a történetnek, mert feltámadt, ma is él, és ígérete szerint velünk van minden napon a világ végéig. Ő példáját adta, hogy lehet tudni és cselekedni az Atya akaratát. Ő maga az Ige, aki közel van hozzánk, és él mindazok szívében, akik hisznek benne. Ő Isten válasza, és aki Isten akaratát szeretné tudni, annak azt kell kérdeznie: „Úr Jézus, te mit tennél az én helyzetemben?”

■ BALICZA IVÁN

Sőt inkább nagyon is közel van hozzád az ige: a szádban és a szívedben; teljesítsd hát azt!

(5Móz 30,14)

csolatba kerülni egy szolgáltatóval. Sokan vannak, akik a keresztény életet is egyszerűbbnek látnák, ha Isten világosabban beszélne velünk, ha egyértelmű utasításokat adna. Ha például világosan tudtunkra adná, ki számunkra a megfelelő házastárs. Vagy egyértelműen megmondaná, milyen pályát válasszunk. Vagy hogy melyik munkahelyre menjünk. De úgy érezzük, hogy Isten is túl sok menüpontot kínál fel nekünk, és mi nem tudunk köztük eligazodni.

Mindegyikünk tapasztalata, hogy Isten szavát nem értjük meg. A hiba azonban nem Isten szavában van, hanem a mi szívünk zártságában. Mert amit Isten mond, az nekünk nem jó, nem akarjuk elfogadni, és kifogásokat keresünk. Ezért mondjuk, hogy Isten igéje nem segít, nem oldja meg a problémáinkat.

Olyan időben élünk, amikor elárasztanak minket más vélemények, tanácsok, beleszédülünk az egymásnak ütköző információkba. A médiumok megteremtették a saját világukat, és a nap huszonnégy órájában, a hét minden napján próbálják megragadni a figyelmünket és irányítani gondolkodásunkat. Minden relatívvá vált, és eközben

Imaheti kitekintés

Ökumenikus helyzet a Karib-térségben

Az ez évi, január 28-án záruló ökumenikus imahét anyagának előkészítésére a Karib-térség egyházait kérték fel. A Krisztus-hívők egységéért tartandó imanyolcadokumentumait felekezeti- és férfi- és női egységeik magában foglaló munkacsoport szerkesztette meg Kenneth Richardsnak, a jamaicai Kingston római katolikus érsekének, az Antillák Püspöki Konferenciája ökumenikus megbízottjának és Gerard Granadónak, a

Karibi Egyházak Konferenciája főtákosának vezetésével. Az előkészített szövegeket, imádságokat és igemagyarázatokat ezután a Keresztény Egységet Előmozdító Pápai Tanács és az Egyházak Világtanácsa által közösen kijelölt bizottság véglegesítette a Bahamákon, a nassauai Emmaus Házban 2016. szeptember 3-7. között tartott ülésen. Ennek a számos nyelven megjelentetett anyagának a karibi ökumenéről szóló részeit tekintjük át.

A Karib-térség észak-déli irányban a Bahamáktól a dél-amerikai szárazföldön Suriname-ig, Guyanáig és Francia Guyanáig, keleten Barbadosig, nyugaton Belize-ig (Közép-Amerika) húzódik. A térség közös identitása a földrajzi helyzeten, valamint a gyarmatosítás közös történetén, a kizsákmányoláson, az idegen uralommal szembeni ellenálláson és a közös kulturális tudaton alapul. Néhány egyház – például a római katolikus vagy az anglikán – megjelenése a térségben egybeesik a gyarmatosítás korai szakaszának kezdetével. Más egyházak később érkeztek, a 18., 19. és a korai 20. század missziós mozgalmával. Utá-

nuk pedig az evangélikál és a pünkösdi mozgalmak terjedtek el a Karib-térségben. Következésképpen a térség több területén, több országában evangéliumi szövetségek és társaságok találhatók.

Közös identitásra ébredés

A Karibi Egyházak Konferenciája (The Caribbean Conference of Churches) az 1960-as évek ökumenikus tevékenységéből mint dinamikus előzményből nőtt ki, és 1973-ban alakult meg hivatalosan, az akkori társadalmi-kulturális és politikai forrongás idején.

A térségben ez a gyarmatosítás utáni közvetlen időszak volt, amikor sok ország nyerte el politikai függetlenségét. A térség egésze az önmeghatározás, a fejlődés és az önkifejezés új formáit kereste ekkortájt. Erre a közös térségi öntudatra ébredésre számos egyház válasza az volt, hogy megalapították a Keresztény Akció a Karib-térség Fejlődéséért elnevezésű szervezetet. Ez volt a Karibi Egyházak Konferenciájának előfutára, majd később annak két fő részlege közül az egyik. A másik részleg Az Egyházak Megújulásának Szervezeteként vált ismertté. A Karibi Egyházak Konferenciájának alakuló gyűlését 1973-ban hívták össze Kingstonban, Jamaicában. ►

A 2013. május 24-én véget ért *Debt Relief in the Caribbean: a Grenada Perspective* című háromnapos workshop, amelyet a Grenadai Egyházak Konferenciája szervezett

Alkotmányának preambuluma így hangzik: „Mi, a Karib-térség keresztényei, Krisztustól kapott közös hívásunk alapján szövetségre lépünk az egyházak térségi közösségében a teológiai gondolkodás, az inspiráció, a konzultáció és a közös együttműködés érdekében, hogy legyőzzük azokat a kihívásokat, amelyeket a történelem, a nyelv, a kultúra, az osztályok és távolságok jelentenek. Ezért mélyen elköteleztünk vagyunk a béke előmozdítása és népeink átfogó fejlődése iránt, valamint igent mondunk a társadalmi igazságosságra és minden ember emberi méltóságára. Fogadjuk, hogy Krisztusban együtt megyünk tovább a közös úton, és megosztjuk tapasztalatainkat az Isten országának erősítéséért a világban.”

A Karibi Egyházak Konferenciájának harminchárom tagegyháza a népek és kultúrák sokszínűségét, változatosságát képviseli. Földrajzilag sok szívet, valamint Dél- és Közép-Amerikában szárazföldi országokat foglal magában, ezek pedig nyelviileg négy fő csoporthoz tartoznak: holland, francia, angol és spanyol. Idesoroljuk a következő helyeket is: Cayenne (Francia Guyana), Kuba, Guadeloupe, Haiti, Martinique és Puerto Rico.

A Karibi Egyházak Konferenciájához tartozó tagegyházaknak közös meggyőződése, hogy a hosszú gyarmatosítás örökségének megosztó hatása ellenére van egy autentikus, egyesítő karibi identitás, amelynek segítségével világossá, érthetővé kell tenni Isten akaratát a karibi emberek számára, és meg kell találni számukra a válaszokat.

A Karibi Egyházak Konferenciája a hat regionális ökumenikus szervezet egyike, történelmileg egyedülálló a világon, hiszen ennek a szervezetnek a római katolikus egyház – formailag a püspökök konferenciája – is alapító tagja.

Szolidaritás a szegényekkel

A Karibi Egyházak Konferenciája fennállásának negyvenhárom éve alatt a tag-egyházak sok közös kezdeményezéssel éltek a teológia, a keresztény oktatás, az integrált fejlesztés, az ifjúságot és a nőket illető kérdések, a családi élet, az emberi jogok és a kommunikáció területén. A szervezet jelentős eredményei között van a *Contact* és a *Caribbean* nevű médiacsatornák, a *Caribbean Contact* (Ka-

ribi Kapcsolat) című havilap létrehozása és egy keresztény oktatási sorozat elkészítése *Formálj engem egy néppé* címmel.

1983-ban újraszövegezték a Karibi Egyházak Konferenciájának küldetését, amely így szól: „Az ökumené és a társadalmi változás előmozdítása Jézus Krisztusnak engedelmeskedve és szolidaritásban a szegényekkel.” A konferencia azóta kialakította a stratégiáját, és egy integrált program végrehajtásával számos társadalmi-gazdasági kérdésre, a Karib-térséget érintő többféle társadalmi bajra reagált. Ezek közé tartozik a helyi szegénység, a HIV/AIDS-fertőzés magas előfordulása, a drogkereskedelem és a drogfüggőség, végül az otthontól való kényszerű elszakadás; sokakat természeti katasztrófák, erőszak üznek el otthonukból, vagy megélhetésért, állásért, a jobb élet reményében indulnak útnak.

A Karibi Egyházak Konferenciájának stratégiája tartalmazza a tag-egyházak egymás iránti mélyebb elköteleződését és egymás kölcsönös „kísérését” képviseleteik, intézményeik, valamint a helyi gyülekezetek segítségével. A fő programkezdeményezések a következők: elsőbbséget élvező területi célok (a HIV/AIDS, a drogok, az erőszak problémája; család,

élelmezés, az otthonuktól elszakított emberek támogatása); fenntartható társadalmi-gazdasági fejlődés (a szegénység visszaszorítása, projektek kialakítása, felkészülés a katasztrófákra); képviselő és kommunikáció (tudatosság, információ, párbeszéd és tapasztalatcsere); nemzetközi kapcsolatok (területi integráció, szolidaritási látogatások) és kulturális ügyek. Ezekkel a témákkal foglalkozva a Karibi Egyházak Konferenciája szorosan együtt munkálkodik a területen dolgozó főbb kormányközi szervezetekkel, illetve az ENSZ számos részlegével, illetőleg európai és észak-amerikai kormányokkal is.

Karibi koinónia

Az utóbbi időben a Karibi Egyházak Konferenciájának titkársága a tagegyházakkal való megbeszéléseken fontos témaként kezeli az ökumené teológiai alapjait. Ez a törekvés a *koinónia* alapvető ügyének erősítését szolgálja, amely a *diakónia* túlhangsúlyozása révén érezhetően elhomályosult.

2014 decemberében átadták az Ökumenikus Találkozások és Párbeszéd Regionális Központját (népszerű nevén: Szent Benedek Hegye Trinidadben). A központot a Karibi Egyházak Konferenciájának és a százéves, Számkivetettek Szűzanyája nevű bencés monostornak a szerzetesei közösen hozták létre. Mivel a monostor szerzetesei az idők folyamán lelképásztori szolgálatot végeztek a különféle vallásüldözést elszenvedő emberek körében, természetes választásnak tűnt egy ilyen kezdeményezés helyszínévé.

Dr. Philip Alford Potter metodista lelkész, az EVT harmadik főtitkára

A Karibi Egyházak Konferenciája az ökumené más megjelenési formáival is összekapcsolódott, például a taizéi mozgalommal és a Globális Keresztény Fórum karibi részével. Ez utóbbi fontos eszköze az evangélizálás és a pünkösdi keresztények elérésének és a velük való párbeszédnek.

A Karibi Egyházak Konferenciáján kívül az ökumené más módon is intézményesült a Karib-térségben. Az egyik eredménye az intézményesülésnek a Jamaicában található Nyugat-indiai Egyesült Teológiai Főiskola (UTCWI), amely a különböző protestáns felekezetek együttműködő vállalkozása. Érdekes, hogy a főiskola közvetlenül a Szent Mihály Római Katolikus Teológiai Főiskola (korábbi szeminárium) mellett helyezkedik el. A két intézmény előadói és hallgatói baráti, szívélyes és kölcsönösen építő kapcsolatban vannak egymással a főiskolák sokéves fennállása óta.

A Teológiai Iskolák Karibi Szövetsége fogja össze az angol nyelvterület két fő teológiai főiskoláját, a UTCWI-t és a barbadosi anglikán Codrington Főiskolát, valamint a két római katolikus főiskolát, a Vianney Szent János és az Ugandai Mártírok Főiskolát (Trinidad), továbbá a Szent Mihály-főiskolát (Jamaica).

A spanyol nyelvű terület ökumenikus teológiai főiskolái a Puerto Ricó-i Protestáns Szeminárium és a Matanzasi Protestáns Teológiai Szeminárium (Kuba). Mindkét intézmény a különböző protestáns felekezetek együttműködésének eredménye. Az utóbbit jelenleg dr. Carlos Emilio Ham, a Karibi Egyházak Konferenciájának korábbi elnöke, az Egyházak Világtanácsának (EVT) korábbi stábtagnya vezeti.

Nem lenne teljes a kép, ha nem jegeznénk meg, hogy a Karib-térség milyen hatalmas ajándékot adott a szélesebb ökumenikus mozgalomnak a Dominikai Közösség (Kis-Antillák) szülőtte, dr. Philip Alford Potter metodista lelkész személyében, aki az EVT harmadik főtitkára volt. Főtitkári ideje alatt (1972–1984) komolyan küzdött a dél-afrikai szegregáció (faji elkülönítés) ellen. Szintén az ő hivatali idejére esik, hogy II. János Pál pápa az EVT meghívására meglátogatta a tanács genfi központját. Ez a látogatás fontos mérföldkövet jelentett az ökumenikus kapcsolatokban a Vatikán és az EVT között.

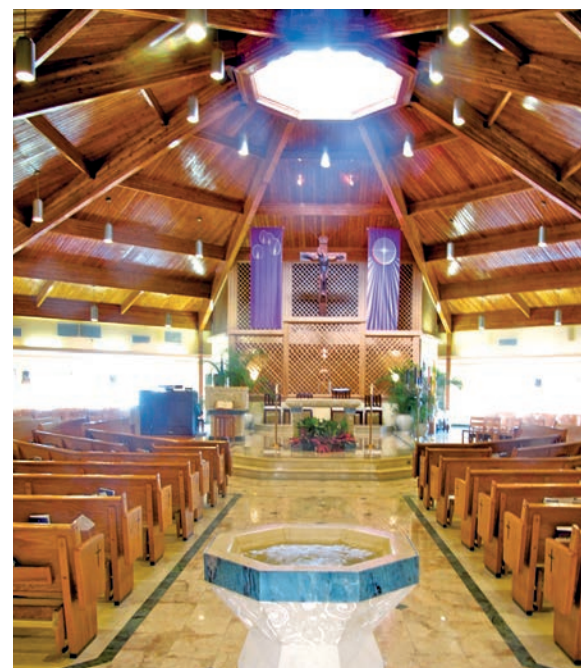
Az EVT-nek a Karib-térségben jelenleg tizenhárom tagegyháza van, ezekben pe-

Neville Callam lelkész, a Baptista Világszövetség jelenlegi főtitkára

dig becslések szerint 1,4 millió keresztény hívő. Dr. Pottert követve más, az ökumené iránt elkötelezett karibiak is jelentősen hozzájárulnak a szélesebb körű ökumenikus munkához. Többek között a jamaicai Neville Callam lelkész, a Baptista Világszövetség jelenlegi főtitkára, aki sok éven át az EVT Hit és Egyházszerződés Bizottságának is nagyra becsült tagja volt.

■ *Forrás: Imahét a Krisztus-hívők egységéért – a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa által kiadott imaheti füzet*

A Szent Anzelm-templom (Bahamák)

Perényi Péter, a hányatott sorsú óriás

Téglásy Imre előadása a budavári evangélikus szabadegyetemen

Perényi Péter, a 16. század egyik legjelentősebb államférfija a saját hányatott sorsának megpróbáltatásaira ismert rá a Biblia egymással összecsengő, ó-, illetve újszövetségi történeteiben – állítja dr. Téglásy Imre. Az irodalomtörténész január 8-án tartott előadást a budavári evangélikus szabadegyetemen; mondandóját a régi zenét autentikus hangszereken megszólaltató Tabulatúra együttes muzikája gazdagította.

Concordantz – ez a ma már alig használt szó áll az előadás fundamentumául szolgáló kötet borítóján. Ez a szó leginkább a szívek egybecsengését jelenti, ellentétben a manapság általában a közéleti viták lezárásánál használatos konszenzus kifejezéssel, amely egyetértést, nézetazonosságot jelent – mondta az alkalmat bevezető áhítatában Fabiny Tamás püspök, a budavári evangélikus

nem összecsengtek, hanem sokkal inkább széttartottak, az 1542-ben Buda védelménél is a had élén szolgáló Perényi pedig ebben a zaklatott történelmi közegben kereste a harmóniát a hazával és Istennel.

Az egykori államférfi életpályájának főbb állomásait ismertette Téglásy Imre felsorolta az egykori koronaőr és temesi bán küzdelmeit a törökkel; 1526-os ösz-

csengést, azaz „concordantz”-ot keresve az Ószövetség és az Újszövetség fontos történetei között. Rövid versekben mutatott rá a bibliai históriákban felfedezett párhuzamokra, s szövegeihez kivételesen szép, igényes illusztrációkat készített Albrecht Dürer tanítványa, Augustin Hirschvogel német rajzoló, rézmetsző, a maga idejében képirónak is mondott művész. A versekből és a metszetekből összeállított pazar könyv végül csak két évvel Perényi halála után látott napvilágot, s alig ötven példány készült belőle. A máig fennmaradt egyetlen kötetet Bécsben őrzik.

A Perényi által kiválasztott és párhuzamba állított bibliai történetek verses elemzésein átsüt a Luther Márton mellett a reformáció elindításában meghatározó szerepet játszó Philipp Melanchthon szellemi hatása – mondta az előadó. Nem lehet ezen csodálkozni, hiszen az akkoriban Wittenbergben tanuló magyar, főleg erdélyi származású diákok leginkább Melanchthon szemináriumait látogatták, így a hazai reformáció főbb képviselőinek gondolkodását az ott és tőle szerzett ismeretekre alapuló világszemlélet határozta meg.

Perényi – sok egyéb mellett – *Dániel könyvének* históriáját vetítette rá saját korára, amikor a birodalmak átalakulnak, az antikrisztus a török képében ront rá a keresztény civilizációra, és hozza mindinkább közel a világvégét. Perényit érthetően megviselte, hogy túsul ejtett fia eltörökösödve tért vissza hazájába, ráadásul a hódító muszlim sereget erősítve, azt pedig az apa kifejezett csapásként élte meg, hogy őt ezért is vádolták meg igaztalanul árulással. Saját sorsát Krisztus szenvedéseivel hasonlítva élte meg, ugyanakkor, például Eger vára falainak megerősítésével, felmérhetetlen szolgálatokat tett a hazának – mondta Téglásy Imre irodalomtörténész.

Az előadást itt-ott megszakítva a Tabulatúra együttes tagjai – Huber Henriett, Rossa Levente Bors és Bencze Balázs – Tinódi Lantos Sebestyén históriás énekeinek megszólaltatásával idézték meg a kort és Perényi Péter alakját.

■ I. L. L.

FOTÓ: BALICZA MÁTÉ

szabadegyetem házigazdája. A Bibliában leírt szeretetközösség, a jó és a rossz összekapcsolódó egysége vagy az a szeretetközösség, ahogyan Jézus a barátainak nevezi tanítványait: ezek mind a szívek összecsengésének ékes és egyértelmű bizonyítékai – mondta a püspök. Bevezetőjét a tizennégy éves Téglásy Kristóf gitárjátéka zárta.

Rövid pálya adatott az 1502-ben született és negyvenhat évesen meghalt Perényi Péternek – mondta Téglásy Imre. Magyarországon fájdalmasan hiányzott a harmónia ebből a korszakból, a szívek

szecsapását Szulejmán szultánnal; Szapolyai Jánostól, illetve a török portától elszenvedett többszöri fogságát, valamint azt, hogy őt és az országot egyaránt megszarolva a török még Perényi fiát, Ferencet is túsul ejtette. Az előadó beszélt arról, hogy Perényi Pétert alaptalan, árulást sejtető vádakkal illették, perbe fogták, és bizonyítékok, illetve tárgyalás nélkül elítélték, majd 1542-től 1548-ig Bécs mellett nehéz fogságban tartották.

Rabságának keserű éveiben kezdett el Perényi Péter tudós alaposággal foglalkozni a Bibliával, párhuzamokat, össze-

Déli kerületi püspökjelöltek

Pestszentimrén, az egyházkerület újonnan épült templomában, a kastélydombi Luther-kápolnában tartott ülést január 13-án a Déli Evangélikus Egyházkerület közgyűlése. A legfőbb napirendi pont a püspökjelöltek listájának véglegesítése volt.

Miután a jelölőbizottság úgy határozott, hogy a jelöltek listájára mindazokat felveszi, akik a jelölést elfogadták, a bizottság öt személyt terjesztett a kerületi közgyűlés elé. Dr. Csepregi András időközben azonban visszalépett a jelöltségtől, így négy jelölt került a kerületi közgyűlés elé: Aradi György, Kondor Péter, Szeverényi János és Vető István.

A jelölőbizottság elnöke, dr. Solt-Száraz Csenge elmondta, hogy a jelöltlistával kapcsolatban módosító indítvány nem érkezett sem annak bővítése, sem szűkítése tárgyában. Tekintettel arra, hogy a közgyűlésen egyetlen, szavazati joggal rendelkező tag sem indítványozta, hogy titkos szavazást rendeljenek el, ezért nyílt szavazással határozott a közgyűlés. A sza-

vazás eredményeképpen a közgyűlés egyhangúlag véglegesítette a jelöltlistát a fenti négy jelölt személyében.

FOTÓ: KISS TAMÁS

■ S.-Sz. Cs.

Új ajtók nyílnak

Könyvesbolti este Gáncs Péter püspökkel

Merre tovább? címmel beszélgetett Gáncs Péter püspökkel Boda Zsuzsa, a Luther Kiadó munkatársa január 18-án a budapesti Üllői úti evangélikus könyvesboltban. A könyvesbolti esték elnevezésű sorozat második alkalmán a nyugdíjba vonuló püspök az apai örökségétől jövőbeli terveirig sok mindent megosztott az érdeklődő közönséggel.

FOTÓ: SZDK

A vetített fotókkal kísért életút-beszélgetés természetesen a gyermekkor felidézésével kezdődött, majd a nagyapai és az apai örökség, a pályaválasztás egyértelműsége éppúgy szóba került, mint az, hogy Gáncs Péter a Lutherániában való éneklés révén ismerte meg későbbi feleségét. Nem maradtak ki a nagytarcsai lelkes évek, a hatévnyi országos missziói lelkesi munka és a tizenöt év püspöki szolgálat sem.

Gáncs Péter büszkén mesélt gyermekeiről és unokáiról is. Mint mondta, nyugdíjba vonulása után a nagyapai teendőknél és az emberi kapcsolatok ápolásán lesz a hangsúly a számára. Több, régen elmaradt találkozást szeretne bepótolni. Mindezek mellett szívesen szólal meg a rádióban és írásban továbbra is igyekszik szolgálni. Néhány éve „Nyitott ajtót adtam eléd...” címmel jelent meg interjúkötet a püspökkel; ez a biztató ígérés ma is aktuális – mondta Gáncs Péter –, mert bár a püspöki ajtó bezárul, nyílnak újak.

A tartalmas és egyben szórakoztató visszatekintés végén a püspök beirta a sorozat vendégkönyvébe, majd kötetlen beszélgetés kezdődött a résztvevők között.

■ K. B.

Kinyíló kapuk

Szemerei János püspök
Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

Januárban itthon és külföldön is kiemelkedő egyházi eseménysorozat az ökumenikus vagy egyetemes imahét. Ezen cikkem írásakor is küszködöm az *Evangelikus Élet* közel kéthetes átfutási idejéből fakadó kellemetlenséggel. Miközben a lapzárta szorításában fogalmazom e sorokat, még egy héttel az induló imahét előtt hangolódom a rám is váró közös istentiszteletekre, találkozásokra, beszélgetésekre, de tudom, hogy mire a nyomdászok fognak dolgozni a lappal, már nemcsak a nyitóalkalmon leszünk túl, hanem több estén is. Amikor a leghűségesebb olvasók, az előfizetők kezükbe veszik a magazint, már túl leszünk az imaestek felén, és mire vasárnap a templomi iratterjesztésekbe ér, akkor már csak a záróalkalmakra lehet felhívni a figyelmet. Ezért is kérek megértést, hogy nem friss és idei élményeket és tapasztalatokat adok közre, hanem a személyes emlékeimből idézek fel egy imaheti élménycsokrot.

Az imaheteknek ugyan több mint másfél évszázados hagyománya van, de az is igaz, hogy ennek az időnek a nagyobb részében csak az egyház kisebb részét kitevő protestáns közösségek között voltak közös imaalkalmak. Gyerekkoromból is emlékszem több, reformátusokkal, baptistákkal és más szabadegyházi közösségekkel együtt tartott alkalomra. A rendszerváltás hajnalán, a kilencvenes évek elején óriási változást jelentett az, amikor a római katolikus testvérek is bekapcsolódtak a közös imádságba.

Nagyon mélyen belém égett azoknak az időknek az emléke, mert az öröm és a remény mellett az óvatosság, a gyanakvás és az ismeretlentől való félelem rendkívül érdekes helyzeteket generált. Tordasi és gyúrói segédlelkészként mindkét falu idős római katolikus papjával felvettem a kapcsolatot, mindkettő kedvesen fogadott, de udvariasan elmondták, hogy a közös alkalmat nem tartják időszerűnek... Ezt követően viszont váratlanul bekopogott a parókiánk ajtaján egy harmadik plébános, Schröder Gyula, a szomszédos Martonvásár papja. Éppen nem voltam otthon, így az ajtót nyitó feleségemnek mondta el kellő szorongással, hogy közös imaalkalmat szeretne szervezni, de a református kolléga elég barátságosan utasította vissza. Szabadko-

zott, hogy igazán nincs semmi rossz szándék benne... A feleségem átküldte utánam Gyúróra, ahol éppen a templomfűtést szereltük. Nemcsak az imaheti alkalmat tudtuk megbeszélni, majd megtartani, de ebből a találkozásból őszinte testvéri barátság is kialakult.

Soha nem felejttem el azt az első három ökumenikus istentiszteletet, amelyet a martonvásári római katolikus, az érdi református és a tordasi evangélikus templomban tartottunk a három felekezet részvételével. Zsúfolásig tele volt mindegyik templom, egy gyufaszálat sem lehetett volna leejteni. A liturgiát óvatos diplomáciával raktuk össze, hogy akaratlanul se hangozzon el olyan szó, amely bármelyik közösségnek bántó lehet. Az együttléti ténye, az egymás felé kimutatott elfogadás és megbecsülés apró jelei, az elhangzó igehirdetések, a közös hitvallás, imádság és áldás átélése megrendítő volt. A több évszázados történelmi szembenállás után együtt, testvérként fordulhattunk közös Urunkhoz. Óriási volt az igény a kéznújtásra, a közösség megélésére, az összetartozás kifejezésére. Nem tudtuk kivonni magunkat az alkalom hatása alól, amikor belegondoltunk abba, hogy a már akkor több mint kétszáz éves templomunkban először szólalt meg egy római katolikus pap mint testvér és mint az evangélium hirdetője.

Természetesen ez csak a kezdet volt. A folytatás nemcsak annyiból állt, hogy ezután egyre természetesebbé váltak a közös istentiszteletek. Már az indulás évében olyasmi következett be, amit korábban elképzelni sem tudtam volna. Martonvásáron, ahol éltek evangélikusaink, de nem volt saját ingatlanunk, ahol híveinkkel összejöhetünk volna, Gyula atya közbenjárására püspöki engedélyt kaptunk arra, hogy a római katolikus templomban rendszeresen evangélikus istentiszteleteket tartsunk.

Már több mint negyed évszázad eltelt azóta. Lelkészváltások voltak mindkét közösségben, de az akkor kinyíló ajtó máig nyitva áll, amit Isten ajándékeként élek meg, és hálát adok érte. S miközben e sorok írásakor az idei imahétre gondolok és hangolódom, azért imádkozom, hogy a ma már megszokott közös alkalmakban is fedezzük fel összetartozásunk csodáját és nagyszerűségét. ■

Egymás keresése tarthatja meg a kereszténységet

Ezen a héten a hívek érezzék úgy, hogy minden templomban otthon vannak – mondta az idén január 21–28. között tartott ökumenikus imahétet is megszervező Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtákkára. Fischl Vilmos evangélikus lelkész szerint a reformáció nemrég zárult jubileumi emlékére közelebb vitte egymáshoz a különféle felekezeteket, így okkal remélhetjük, hogy eztán jobban tudunk majd figyelni arra, ami összeköt, s mindinkább háttérbe szorul az, ami elválaszt.

– **Mi az idei ökumenikus imahét legfőbb üzenete?**

– 2018-ban a tematikát a karibi egyházak ökumenikus tanácsa a helyi katolikus közösséggel együtt állította össze. Legalább öt-hat évvel előbb kell megpályázni ezt a feladatot. Az idei imahét alapigéje Mózes második könyve 15. fejezetének 6. verse: „Uram, a jobbold kitűnik erejével...” Az ebből fakadó üzenet az, hogy Isten ereje nyilvánvalóan megmutatkozik a mindennapokban, hétköznapi életünkben.

– **Az imahét mozgalmában részt vevő egyházak, gyülekezetek eltérhetnek az előre meghatározott tematikától?**

– Mind a nyolc napnak megvan a maga mottója, az elsőnek például az, hogy „szeressétek hát a jövevényt, mert ti is jövevények voltatok Egyiptomban”. Ehhez illeszkedik még négy ige, s ezek közül választhatják ki az igehirdetők, hogy melyikről prédikálnak. A gyülekezetek szabadon dönthetnek arról is, hogy megtartanak-e minden imanapot, vagy csak egy-egy alkalmat szentelnek ennek az ügynek. A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa csak az országos nyitó istentiszteletet szervezte meg. Idén ennek helyszíne a Szent István-bazilika, a záróalkalomé pedig január 28-án 17 órakor a budapesti Avilai Szent Teréz-templom, ahol együtt imádkozunk zsidó testvéreinkkel. Az adott napokra kijelölt, a Krisztusban hívők egységét szimbolizáló igék mellett minden imahétnek van egy sajátos szimbolikája. Idén ez – egy díszes Biblia mellett – három jól látható, nagy lánc, amely egyrészt a Szentháromságot jeleníti meg, másrészt pedig a karibi térségben és a világ más, keresztények lakta tájain még manapság is előforduló újkori rabszolgaságra utal.

– **Hány embert tud megmozgatni Magyarországon ez a kezdeményezés?**

– Ezt pontosan megmondani nem lehet, de tavaly például a Kálvin téri templomban tartott nyitóalkalmat öt-hétszáz ember volt együtt, s előző évben a Deák téri templomban is legalább ennyien voltak. Úgy gondolom, idén sem lesznek kevesebben. (Interjúnk még az imahét kezdete előtt készült. – A szerk.) Az ökumenikus tanács tagegyházainak vezetői egyébként arról tájékoztattak, hogy tapasztalataik szerint 2017-ben minden korábbinál többen kapcsolódtak be országszerte az imahét eseményeibe. Az a lényeg, hogy bármely felekezethez tartozik is a hívő, ha ezen a héten bárhová megy templomba, úgy érezze, hogy otthon van.

– **És mi történik a kilencedik napon? Formálja az emberek, a hívek gondolkodását érdemben és tartósan ez az ökumenikus kezdeményezés?**

– Negyedszázaddal ezelőtt talán még előfordulhatott, hogy a lelkész vagy a pap rosszállását fejezte ki, mert eset-

leg az ökumenikus imahéten egy másik felekezet alkalmán vett részt a rábízott hívő. Úgy hiszem, hogy ez ma már aligha fordulhat elő. Szerintem a józanul gondolkodó, az egyházhoz tartozók és a templomba járók fogatkozását érzékelő, Krisztusban hívő emberek tisztában vannak az összefogás fontosságával. Ha a hívek azt látják, hogy az egyházakban elől járó lelki vezetők képesek átlépni azon, ami elválaszt, tudnak együtt imádkozni, énekelni, akkor maguk is megnyílhatnak más felekezetű testvéreik felé. S ha ez az együttlét, együttgondolkodás erősödik, akkor esélyünk lehet arra, hogy megtartsuk a hanyatló kereszténységet.

– **A reformáció ötszázadik, jubileumi évében az evangélikusok és a katolikusok párbeszédében mind gyakrabban bukkant fel az úrvacsorai közösség kölcsönös igénye. Ha valami, akkor ez lehetne az ökumené egyik legszebb, Istentől áldott pillanata. Ön szerint milyen messze vagyunk még ettől?**

– Az első és legfontosabb megoldandó lépése ennek a folyamatnak az lenne, hogy mi, protestánsok feltétel nélkül tudjunk együtt úrvacsorát venni. Ennek jelenlegi megoldása többnyire az, hogy a közös istentiszteleten lehet ostyát és kenyert venni. De időnként még így és ezzel kapcsolatban is érezhető a protestáns hívek között a bizonytalanság, a megosztottság. Az ortodox és a katolikus

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöksége úgy döntött, hogy az ökumenikus imahét vasárnapi nyitó istentisztelete egyben az üldözött keresztényekért való imádkozás vasárnapja is legyen. Ezen a délelőttön a katolikus egyházközségekben és a MEÖT tagegyházaihoz tartozó gyülekezetekben az üldözött keresztényekért imádkoztak.

Jelenleg a világszerte tapasztalható vallásüldözés közel hetven százaléka keresztények ellen irányul; ez a kezdeményezés erre is fel kívánja hívni a figyelmet.

FOTÓ: KISS TAMÁS

testvéreinkkel sincs jelenleg úrvacsorai közösség. Mégis úgy gondolom: ha nem is a közeli jövőben, de előbb-utóbb ez létre fog jönni, hiszen mindinkább érzékelhető a felekezetek közeledése.

– Gyorsíthatja ezt a folyamatot az, hogy Ferenc pápa személyében jelenleg korszerűen, nyitottan gondolkodó vezetője van a katolikus egyháznak?

– Lehet, de ez nem csak a szentatyá személyiségén múlik.

– **A hazai közbeszédet átítatja a gyűlölet. A különféle politikai családok szennyezésen és kérelhetetlenül gyűlölik a más csoporthoz tartozókat, a szemben állók „közös halmazát” pedig azok alkotják, akik általában fogékonyak az uszításra, és tekintet nélkül hovatarozásukra, egységesen gyűlölik az idegeneket. Lehet érvényes üzenete ebben a társadalmi közegeben az ökumenikus mozgalomnak?**

– A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa nem részese a magyar politikai életnek. Kapcsolatot tartunk, együttműködünk a mindenkori kormánnyal, képviseljük a tagegyházaink érdekeit, de a politikai folyamatok alakításában nem veszünk részt.

– **Nem a politikai beavatkozásra gondolok, hanem arra, hogy az ökumenikus mozgalom Krisztus tanításának és az abból fakadó, egymást befogadó, elfogadó szemléletnek a terjesztésével formálhatja az egyes emberek gondolkodását s ezen keresztül a társadalmi tudatot. Képes erre az ökumenikus mozgalom? Képes lehet rávenni az embereket arra, hogy figyelmen kívül hagyva a politikai haszonszerzésből fakadó uszítást, inkább emberi, sőt keresztényi irányba fordítsák gondolkodásukat?**

– Nem érzékelem, hogy bárki direkt gyűlöletre ösztökélne. Csoportkötődé-

sétől függően nyilván mindenki más és más módon él meg egy adott közéleti helyzetet. Mi annyit tehetünk, hogy az ökumenikus imahéten példát mutatunk azzal, hogy a különféle magyar, illetve idén libanoni, brit vagy éppen jordániai egyházi vezetők együtt szolgálják ugyanazt az Urat. Úgy gondolom, ez erős és egyértelmű üzenet.

– A nemrég zárult reformációi emlékévként ön szerint mennyit tudott hozzátenni az ökumené eszméjéhez, ahhoz, hogy a keresztények valóban közelebb kerüljenek egymáshoz?

– Számomra az emlékévként egyik legemlékezetesebb élménye az volt, amikor a katolikus Győri Egyházmegye meghívásának eleget téve egy papi továbbképzésen előadást tarthattam az Európát érintő migrációval kapcsolatos egyházi és biztonságpolitikai kérdésekről, utána pedig arról, hogy mit kezdjünk ma a reformációval. Evangélikus lelkészként beszéltem erről százötven katolikus papnak! Őszintén meg kell vallanom, hogy életem egyik legnehezebb feladata volt. A dialógus első felében a migrációval kapcsolatban a keresztény összefogás megtartó fontosságára tudtam felhívni a figyelmet, érzékelhető gondolati egységet teremtve ezzel a teremben. Ugyanakkor szinte tapinthatóvá vált a feszültség, amikor lutheránusként az európai társadalmakra máig pozitívan ható reformáció értékeiről beszéltem. A hallgatóság a legerősebbnek és legnehezebben megemészthetőnek azt a kijelentésem tartotta, hogy ma is vissza kell térnünk a reformáció gyökereihez. Persze igyekeztem oldani a feszült situációt, és megemlítettem, hogy éppen előző nap volt a mérkőzés a jubileumi emlékévként alkalmából szervezett focikupán az ökumenikus tanács tagegyházainak csapata és a katolikus egyház csapata között, és a katolikusok négy-nullra simán nyertek... Ahogyan a reformáció pozitívumairól tett kijelentésem fogadták, az is mutatja, hogy katolikus testvéreinkben még fél évszázad elteltével sem oldódott fel minden, a reformációval kapcsolatos feszültség. De ezzel az érzéssel mindenkinek a maga vallási identitását megtartva kell együtt élnie, s arra kell törekednünk, hogy mindig azt keressük, ami összeköt, nem pedig azt, ami elválaszt. Úgy gondolom, ehhez közelebb vitt minket az emlékévként.

■ I. L. L.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

Ne maradjunk le a jóról!

Te is úgy érzed, hogy hamar elszaladt a 2017. év? Elgondolkodtál már rajta, miért tűnik úgy, hogy az évek egy szempillantás alatt elröpülnek, és mire észbe kapunk, már megint új évszámot látunk a naptárban? Sokan vagyunk így ezzel, és még többen, akik nem szeretnék, hogy ez 2018-ban is így legyen. A kulcsszó: éberség!

Az utóbbi néhány évben, amióta az internet és a közösségi média az életünk szerves része lett, a tudósok felfigyeltek egy jelenségre. Nevet is adtak neki: FOMO, *fear of missing out*, vagyis félelem a kimaradástól. Ez a szorongás azokat érinti, akik rendszeresen jelen vannak a közösségi médiában.

Talán számunkra is ismerős érzés lehet, hogy miközben ismerőseink megosztásait böngésszük, az a benyomásunk támad, rajtunk kívül mindenki házasodik, gyereket vár, egzotikus helyekre utazik, csak mi vagyunk egyedül, akik ezekről a klassz élményekről lemaradunk. A lemaradástól, a fontos eseményekből való kimaradástól sokan olyannyira félnek, hogy nem tudnak éjszaka aludni, mert úgy érzik, hogy ha éjjel „nincsenek jelen”, akkor valami nagyon fontos dologról maradnak le. Ezt úgy próbálják megakadályozni, hogy szünet nélkül elérhetőek online. A buszon, az utcán, az iskolában, a munkahelyen. Mindig ott van a kezük ügyében az okostelefon, hogy lépést tudjanak tartani a környezetükkel, az egyre növekvő információáradattal...

A probléma ezzel azonban az, hogy nem tudunk mindenhol ott lenni, ahol szeretnénk. Tehát ha online vagyunk, a telefonunkon csetelünk, vagy a híreket böngésszük, akkor a figyelmünk valójában oda

irányul, nem a valóságra. Ez a FOMO, a lemaradástól való félelem igazi tragédiája.

Miközben attól félünk, hogy online lemaradunk valami fontosról, valójában elmulasztunk valami még sokkal fontosabbat: a valóságot. A jelen pillanatot, amelyben fizikálisan ott vagyunk. Nem akarunk lemaradni mások mögött, ezért lemaradunk az igazi élményekről, az igazi tapasztalatokról és az igazi életünkről. Elmulasztjuk éppen azt, amit abban a pillanatban észre kellene vennünk.

Így megy el mellettünk szépen az egész élet évről évre, ezért érezzük azt, hogy rohan az idő: mert igazából nem vagyunk benne jelen. Ugyanis folyamatosan valami másra koncentrálnak, valami másra akarunk, máshol akarunk lenni, másokkal akarunk beszélgetni, mint akik mellettünk ülnek. Eközben azonban lekéssük azokat a pillanatok, amelyeket élvezni tudtunk volna, ha éppen nem másra koncentrálnak volna. A gondolatainkban, elképzeléseinkben élünk a valóság helyett, ezért a pillanatok egy szempillantás alatt peregnek le a szemünk előtt anélkül, hogy észrevennénk.

Szilveszter éjjelén és az új esztendő elején még izgatottan várjuk, hogy mit tartogat számunkra ez az év. Elébe aka-

runk menni a változásnak és a felénk jövő jövőnek. Nem akarjuk elmulasztani ezt a fontos pillanatot. De miért ne lehetne ez a mottója az év többi napjának is, sőt akár az egész életünknek?

Miért ne mondhatnánk azt bármikor, akár már holnap, hogy én nem akarok aludni akkor, amikor a legizgalmasabb dolgok történnek? Én nem akarom a telefonomat bújni akkor, amikor körülöttem az élet csodálatos folyama zajlik épp! Nem akarok távoli emberekkel, meg nem válaszolt levelekkel, el nem olvasott hírekkel foglalkozni, amikor a körülöttem élő emberek is annyi meglepetést tartogatnak még számomra. Jézus azt mondja a tanítványoknak: virrasszatok! Ezért én is virrasztani akarok, vagyis jelen lenni abban a pillanatban, amelyben épp vagyok.

És ott akarok lenni abban a pillanatban, amikor megérkezik Jézus. Nemcsak a második eljövetelek, hanem azokban a pillanatokban, amelyekben mindennap eljön hozzánk, csak épp nem figyelünk oda, mert épp másra koncentrálnak. Találkozni akarok vele, nem akarom elmulasztani az érkezését. Mert amikor megérkezik, és ébren talál bennünket, akkor ő lesz az, aki szolgál majd nekünk, és egy asztalhoz ülhetünk vele akár mindennap. Minden napunk lehet olyan, mint szilveszter éjjele, amikor ébren várjuk az újévet – csak virrasszunk minden percben, hogy le ne maradjunk a legfontosabb és legcsodálatosabb pillanatról, a valóságról.

■ KOVÁCS BARBARA

HONLAPAJÁNLÓ

A hit hat!

„»Aki vallást tesz...« (Lk 12,8–9) Nyilván vannak közöttünk külső és belső különbségek, de ugyanakkor az is fontos, hogy közösségünket is újra és újra kifejezzük. Az istentiszteleteken hagyományosan ezért mondjuk együtt például az *Apostoli hitvallást*, hogy ezzel is megerősítsük hűségünket a bibliai igazságokhoz. A *hit6.hu* erre kínál lehetőséget – írja Facebook-oldalán Győri Tamás evangélikus lelkész. – Mert a közös kiállás – bár sokszor nem úgy tűnik – életbevágó. Pedig ha az apostolok vagy a reformátor elődök nem álltak volna ki, hogy aktuális kérdésekben bizonyosságot tegyenek a bibliai válaszlól, akkor ma nem lenne kereszténység, és mi sem lehetnénk hívők! Ezért fontos a kiállás. Aki vállalja, az megteheti. Sze-

retettel, de ugyanakkor határozottan és hűséggel... mert ez a lényeg.”

Mi a *hit6.hu* oldal célja? Az oldal be-
köszöntőjében ezt olvashatjuk: „Ennek az oldalnak az életre hívásával erősíteni szeretnénk a magyarországi keresztények evangéliumi hitét, arra az alapra építve, mely felekezetektől függetlenül összeköt mindannyiunkat. Mint minden korban, úgy most is a Szentírás alapján egyedül Krisztusban reménykedő, hitükben bizonyos, annak tartalmához az életükkel is hűséges és azt megvallani kész Krisztus-követőkre van szükség. Csak az ilyenek lehetnek és lehetnek ízes sóvá, a világ világosságává, hegyen épített várossá és mindenkire fényt ragyogó, tündöklő lámpássá. Ezen az oldalon korunk aktuális kérdéseire a Biblia válaszait mutatjuk be, hogy szavak nélkül is hitvalló életre bátorítsunk minél többeket.”

Forrás: Győri Tamás Facebook-oldala és a *hit6.hu*

A *hit6.hu* oldalon elolvasható az úgynevezett Nashville-i nyilatkozat – aktualitását nem kell magyarázni... Bevezetője így szól:

A *Nashville-i nyilatkozat* egy olyan, az emberi szexualitással és a nemi szerepekkel kapcsolatos modern hitvallás, amelyet konzervatív, evangéliumi, protestáns teológusok és lelkészek szerkesztettek. Az online felületen 2017. augusztus 29-én angol nyelven megjelent nyilatkozat egy preambulomot és 14 cikkelyt tartalmaz, melyet legelőször több mint százötven keresztény vezető személyiség írt alá, azóta pedig már sok ezer. Szeretnénk kiállni az emberi szexualitással és a nemi szerepekkel kapcsolatos biblikus bizonyágtétel mellett és ezzel megerősíteni a magunk számára is azt. Ezt nem valami vagy valakik ellen támadva szeretnénk tenni, de mindenképpen hitünk védelmében, Isten

kinyilatkoztatott igéjéhez való hűségre törekedve. Másrészt szeretnénk a magunk eszközeivel is azt munkálni, hogy a nyilatkozatot magyar nyelven is minél szélesebb körben és minél többek megismerhessék.

Olvassunk bele!

1. cikkely: *Megvalljuk*, hogy a házasságot Isten egy férfi és egy nő szövetségi, nemi, gyümölcsöző és élethosszig tartó egységeként tervezte mint férj és feleség számára, aminek célja, hogy kiábrázolja Krisztus és az ő menyasszonya, az egyház közötti szövetségi szeretetet.

2. cikkely: *Megvalljuk*, hogy Isten minden embernek kinyilatkoztatja akaratát a házasságon kívüli tiszta életre és a házasságon belüli hűségre vonatkozóan.

3. cikkely: *Megvalljuk*, hogy Isten Ádámot és Évát, az első emberi lényeket saját képére, Isten előtti egyenlő személyeként, külön férfinak és nőnek teremtette.

■ Forrás: *hit6.hu*

Szabadon, közösségben, elkötelezetten

Ismét megújult borítóval jelentkezik egyházunk lelkészi szakfolyóirata, a *Lelkipásztor*. A 93. évfolyam 1. számának címlapján a fenti három, gazdag tartalmú szó szerepel.

A 2018-as lapszámaink borítóján látható grafika egy pityangra emlékeztet, amelynek magjait a szél szórja szertesztét. Az eredetileg az Európai Protestáns Egyházak berni nagygyűlésére készült logó kifejezi a találkozónak azt a szándékát, hogy az ott megfogalmazott gondolatok és impulzusok a Szentlélek munkája által terjedjenek a tag egyházakban és az európai társadalomban. A kép egyúttal egy rozettára is emlékeztet, egy kerek templomablakra, amely a templom látogatóját a teljesség feletti meditációra hívja, másrészt az isteni világosság világban való megjelenését is szimbolizálja. A képen a vízszintes és a függőleges vonalak hangsúlyosak, hogy kereszt jele láthatóvá váljon. A három szó pedig az evangéliumi szabadságra, a közösség iránti elkötelezettségre és az odaadó, aktív szolgálatra utal – írja bevezetőjében Orosz Gábor Viktor főszerkesztő.

Szívesen fogadunk a Tallózóban a Facebookon vagy blogon publikált írásokat, amelyekről még nincs tudomásunk. A „felajánlásokat” az evtalozzo@gmail.com e-mail-címre várjuk.

GONDOLATÉBRESZTŐ

Ne akarjunk „menő” helyet csinálni a gyülekezetből!

Két évvel ezelőtt cikk jelent meg a *The Washington Post* hasábjain a fenti címmel. Szerzője a fájdalmas „hová tűntek, miért tűntek el az Y és Z generáció tagjai, az 1990–2000 után született fiatalok a templomokból” kérdést próbálja megválaszolni. Még ha ez teljesen nem sikerült is neki, azt egy felméré-

rés nyomán mindenképp tudunkra adja, mit ne tegyünk azért, hogy betöltsük ezt a főként nagyvárosi gyülekezeteink életében támadt ifjúságot.

Menő zene, *hipster worship*, hatásos színpadtechnika – nem ebben áll az Y és

Z generáció Istenhez való visszahívásának értelmes és hosszú távra szóló megoldása. A fiatalok nem egy trendi istentiszteleti show-ra vágnak. „Szeretnék egy olyan istentiszteletet, amely nem szenzációhajász, nem csillogó-villogó vagy partikulárisan releváns. Bárhol tudok szórakozni. A templomban viszont nem arra vágyom, hogy engem szórakoztassanak. Azt szeretném, ha arra hívnának, hogy részt vegyek egy ősrégi, jövőbe mutató közösség életében” – vallja egy fiatal. „Tele kétségekkel és kiábrándultsággal – nem egy jobban legyártott kereszténységet kerestem. Igazabb kereszténységet, egy sokkal hitelesebb kereszténységet kerestem. Kérdéseim voltak a tudomány és hit viszonyával, a bibliamagyarázattal és a teológiával kapcsolatban. Sajnos magamra maradtam a kétségeimmel” – vallja egy másik. „A barátaiddal bárhol megihatsz egy csésze kávé, de a gyülekezet az egyetlen hely, ahol a homlokodra kenik a hamut halandóságodra való emlékeztető jelként. Bármely hétvégén

elvakíthatod magad egy koncerten a fénytechnikával, de a templom az egyetlen hely, amit gyertyafény és zoltár tölt meg. Online is jó barátokkal kapcsolatot tartani, de a gyülekezeti közösség az az egyetlen hely, ahol a keresztség által Isten néven nevezett és szeretett gyermeke vagy. Bármely hajléktalanszállón oszthatsz el a hajléktalannak, de csak az egyház tanítja, hogy egy közös vacsora beemelhet minket Isten legbensőbb jelenlétébe” – mondja egy harmadik.

A fiatalok a Jézus tanítását hitelesen gyakorló, nyitott, őket is befogadó és elfogadó közösségeket keresik. Nem a gyülekezeti életet és az evangéliumot kell tehát nekünk menőbbé tennünk, hanem arra kell koncentrálnunk, hogy az istentisztelet, az érintett korosztályt megcélzó gyülekezeti alkalom maradjon szent, isteni. Ez az, ami vonz. Egyedül ez vonz.

Örömmel tudatjuk az ifjúság sorsát szíven viselő Testvéreinkkel, hogy itt, a Faszorban alakulóban van egy ilyen, Isten igéje és a keresztény élet iránt erős érdeklődést mutató, „klasszikus” ifjúsági kör, melynek a Faszorban az elmúlt években konfirmált gimnazisták a tagjai. [...] Szeressétek és hordozzátok imádságaitokban ennek a körnek a tagjait! A nevükben is köszönettel: MgyTKati.

■ *Forrás: a Budapest-Fasori Evangélikus Egyházközség körlevele, 2017. reformáció*

„Toptéma”: tisztújítás a gyülekezetekben

Az idei év egyik legfontosabb egyházi eseményéről, az általános választásról és tisztújításról a legtöbb gyülekezeti hírlevélben átfogó tájékoztatás és „menetrend” található. Köszönettel fogadjuk a nagy jelentőségű eseményre készülő alkalmi kiadványokat, hírleveleket szerkesztőségünk címére.

Mihácsi Lajos vadosfai helyettes lelkes jóvoltából a helyi gyülekezeti hírmondó választási különszámba is beleolvashattunk:

[...] Bár ez az év a választások – a gyülekezeti tisztújító választások – éve, azonban tennivaló lesz bőbeszűren. 2017-ben sem Lutherre és a reformátorokra emlékeztünk elsősorban, hanem újra rácsodálkoztunk a legnagyobb kincsünkre, az evangéliumra.

Amelyről időnként hajlamosak vagyunk elfeledkezni, és Urunk helyett önmagunkat próbáljuk előtérbe he-

lyezni. Pedig nem az a fontos, hogy mi mit tettünk, hiszen mi csak eszközök vagyunk a Teremtő kezében. Nem lehet elégszer rácsodálkozni és hálát adni azért a szeretetért, ahogyan Isten szeret minket. Ahogyan mindent megtesz azért, hogy el ne vesszünk.

A Szentírás egy olyan csodálatos forrás, amely ott lehet a kezünkben, olvashatjuk, ízlelgethetjük. Nem kell senki, aki lefordítja nyelvünkre, mert a reformáció vívmányaként immár anyanyelvünkön olvashatjuk. Igazi, kiapadhatatlan forrás ez a szomszédunk. Csak élni kell vele. Történhet bármi, ez

a forrás soha nem apad el. S Urunk felkínálja mindenkinek, még hozzá ingyen. Elérhető mindenki számára. Hát ez a legnagyobb csoda.

[...] Láthatóan evangélikus! – hangzott s hangzik a szlogen. Legyünk érezhetően is evangélikusok! Ne a szem, a látszat, hanem a szív segítsen felismerni egymásban azt, hogy mindnyájan – az evangélium által – megajándékozottak vagyunk. Legyen ez a mi igazi örökségünk és úticsomagunk, amit viszünk magunkkal, áldott teherként – ebbe az új esztendőbe is.

Urunk kezébe tesszük életünket, jövőnket, terveinket. Ő adjon erőt, bölcsességet, hogy mindent neki tetszően végezhessünk, s mindenért neki adhassunk hálát.

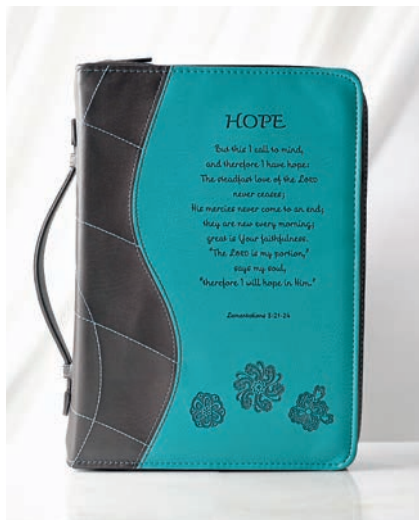
■ *Forrás: Vadosfai Gyülekezeti Hírmondó, 2018/1., választási különszám*

LAPSZEMLE

Minden Christianus: misszionárius!

[...] Mennybemenetele előtt ez volt az Úr Jézus utolsó parancsa, amelyet máig nem vont vissza, és mindenkori követőinek szól: „Menjete el szerte az egész vi-

lágba, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek!” (Mk 16,15) Ez a missziói parancs határozza meg a keresztyénség küldetését, stratégiai célját! [...] Akit az Úristen megtérített és újjászült igéje és Szentlelke által, az az ő szeretetéről tanúskodó gyermeke; és Krisztus követése: „Imitatio Christi” másként megfogalmazva (személyes meggyőződés szerint is) ezt jelenti: minden Christianus: misszionárius! Az egyetemes papság elvét vallva te is lehetsz igemisszionárius! S csak így lehetsz láthatóan és hallhatóan is evangélikus, azaz a jó hír továbbadója. E küldetésed betöltéséhez nem kell más földrésre utaznod; ahol élsz, továbbadhatsz az örömhírt, egész életfolytatásoddal hirdetheted az evangéliumot! De ne rám hallgass, olvasd el, mit üzen erről Luther Márton, Cseri Kálmán és Túróczy Zoltán! – írja Garai András Nyíregyházán.

Luthertől a következő sorok olvashatók: „Krisztus nem kíván tőlünk mást, csak azt, hogy megvalljuk őt, és szabadon, meg nem félemlítve beszéljünk róla. Na de, mondd erre te, ha én ezt megteszem, akkor pofán vernek! Erre maga Krisztus így felel: »Hívj segítségül a nyomorúság idején, én megszabadítlak, te pedig dicsőítsz.« (Zsolt 50,15) Tovább: »Segítségül hív engem, ezért meghallgatom; velem vagyok háborúságában, megmentem, és dicsőségessé teszem.« (Zsolt 91,15) – Nincs a földön könnyebb munka, mint az igaz istentisztelet, vagyis úgy cselekedni, ahogyan Isten az ő igéjében megparancsolta. – Summa, nem hiányzik nekünk semmi más, csak a hit. Csakhogy nagyon is fogyatékos a hitem, és be kell érnem azzal, ami Szent Pálnál olvasható: »Elég neked az én kegyelmem.« (2Kor 12,9)» (Csak Krisztus legyen Mesterünk – Ötszáz idézet Luther Márton írásaiból a reformáció 500. évfordulójára, 1517–2017. Szerkesztette: Reuss András. Evangélikus Missziói Központ – Magyar Evangélikus Rádiómisszió, 2017, 132. o.)

■ Forrás: Útjelző – a Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség I. körzet kistemplomi körlevele, 2018/1.

Mocorgó istentisztelet

Szívmengető meghívó a legkisebbeknek, hadd mocorogjanak, a fő, hogy minél előbb otthon érezzék magukat az evangélikus közösségben, és Jézus mellé telepedjenek.

Mindenkit szeretettel vár: Tamás bácsi és Csibe. „A gyerekek nagyon szeretik ezt az istentiszteletet. Míg egy átlagos istentiszteleti alkalmon harmincan vagyunk, ezen a mocorgón már ötven fő körül járunk.”

■ Forrás: Varga Tamás – Patocskai Judit Facebook-oldala

Milyen nagy érték!

Luther Márton bibliafordítása megjelenésének négy századik évfordulójára készített bronz emlékérem. Alkotója Berán Lajos (1934)

A reformáció indulásának ötszázadik évfordulójára kiadott német húszeurós ezüst emlékérem (2017)

■ Forrás: Reformáció MNL Facebook-oldal

Más alapot senki sem vethet

Történelem szakon kapott személyes elhívást Gömbös Tamás

Sorozatunkban az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológusi, lelkészi hivatásra készülő hallgatóit szólaltatjuk meg indíttatásukról, a szolgálattal kapcsolatos elképzeléseikről, céljaikról. Az érettségi után először történelem szakon tanuló Gömbös Tamás személyes motivációjáról, a misszióról és a keresztény küldetéséről is beszél.

– **Miért választotta a teológiát?**

– Apai ágon evangélikus, anyai ágon katolikus és református családtól származom. Apai nagyszüleim részéről evangélikus neveltetésben részesültem. Keszthelyi lelkészem, Nagyné Szeker Éva már nagyon fiatalon feladatokat adott az istentiszteleteken, nyolcéves koromtól felolvastam. Később a soproni evangélikus liceumban tanultam, ott Mesterházy Balázs iskolalelkész volt nagy hatással rám. Ezt követően már az új keszthelyi lelkész, Honthegyi Zsolt keresett meg, hogy olvassak fel az istentiszteleteken. Azt éltem meg, hogy Krisztus a Szentírás által személyesen szólít meg. Hiszem, hogy Jézus személyesen szeretett magához. 2010-ben Szegeden történelem szakon kezdtem el a felsőoktatási tanulmányaimat. Ott kaptam meg azt a személyes elhívást, amelyet korábban kerestem.

– **Szegedi tanulmányaid alatt romamisszióban is részt vettél. Hogyan látod korunk missziói lehetőségét?**

– A mai szekuláris világban különösen is fontos a tanúságtétel. A misszió nem más, mint embermentés az örök életre, az örömhírré. Vallom, hogy a minőségi, teljes életet csak Jézus Krisztussal élhetjük meg.

– **Hogyan lehet ezt megvalósítani?**

– Hitelességgel! A misszió Krisztus általunk történő kisugárzása, Jézusról való tanúskodás szóban és tettben, így ezt „hivatalkényszerrel” nem lehet csinálni. Magunkénak kell éreznünk a feladatot, hiszen mindez azzal a tűzzel tud csak működni, amit a Szentlélek kelt fel bennünk. Azt az Istent, akit megismertem, aki feláldozta magát értem, őt szeretném másoknak megmutatni.

– **A teológiai tanulmányaid alatt melyik terület vált különösen fontossá számodra?**

– Az okereszténység és az egyetemes zsinatok kora különösen is érdekes nekem. Ez az az időszak, amikor a keresztény tanítás kikristályosodik, és a Szentírás alapján megfogalmazódnak a hitvallási tételek. Fontosnak tartom a dogmatörténetet és a hitvallási iratok tanulmányozását is, de szívügyem a reformáció korának megismerése is.

– **Milyen témában írod a szakdolgozatodat?**

– Korányi András egyetemi tanár egyháztörténeti kutatócsoportot indított, amely a 19. és 20. századi egyháztörténettel foglalkozik. Ez inspirálta a szakdolgozattémámat is. *Hitvallás, bűnvallás, színvallás – teológiai hitvédelem a 20. századi totalitárius diktatúrákkal szemben 1933–1968 között* címmel dolgozom rajta. Arra igyekszem a dolgozatban reflektálni, hogy a keresztény egyház a náciizmussal és kommunizmussal szemben

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

hogy és mikor fogalmazta meg a maga hitvalló tételeit, azt, hogy a keresztény egyház Krisztus teste, amely a politika által nem prostituálható.

– **Melyik a számodra különösen meghatározó bibliai igé?**

– „...a názáreti Jézus Krisztus neve által, akit ti megfeszítettetek, akit Isten feltámasztott a halálból: általa áll ez előttetek egészségese. Ez lett a sarokkő, amelyet ti, az építők, megvetettetek, és nincsen üdvösség senki másban, mert nem is adatott az embereknek az ég alatt más név, amely által üdvözülhetnének.” [ApCsel 4,10b–12] Ma egy pluralista Európában élünk, amely nemcsak sokszínűvé válik, hanem szekularizálódik is. Keresztényként nem lenne szabad elengednünk az alapot, hanem hirdetnünk kellene, hogy nincs üdvösség senki másban, csak Jézus Krisztusban.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Kiszolgáltatottság és csodák között

Önzetlen segítség Kárpátaljának

„Ez a szolgálat a szeretetre épül, és a nélkülözés sújtotta Kárpátaljára viszi el a reményt” – fogalmazott Bonnyai Sándor arról a misszióról, amely immáron több mint kétezer gyermeknek nyújtott érezhető segítséget. Bonnyai Sándor, Bonnyai Anna és Sztupkai Marcell saját ötletből született, több száz ember összefogásával működő adományakciója mára országos méretűvé növekedett. Céljuk, hogy a kárpátaljai gyermekek lehetőséget kapjanak a teljes élethez.

A Karácsonyi angyalok elnevezéssel 2017-ben is megrendezett, immáron országos méretű adománygyűjtő akciót nem nagy segítségnyújtó szervezetek vagy kisebb alapítványok találták ki és hirdették meg, nem is valamelyik egyház, hanem egy békéscsabai evangélikus család. Anna és Sándor, azaz a Bonnyai testvérpár 2015 nyarán otthon ülve, kávézgatás és beszélgetés közben figyelt

fel egy televízióműsorra, amelyből kiderült, hogy Kárpátalján nemcsak politikai viszály van, hanem súlyos nélkülözés is. „Hallottuk, hogy az élelmiszer, a víz, a gáz ára megemelkedett, de a fizetések nem. A tudósításból az is kiderült: a nélkülözés olyan mértékű, hogy sok gyermeknek a közelgő évkezdésre nem lesz tanszere” – mesélte a békéscsabai pszichológiai tanácsadóban dolgozó Anna.

A testvérpár Sztupkai Marcell barátjukkal együtt kitalálta, hogy gyűjtést szervez. Először családtagokat, barátokat, közeli ismerősöket szólítottak meg, hogy csatlakozzanak kezdeményezésükhöz. Később plakátokat készítettek, és kihelyezték Békéscsaba óvodáiba és iskoláiba. Arra kérték az embereket, hogy tollakkal, füzetekkel segítsék a kárpátaljai nélkülözőket. „Olyan helyen szerettünk volna segíteni, ahol más segítségnyújtó szervezet nincs jelen” – árulta el a fiatal lány.

Szeverényi János evangélikus országos missziói lelkes közreműködésével felvették a kapcsolatot a szinte teljesen magyarul beszélő Kisdobronyban szolgáló Bernát Tamás református lelkésszel, aki örömmel fogadta őket. ▶

Bonnyaiék az első felhívásuk után az adományoknak köszönhetően húsz gyermeknek tudtak érdemi évkezdési segítséget nyújtani.

Bizalmat kaptak

Kárpátalján járva Bonnyaiék maguk is megtapasztalták, hogy valós az a kép, amelyet a televízióban láttak, tényleg a nyomor szélén élnek a családok. Isten iránti hitük arra hívta őket, hogy tágabb keretek között folytassák megkezdett szolgálataikat, így az első sikeres akció után a karácsony közeledtével újabb gyűjtést hirdettek. Békéscsabán óvodák, iskolák, gyülekezetek, sőt üzletek is csatlakoztak a felhíváshoz. Immáron nemcsak plakátok kerültek ki a falakra, hanem önkéntesek is jelentkeztek, hogy az érkező adományok csomagolásában részt vegyenek.

„A konfliktus sújtotta Ukrajnába az adományok kijuttatása nem egyszerű, ugyanis a határnál akár el is vehetik a csomagokat” – mesélte Bonnyai Sándor. Az adományok hiánytalan elvámoltatásához felvették a kapcsolatot a magyarországi segítség szervezetekkel. Végül a Magyar Református Szeretetszolgálat vállalta, hogy

megoldja a határon való átszállítást. Így 2015 karácsonyán az önzetlen adományozóknak köszönhetően háromszáztizenöt gyermeknek tudtak ajándékot adni.

„2016 karácsonyán már hétszázkét szeretetsomagot tudtunk Kárpátaljára vinni” – mondta örömmel és meghatódottan a fiatal férfi. A segítségnyújtáshoz az önkéntes munkája mellett a saját pénzét is hozzáadó békéscsabai evangélikus testvérünk elmondta: ettől az évtől kezdeményezésük túllépte Békés megye határait, és országossá vált.

Családi kezdeményezésből országos akció

A felhíváshoz csatlakozott többek között a budahegyvidéki, a vecsési, a sárszentlőrinci evangélikus gyülekezet is, valamint számos civil szervezet és intézmény. Az adományok biztonságos kijutását, a határon való átjutást abban az évben Pröhle Gergely, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője segítette.

A karácsonyi akció mellett az évkezdő tanszercsomaggyűjtés sem maradt el. Az iskolákon és gyülekezeteken túl sikerült együttműködést kialakítaniuk a helyi

Tesco áruházal: az üzlet vezetője külön standot biztosított Bonnyaiéknak és egyre bővülő segítő csapatuknak, hogy a megvásárolt irodaszereket gyűjteni tudják. „Hálával tartozunk az adományozóknak, hiszen a nagy méretű bevásárlókocsik naponta teltek meg hasznos tanszerekkel” – fogalmazott Bonnyai Anna. Elmondta azt is, hogy az adományozókkal való személyes találkozás, beszélgetés mennyire fontos számára.

A szeretet erősebb, mint a korrupció

„Ha valaki elindul a szeretet útján, és arra bátorít másokat, hogy tartsanak vele, akkor ki-ki a maga lehetőségeivel segít és odaáll. Immáron nem vagyunk egyedül az úton, már nem félünk a határon, mert tudjuk, hogy milyen sokan vannak mellettünk” – mondta az egyre bővülő kezdeményezésről Sándor.

2017-ben a Bonnyai család átgon-dolta a tanszercsomaggyűjtést, és az adományozóktól pénzádományt kért. A kezdeményezéshez a korábbi intézményeken túl többek között focicsapatok, helyi hamburgeresek is csatlakoztak, sőt már az országos média is felhívta a szeretetre épülő önkéntes akcióra. Végül a tavalyi iskolakezdés előtt közel egymillió forinttal tudtak Bonnyaiék útnak indulni, hogy egy kárpátaljai papír-írószer boltban – ahol az eladó nagykereskedelmi áron adta nekik az árut – bevásároljanak. A helyi lelkészek, Bernát Tamás és Balogh Sándor segítségével háromszáznegyven csomag tanszert adtak át kárpátaljai magyar, roma és ukrán gyermekeknek. „Hiszünk abban, hogy a tanszer lehetőség, amely a gyermekekben rejlő talentumok kibontásának elősegítésére a legjobb ajándék. A tanulás az az út, amelyen keresztül ezek a családok ki tudnak majd lépni a nyomorból! Mi ebben szeretnénk nekik segíteni” – emelte ki Anna és Sándor. Ezért Bonnyaiék és segítők minden tanszert úgy adnak át, hogy egyenként kezet fognak a gyermekekkel, mintegy „szerződést kötnek velük”, hogy az ajándékba kapott ceruzákat és füzeteket önmaguk fejlődésére használják majd.

Öröm megérkezni

„Minden alkalommal a nagydobronyi Irgalmas Samaritánus Református Gyermekek otthonában van a szállásunk. Itt ukrán és magyar gyermekeket nevelnek – árulta el

Anna az integrált intézményről, ahol fogyatékkal élő és ép gyermekek egyaránt laknak. – Példamutató, hogy az ott dolgozó, hivatásukat végző munkatársak különös figyelmet fordítanak a gyermekek családi életre nevelésére. Havonta szerveznek olyan hétvégéket, amikor a gyerekeket családok fogadják be, hogy megismerhessék, milyen is az igazi család.”

Anna elmondta: az intézmény munkatársai arra is törekednek, hogy a munka értékét megismerjék a gyermekek, ezért részt vesznek a munkában az otthon gazdaságában. „Egy-egy adományozó körutunk után öröm ide megérkezni, ahol esténként a gyermekekkel tudunk lenni, mesélünk nekik, társasozunk, örülünk egymásnak. Minden alkalommal várnak minket, mára már szoros kapcsolat alakult ki a gyermekek, a munkatársak és köztünk” – fogalmazott csillogó szemmel Anna.

FOTÓ: BEHIR.HU

Ki-ki a maga eszközeivel

„Sokan ma is kételkednek abban, hogy ez a szolgálatunk eredményes. Mi úgy érezzük, hogy »amit teszünk, csak egy csepp a tengerben. A nélkül a csepp nélkül azonban sekélyebb volna a tenger« – mondta Teréz anyát idézve Sándor. – Rájöttünk, hogy nekünk nem a fotelforradalmárokkal kell

foglalkoznunk, hanem azzal az egyszerű jósággal, amellyel az adományozóknak köszönhetően a kárpátaljai gyermekeknek időről időre meg tudunk jelenni.”

A karácsonyi adományozáshoz csatlakozott a korábbi szervezeteken és magán-személyek százain túl a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium, a kaposvári, a révfülöpi és még számos más gyüleke-

zet és intézmény, hogy további szeretetcsomagok érkezzenek Bótrágy, Dimicső, Kisdobrony, Nagydobrony és Tiszaágtelek fiataljainak.

A békéscsabai gyülekezet teljes mellszélességgel a kezdeményezés mögé állt, a helyi evangélikus iskola termeket biztosított a csomagoláshoz, ahol fiatalok és idősek a jó célért közösséget alkotva állították össze a szeretetcsomagokat. „Az adományozók önzetlenségének köszönhetően a csomagokba annyi fogkefét, fogkrémet és tusfürdőt tudtunk venni, hogy a helyi boltokban készlethiány alakult ki” – mesélte meghatódottan Anna. A széles társadalmi összefogás eredményeként összegyűlt ezerháromszázharminckét csomagot Bonnyaiék a Magyarországi Evangélikus Egyház segítségével juttatták ki 2017 karácsonyán Kárpátaljára.

„Érezzük, hogy kezdeményezésünkkel a kiszolgáltatottság és a csodák között lépkedünk, de minden nehézség ellenére tudjuk, hogy segíteni jó, mert valós lehetőséget tudunk adni. Nekem az adományozók a példaképeim, mert ők olyanokon segítenek, akiket nem is ismernek. Hiszem, hogy az ő cselekedetük a jézusi út” – mondja Bonnyai Sándor.

A jövővel kapcsolatban elárulta: folytatják a gyűjtést, és továbbra is bíznak a jóakarató emberek segítségével.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Bonnyai Anna és Sándor előadása január 9-én a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség gyülekezeti termében hangzott el

FOTÓK: SZTÜRKAJ MARCELL

A bizonytalanság biztonsága

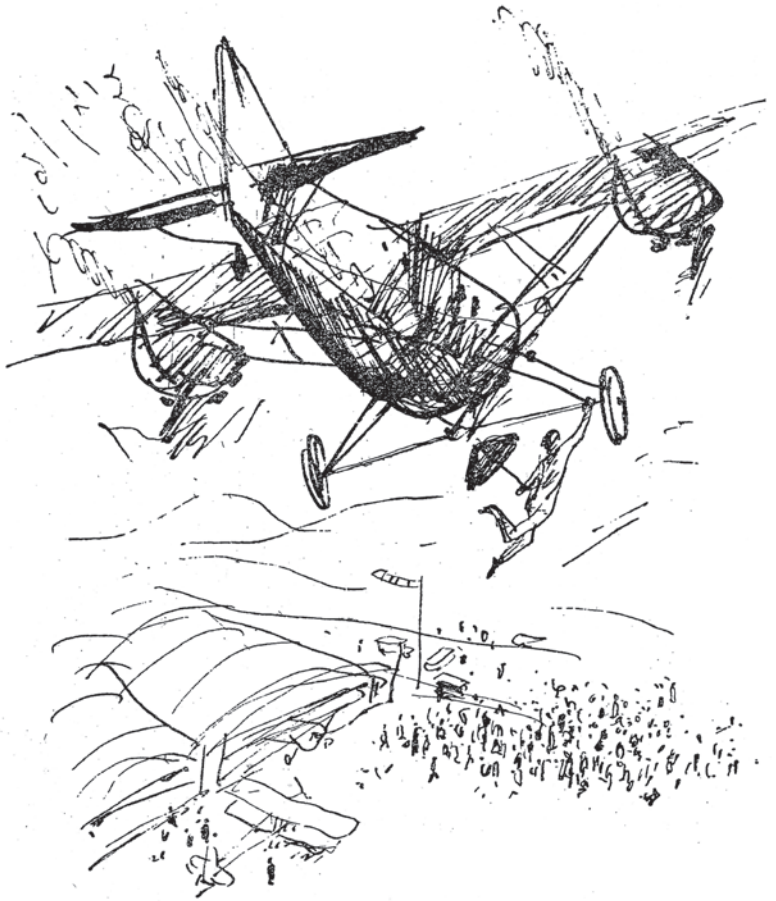
Nem hittem volna, hogy így kifog rajtam szerkesztőkollégám megtisztelő felkérése az *Életem igéje* rovat soros vallomásának megírására. Gyanítom persze, hogy kortársaim között nem én vagyok az egyetlen, akinek *egyetlen* bibliai vers kiválasztása nehézséget okoz. Mert – mondjuk, ötven felett – egyre világosabban látszik, hogy földi létünk szakaszokra tagolható, és a „bibliás ember” életében más és más igehely válhat fontossá, meghatározóvá. Most mégis azt a verset választom, amely már akkor vezérigémmé lett, amikor még értetlenül forgattam a Szentírást. Ez pedig len a *Máté evangéliumának* 6. fejezetéből való 34. vers: *„Ne aggódjatok tehát a holnapért, mert a holnap majd aggódik magáért: elég minden napnak a maga baja.”*

Bár élő hitet még egy lelkeszgyerek sem örökölhet a szüleitől, tagadhatatlan, hogy a lázadó kamaszkor beköszöntéig olyan dózisokban részesülhet bibliai tanokban, hogy utóbb nem is nagyon kell törnie a fejét azon, hogy mi ellen lázadjon. Ma ugyanakkor meggyőződéssel vallom, hogy igenis van értelme, mi több, meghatározó jelentősége van a (kis)gyermek templomba terelésének, bibliakörbe, hitoktatásra járatásának. Gyermekként csak kevesek jutnak személyes hitre, de előbb-utóbb mindenki keres válaszokat, fogódzókat életútja során, és bizony akár sorsdöntő is lehet, ha van (vagy ha nincs) minek felidéződnie...

Nekünk – a húgommal egyetemben – megadatott, hogy keresztény hitüket hitelesen képviselő szülők házában lubikoljunk a szeretetben, ennek ellenére (vagy épp a biztonságos háttér meglétének tudata miatt?) meglehetősen korán akartam magam mögött hagyni a családi fészket, és gimnáziumi tanulmányaimat már szabadságharcom győzelmeiként kezdtem meg kétszázvalahány kilométerrel távolabb.

Elkerültem később még távolabbi városokba, országokba, kontinensekre is, de hogy miért tudott rám évtizedeken át bizsergető vonzást gyakorolni a bizonytalanság, arra ma is csak a választott evangéliumi verset tudom magyarázatként felhozni.

Mert ha kigyerekként sokszor nyűgnek éreztem is az egyházi alkalmakon való részvételt, azért igyekeztem felfedezni és „kiélvezni” a klerikális környezet jótéteményeit. Nem csak a szeretetvendégségek süteményeit ízlelgettem örömmel, alkalomadtán szellemi táplálékokat is szívesen fogyasztottam. Példának okáért gyűjtöttem az igés lapokat. Így ragadt meg bennem a Mt 6,4 is, amelybe történetesen épp akkor botlottam (úgy tizenegy évesen), midőn édesapám polcáról leemeltem az új-zélandi Keith Douglas Young *Kalandra születtem* című önéletrajzi könyvét... Saját polcomra tettem a kötetet, az evangéliumi verset pedig attól kezdve minden tankönyvem, leckefüzetem

KONDOR LAJOS RAJZA A KALANDRA SZÜLETTEM CÍMŰ KÖNYV 1959-ES MAGYAR KIADÁSÁNAK ILLUSZTRÁCIÓJA

belső oldalára felírtam. Mindegyikre! Ma is régebbi fordításban szeretem jobban: *„Ne aggodalmaskodjatok tehát a holnap felől; mert a holnap majd aggodalmaskodik maga felől. Elég minden napnak a maga baja.”*

Azt tudtam, hogy Isten gondviseléséről szóló fejezetből való az idézet, de úgy véltem, önmagában is programadó lehet, miként – kontextusából kiragadva – másik kedvencem, a *„mindent megpróbáljatok...!”* (1Thessz 5,21) Ezért aztán „istentelenül” is kitaróan hivatkoztam vezérigémmre – erősen az Úrra gondolván persze mindig, amikor a megismerési vágyak következtében gamradával magamra zúdított megpróbáltatások egyike-másika valóban kilátástalannak látszó helyzetbe sodort. Ilyenkor rendszeren fohászoktam is. Ha úgy tetszik: hittem hitetlenül Istenben. És a megtartóerő – fatalista hozzáállásom ellenére – működött: egyre meggyőzőbb tapasztalássá lett.

Hogy életem igéje „csupán” utolsó sora a 6. fejezetnek, arra talán csak a hitre jutásomat követő bibliaolvasó lázban eszméltem. Volt miért szégyenkezni, hiszen a hegyi beszéd Istenre hagyatkozásra bátorító mondatát megelőzi a jézusi felszólítás: *„Hanem keressétek először Istennek országát és az ő igazságát...”*

A tanulásomat vonja le a kedves olvasó!

■ T. PINTÉR KÁROLY

Imádságunk közös erőforrás

Keresztény egyházi vezetők az ökumenéről

Krisztus testének, a keresztény egyháznak az egységéért 1908-ban tartottak először imanyolcadot, 1966 óta pedig az Egyházak Világtanácsának Hit és Egyházszervezet Bizottsága és a vatikáni Keresztény Egységet Előmozdító Pápai Tanács közösen készíti elő az évente januárban megtartott ökumenikus imahetek anyagát. Az ez évi imahét alkalmából keresztény egyházak vezető tisztségviselőit kérdeztük: mit jelent számukra az ökumené?

Fabiny Tamás,

a Magyarországi Evangélikus Egyház
elnök-püspöke

Az ökumené reformációját. Közvetlenül a reformáció jubileumi éve után örömteli helyzetben adhatok választ a kérdésre. Vallom ugyanis, hogy a 2016. október 31-i lundi esemény óta – amikor a Lutheránus Világszövetség vezetői és Ferenc pápa együtt emlékeztek meg a reformációról – egy olyan folyamatban vagyunk, amelyet az ökumené reformációjának nevezhetünk. A különbségek természetesen nem szűntek meg, de ez már a megbékélt sokféleség, és felismertük, hogy több az, ami összeköt, mint ami elválaszt. A közös úrvacsoravétel kérdésében is reménységgel tekintünk a jövőbe – ezen a téren erős motiváció a vegyes házasságban élők vágya az asztalközösségre.

Dialógust, diapraxist, de leginkább imádságot. A teológiai dialógus folyamatossága nemcsak a szakemberek számára nyújt szellemi kihívást, de azok eredményei gyülekezeteinkben is gazdagíthatják egymás megértését. Itthon is érdemes lenne erőteljesebben építeni a nemzetközi párbeszédet, köztük a Lutheránus Világszövetség és a Vatikán között ötven éve folyó közös munka eredményeire. Erre a dialógusra épülhet rá a „diapraxis”, az egyházak közti együttműködés és közös gyakorlati feladatvállalás. Harmadikként az imádság közös erőforrására szeretném ráirányítani a figyelmet. A januári imahét kapcsán különösen fontos, hogy ne csak a megszokás irányítsa a közös alkalmak szervezését, hanem valódi találkozások jöjjenek létre, és az imádság közös nyel-

FOTÓ: KISS TAMÁS

A különbségek természetesen nem szűntek meg, de ez már a megbékélt sokféleség, és felismertük, hogy több az, ami összeköt, mint ami elválaszt.

vén keresztül kapcsolódhassunk egymáshoz és Krisztushoz.

Szolidáris ökumenét. 2018-ban az ökumené a szolidaritás terepeként is megmutatható előttünk. 1Kor 12 nyomán vallhatjuk, hogy a privilegizált közösségek egy

testbe tartoznak azokkal, akiket talán mellőzés vagy méltánytalanság sújt. Ha szenved az egyik tag, vele együtt szenved valamennyi; ha dicsőségben részesül az egyik tag, vele együtt örül-e valamennyi? Ezekben az élethelyzetekben gyakorlatból is vizsgáljuk az ökumenét.

A mártírok ökumenéjét. Amikor a Távol-Keleten üldöznek egy baptistát, Egyiptomban felrobbantanak egy kopt templomot, és Nigériában támadás ér egy evangélikus közösséget, akkor ők az üldözöttek vagy akár a mártírok ökumenéjét képviselik. A bizonyágtévők fellegében egyaránt helye van az evangélikus Dietrich Bonhoeffernek, a katolikus Kolbe atyának, a koncentrációs táborban elpusztult Varga Zsigmond református lelkésznek vagy a kárpátaljai Romzsa Tódor görögkatolikus püspöknek – és természetesen sok-sok névtelen vértanúnak.

Dr. Khaled A. László

methodista szuperintendens

Az ökumenikus mozgalomra methodistaként úgy gondolok, mint az egyetemes kereszténység egyik tisztulási folyamatára. A názareti Jézus csaknem kétezer éve történt golgotai keresztdozata óta az egyház sajnos számtalan törési és szakadási folyamaton esett át. Éppen ezért tartom jelentős, korszakos eseménynek a 20. században azt a mozgalommá szélesedő kezdeményezést, hogy a keresztény egységért imádkozunk. Egy olyan mozdulat ez, amellyel az utolsó vacsorán a mindenkori tanítványokért imádkozó Jézust követjük (Jn 17,21). Isten Fia azért fohászodott, hogy a tanítványai „mindnyájan egyek legyenek”, így hitelesítve a róla szóló bizonyágtételt. Az ökumené számunkra nem veszély, hanem egy jézusi kincs. Ahol a felekezeti határok fölül tudjuk emelni szemünket, és együtt ülve a Mester lábainál tanuljuk a hit, a remény és a szeretet tökéletes útját. ▶

FOTÓ: LAMBERT ÁTILIA

Az egyház sajnos számtalan törési és szakadási folyamaton esett át. Éppen ezért tartom jelentős, korszakos eseménynek a 20. században azt a mozgalommá szélesedő kezdeményezést, hogy a keresztény egységért imádkozzunk.

Mi, metodisták mozgalmi egyház vagyunk, nem áll tőlünk távol a mozgalmi keretek adta szabadság és tágasság. Többek között ennek is köszönhető talán, hogy az egységtörekvésekben a kezdetektől fogva szívesen részt vállaltak a wesleyánus lelkiiség képviselői. Mindig is foglalkoztatta a metodistákat az egység kérdése: a 18. században születő metodista közösségeknek például a mozgalom vezető lelkészei azt tanácsolták, hogy az anglikán istentiszteletekkel egy időben ne tartsanak alkalmakat, és ott éljenek az úrvacsora szentségével. Ennek kapcsán nyugodtan elmondhatjuk,

hogy az ökumené alapkihívása ma is az alázat gyakorlata és a szeretet megélése.

A metodista mozgalom alapítója, John Wesley anglikán lelkész (1703–1791), miközben a tökéletes keresztény utat kereste, egy különleges prédikációt írt az egyetemes/katolikus lelkületről (39. alappredikáció), amelyben leszögezi: ez a lelkület nem teológiai engedékenység, közömbösség vagy bizonytalanság. A keresztények között ennek az egyetemes lelkületnek jelentése a szívbeli egység, vagyis az egyetemes szeretet. Wesley gyakorlatias módon erről így beszélt: „Habár a vélemények vagy az istentiszteleti mód különbözősége meggátolhatja a teljes külső egységet, azért meg kell-e gátolnia a szívbeli egységet? Noha nem tudunk hasonlóképpen gondolkodni, azért nem szerethetünk-e hasonlóképpen? Nem lehetünk-e egyik szívünkben, noha nem vagyunk egy véleményen? Minden kétséget kizáróan lehetünk. Ebben egyesülhet Isten összes gyermeke, tekintet nélkül a kisebb különbözőségekre. Ha ezek megmaradnak is, ők attól még segíthetik egymást szeretetben és jó cselekedetekben.”

Legyen Istennek ez a szeretete alapmotivációja ma is ökumenikus tetteinknek.

Kránitz Mihály,

a Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Hittudományi Karának dékánja

Gyerekkori élményeim evangélikus és református templomokhoz kapcsolódnak, érettségi utáni munkahelyemen baptista, majd sorkatonai szolgálatom alatt adventista tapasztalatokkal bővültek. A gondviselés vezetett más keresztény felekezetek tagjaihoz. A találkozás és a beszélgetés során emberileg nagyon közel kerültünk egymáshoz, nem volt akadály a másként való hit. Papként és tanárként tulajdonképpen ezekből táplálkozom, és a lehetőségek egyre tágulnak.

Tartozunk bár különféle egyházakhoz, de mindannyian krisztusiak vagyunk, tehát testvérek, Jézus barátai, és együtt akarjuk követni a Mestert. A múlt eltérő szokásokat, hagyományokat hozott létre. Voltak tévedések, hibák, sőt bűnök is. Mellettünk azonban nemcsak a világ alakult át, hanem szerencsére az egységhez való hozzáállásunk is.

Személyesen nagyon is a „bőrömmön érzem” az egységkeresés fontosságát, mert ha ezt elhagyjuk, akkor Jézus eredeti kérését gyengítjük, aki azt akarta, hogy vala-

mennyi tanítványa egységben legyen. Az apostolok sem voltak egyszemélyes nézetűek, de Jézus személye és a benne való hit mégis összefogta őket. A kereszténységnek azért kell küzdenie, hogy egyre krisztusibb és nyitott legyen a másik ember befogadására.

Magyarországon a rendszerváltás óta egy új ökumenikus egyháztörténelmet élünk, amely biztos fedezet arra, hogy az út, amelyen járunk, helyes. Külön kell választani az igazság és a szeretet párbeszédét, és törekedni kell arra, hogy egymás hitét és bibliáértelmezését egyre jobban megértsük. Ennek a szándéknak a hívő otthonokban is érvényesülnie kell, mert tanúságtételünk csak úgy lesz hiteles, ha az egymás iránti megbecsülésünk és szeretetünk vonzó módon jelenik meg a kívülállók számára és mintegy felszólításként a hozzánk való csatlakozásra. Az üdvösséget Isten minden embernek meg akarja adni, és nem külön-külön, hanem együtt fog minket üdvözíteni. De ahhoz, hogy előkészítsük ezt a nagy művet, először saját magunknak kell megtérnünk, hogy biztosítsuk a Szentlélek egységteremtő munkáját az egyházakban és a világban egyaránt.

FOTÓ: GALAMBOS ÁDÁM

Tartozunk bár különféle egyházakhoz, de mindannyian krisztusiak vagyunk, tehát testvérek.

Papp János,*a Magyarországi Baptista Egyház elnöke*

Először is az emberek jutnak az eszembe. Olyan hívő emberek, akikkel bár különböző egyházban élünk, de megismerve egymást, egymás hitét, egyek lehetünk Jézus Krisztus által. Emberek, akik lelki testvéreim, akikkel itt, ezen a földön talán csak időnként találkozhatom, de arra készülök, hogy az Isten kiteljesedő örök világában folyamatosan találkozhatok.

FOTÓ: FEHÉR BERCI / BAPTIST.HU

Ráláthatok sokak életére és szolgálatára, amivel tágabb lehet az ismeretem, képem az Isten országáról, és gazdagabb lehet az imádságom.

Másrészt eseményeket jelent számomra az ökumené. Nem pusztán valamilyen elvont fogalmat, hanem konkrét találkozást, istentiszteletet, imaközösséget, kisebb vagy nagyobb eseményt. Tereket, ahol megélhetjük a testvériséget, és az apostol tanítása szerint megelőzhetjük egymást a tiszteladásban.

Harmadsorban „lelki ablaknyitogatást” jelent. Azaz ráláthatok sokak életére és szolgálatára, amivel tágabb lehet az

ismeretem, képem az Isten országáról, és gazdagabb lehet az imádságom. Sokkal többért, többekért imádkozhatom.

Ugyanakkor nem jelenti számomra az ökumené a hitem, meggyőződésem feladását, saját közösségem elhanyagolását. Úgy is fogalmazhatnám: aki bizonyos a hitében, hitvallásában, és krisztusi alázattal él, az sok lelki testvérré talál sok közösségben.

Mit tehet a mai protestáns ember az ökumenéért? Tanul. Tanulja az alázatot, az el- és befogadást, a magunk értékeinek az építő képviselőt, a félelem nélküli szeretetet. Ezt igyekszem én is tanulni. Működik és együttműködik. Hitéletünket, szolgálatainkat egyházakban, helyi gyülekezetekbe szervezeten éljük. Mindezt nem kell és nem lehet feladni. Ugyanakkor késznek kell lennünk társadalmunkért, egymásért együtt is működni, egymást segíteni, építeni. Persze ennek a határait újra és újra meg kell találni. A helyes arányú működésre és együttműködésre törekszem én is.

Steinbach József*dunántúli református püspök,
a Magyarországi Egyházak Ökumenikus
Tanácsának elnöke*

Ökumené és önmegtágadás. „Mert Krisztus szeretete szorongat minket, mivel azt tartjuk, hogy ha egy meghalt mindenkiért, akkor mindenki meghalt; és azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, többé ne önmaguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt.” (2Kor 5,14–15) Ritkán beszélünk az önmegtágadásról. Pedig akit Jézus Krisztus szerelme újjászült, az attól kezdve nemcsak önmagának él. Sőt életének legjellemzőbb megnyilvánulása az önmegtágadás. Isten kiengesztelte a világot önmagával, és ránk bízta a megengesztelődés szolgálatát (2Kor 5,18). Ezt a kegyelmi ajándékot először önmagunk között kellene gyakorolnunk, hogy aztán a világban is éretten és helyesen lehessünk önmegtágadók, és Istennek kedves módon gyakorolhassuk a világban a megbé-kéltetés szolgálatát (2Kor 5,19).

Az önmegtágadás kapcsán fel kell tennünk néhány „kellemetlen” kérdést, amelyek korunk kihívásai a történelem Urának akarataként szembesítenek bennünket.

Önmegtágadás nélkül a keresztyénység nagy családjában olyan falak épülnek felekezetek, tanítások, írásértelmezések, kegyességi irányzatok között, amelyek áttörhetetlenek, szétszabdallják a Krisztus

FOTÓ: NEMEDI-VARGA DÁVID

Az önmegtágadás
nem önmegsemmisítés
– ellenkezőleg,
az önzés az, ami
megsemmisít.

testét ezernyi lakhatatlan szobáckára, lassan egyszemélyes bunkerekre, miközben az egész keresztyénséget, magát a keresztyén üzenetet erőtlenné el.

Az önmegtágadás lényege a következő: Jobban szeretem Krisztust, mint önmagamot? Jobban szeretjük-e Jézus Krisztust, mint a saját felekezetünket, a saját belső csapatunkat, a saját tanainkat, a saját írásértelmezésünket és a saját kegyességünket? Jobban szeretem a Krisztusban testvéremet, mint önmagamot? Tehát valom-e, hogy aki hiszi, hogy Jézus Krisztus Isten Fia, Megváltó, az nekem Krisztusban testvérem?

Csak a testvér önmegtágadó szeretete után lehet bármilyen szinten beszélni arról, hogy miként valósulhat meg a keresztyén önmegtágadás a világban, az élet farkastörvényei között.

Az önmegtágadás nem önmegsemmisítés – ellenkezőleg, az önzés az, ami megsemmisít. Az önmegtágadás soha nem jelenthet önmegvetést. Az önmegtágadás a keresztyénség nagy családjára nézve sohasem lehet azonos az önfeladással. A keresztyén önmegtágadás mindig a szelíden határozott, bátor Krisztus-bizonyoságtételben mutatkozhat meg. ■

Kifelé szolgálunk

Épülő gyülekezet Vecsésen

„Gyertek el Vecsésre, rengeteg minden történt mostanában, látnotok kell!” – invitált szívélyesen a lelkész-nők fasori találkozáján még novemberben a Vecsési Evangélikus Egyházközség lelkésze. A meghívásnak örömmel tettünk eleget, így idei első vidéki gyülekeze-

ti riportutunk a Pest közeli településre vezetett. Január legelején hóvirág a parókiakertben, az idén ősszel éppen tíz éve a vecsési szolgálatba beiktatott Heinemann Ildikó és egy kívül félkész, de belül gyönyörű, már ott-honosan „belakott” új templomépület fogadott.

Heinemann Ildikót sokan kórház-lelkészként ismerik. Ezt a szolgálatot tizenkét éve, tehát még idekerülése előtt vállalta, erre képezte tovább magát, s parókus lelkészi beiktatása után sem merült fel benne, hogy a budapesti kórházi munkát abbahagyja. Ott a helye a betegek, a haldoklók ágya, és a gyászoló családok mellett.

– **Miért ezt a szolgálatot választotta?**

– **kérdeztem tőle elsőként.**

– Isten útja volt, hogy ezt a lehetőséget kaptam, s nagyon szeretem csinálni. Azt látom: a beteg, a haldokló kifejezetten nyitott Isten ígéjére. Különösen is megtapasztaljuk a betegségben, hogy mi az, ami számunkra fontos, mi az értékes, mi az, ami még az időnkbe belefér... És akkor egy olyan kapcsolódás alakul ki, amely által könnyű megszólítani az embereket. Mái is erősen kötődöm a gyászolókhöz és az eltávozókhöz. Nem érzem ezt nehéz munkának, inkább azt érzem: tőlük kapom a legtöbbet, vagy mondjuk így: az egyik legtöbbet.

– **Egy ilyen különösen érzékeny területen végzett szolgálat mellett ugyanakkor kell, hogy legyen módszere a teherletételére is, a feltöltkezésre – ebben a vecsési szolgálat segít?**

– Így van, a kettőt együtt lehet végezni. Sok öröm, más korosztály, más helyzetek. Az ifivel például szinte „együtt élek”: elvisznek korcsolyázni, evezünk, együtt kapcsolódunk ki. Másrészt én nagyon szeretek csendben lenni. A csendben azt érzem: az Úristen újból és újból megerősít. Keresem is azokat az alkalmakat – lelkigyakorlat, meditáció –, ahol én hallgathatom Isten ígéjét. Erre szükségem van. A gyülekezeti feladatok kiegészítik a kórházlelkészi szolgálatomat. Idén tíz alatt volt a temetések, a keresztelesek száma a gyülekezetben, de volt tíz fiatal és hat felnőtt konfirmandus. Jó, hogy minden

korosztállyal találkozom, így kerek egész az életem.

– **Mi volt az elképzelése, az álma, amikor Vecsésre került?**

– Inkább sok félelmem, izgalmam volt akkoriban. Úgy éreztem, először életben: igen nagy kihívás, hogy nőként kell gyülekezetet vezetnem. Elődeim – Marschalkó Gyula, majd Rezessy Miklós – után valószínűleg férfit vártak a helyiek. Isten mégis ide vezérelt, és megkaptam a szükséges támogatást. Nagyon hálás vagyok, hogy itt lehetek Vecsésen, jó kis közösség alakult ki, szeretetteljes, segítőkész munkatársaim vannak. Később formálódott ki az álmom: hogy legyen egy gospelkórusunk, és a templomban legyen konyha és mosdó. [Nevet.] Ehhez képest már ötödik éve van könnyűzenei kórusunk, a neve Vecsérnye.

– **A kis konyhának, mellékhelyiségnek már látni a kiépített helyét.**

– Az 1971-ben épült gyülekezeti ház kibővítésével ez is megvalósul, a templomtér mellett ezek és a lelkészi iroda is

félkészben áll – lassan itt az ideje nyugdíjba mennem, ha minden álmom megvalósul?!

– **No, ennyire még ne szaladjunk előre... Milyenek ismerte meg Vecsést, az ittenieket, mi jellemzi a gyülekezet életét?**

– Vecsés húszeszes lakosú város Budapest tözsomszedságában, az agglomeráció minden előnyét és hátrányát érzi a gyülekezet, küzdünk is ezzel. Sokan járnak be a fővárosba dolgozni, s csak aludni térnek haza, ezért közösségi életet megvalósítani igen nehéz – magának a városnak is –, de nem lehetetlen! Nagyon jó kezdeményezés indult el pár éve a gyülekezetben, úgy neveztük el, hogy „tanyázás”. Régen ugyanis, amíg még tanyán laktak az emberek, átjártak egymáshoz. Mi ugyan nem lakunk tanyán, de átjárunk egymáshoz, és egy-egy otthonban valósítjuk meg a gyülekezeti közösséget. Szó van evésről, ivásról, de mindenekelőtt Isten ígéjéről! Nekem ez a legeslegnagyobb öröm: hogy vannak ígére éhez, szomszajó emberek.

– A főváros elszívó ereje és a házaknál megélt tanyázás dacára mégis templombővítésbe kezdtek – szűknek bizonyult a templom?

– Valóban beszámolhatok létszám-növekedésről, másrészt az a kis terület, ami a templomunk volt, már megérett a modernizálásra, a kibővítésre. A mai igényeknek minden szempontból megfelelő új tér kialakításáról sokat gondolkoztunk, egyeztetünk, rengeteg tervet készítettünk, az anyagiak léte, nemléte is fékezte a tempót, tehát nem mondható, hogy elkapkodtuk, amíg idáig jutottunk. A hónap vasárnapjain felváltva Gyálon és Üllőn is tartok istentiszteleteket, de azt vettük észre, hogy például az üllői családok szívesen járnak át a családi gitáros istentiszteletre, és a gyáliak is gyakran jönnek, van, hogy nyolcvan-an-százan vagyunk. Szeretem a vasárnapot, az adja meg a hétnek a koronáját. ▶

Majd egy évszázadra tekinthet vissza a gyülekezet: a „Vecsési Evangélikus Missziói Egyház” hivatalosan 1923 pünkösdhétfőjén alakult meg, a templom felszentelését pedig 1932. május 16-án, szintén pünkösd hétfőjén végezte dr. Raffay Sándor püspök. Ám csak tizenkét évig állhatott az épület: 1944. december 9-én, pontban 13.30-kor a falusi plébániatemplom és a malom kéménye után megsemmisült – a németek felrobbantották az érkező orosz hadsereg előtt, és a parókia is lakhatatlanná vált.

A remények odalettek, új templom építésére nem volt esély. 1946 nyarán azonban az Egyházak Világtanácsának ajándékként teljes berendezéssel együtt megérkezett Svájcból az a fatemplom, amely huszonöt éven át állt az első templom romjai mögött. A közösség fohásza, hogy első temploma helyén ismét kőtemplom álljon, 1971 őszére meghallgatást nyert: az immár harmadik, ismét kőből épült templomot ekkor vehették birtokba.

Most, 2018 januárjában egy többéves, sok fordulattal tarkított történet „majdnem végéről” tudósíthatunk. Az említett, 71-es, Marschalkó Gyula lelkész idején épült imaházát bővítik ki többfunkciós épületté. Több sikeres és sikertelen pályázat, módosított, átalakított tervek, remények, csüggedések, hirtelen, gondviselészerűen érkezett összeg, lázas munka és sok-sok „kanyar” után végre a kibővült-új templomban ülünk le beszélgetni a gyülekezet lelkészével, Heinemann Ildikóval.

Még áll az impozáns karácsonyfa, rajta nevekkal díszített mézeskalácsok és egy horgolt angyalka. Barátságos a klíma is: a padlófűtés egyenletes meleget ad, a sok ablakon át csak úgy árad be a fény. Padok helyett székek; „ez így nagyon jó – mondja Ildikó –, mert bármikor körbe tudunk ülni, és még meghittebb lehet az alkalom”.

A karzaton csocsóasztal – a hittanos gyerekek és az ifisek jól érzik itt magukat, szabad nekik játszani, no persze nem

istentiszteleti időben. Az orgonához ülhet a kántor, egyszóval olyan szép, tágas, világos, kényelmes, praktikus otthonos minden, hogy nem csoda: százhusz fő is összejön egy nagy ünnepen (hivatalosan ennyi a férőhelyek száma, de az előtérben is megállhatnak még jó néhányan). Rendszeresen Vecsés felé veszik az irányt az evangélikus hívek két szomszédos településről – Gyálról és Üllőről – is.

Kívülről látszik: van még munka bőven az épülettel, a téglák vakolásra várnak, a templomtorny is megnagyobbodik majd – ám a gyönyörű, színes, fényben tündöklő, Luther-rózsás ablak messziről hívogat: Isten háza tárt kapukkal várja a lelki otthonukat keresőket.

Komolyan érzem, hogy ma már egy-egy gyülekezetnek nem feltétlenül a vasárnap a közösségi alkalom... Egyre népszerűbbek a beszélgetős körök. Tavaly hat felnőtt konfirmált nálunk, és a felkészülő órákat nagyon szerették! Erre vágnak az emberek, kell a kötődés... Nincsenek közösségek, pedig Isten arra teremtett minket. Itt barátságok alakulnak ki.

– **Hitbelileg hogyan élték meg az időnként felmerülő nehézségeket?**

– Biztos volt csüggedés is, de elsősorban azzal a tapasztalattal gazdagodtunk, hogy küzdeni kellett, és így sokkal jobban meg tudjuk becsülni a végeredményt. Isten tudatosan ezt az utat választotta, nem „belepottyantotta” a kezünkbe – ez nekünk jó! A hitünk inkább erősödött általa.

– **Említette a gospelkórust: a zene, a művészetek pártolása mindig is a szívügye volt?**

– Úgy érzem, a mai világban meg kell találni azt a módot, amire az emberek nyitottak. A zene, a színház – a fiataljaink rendszeresen színdarabokat adnak elő nagy ünnepeken – olyan eszköz, olyan önkifejező mód, amelyben mi magunk is részt vehetünk. Egyre inkább nyitottak erre az emberek. Előadtuk az ifjúsággal Luther életét, feldolgoztuk a reformáció

indulása ötszázadik évfordulójának üzenetét, s azt tapasztaltuk, hogy nagyon megerősödött ezzel a közösség. A gyerekek is, amikor próbálnak a karácsonyi színdarabra, hitükben is megerősödni, és az egymáshoz való tartozásuk is fejlődik. A hittanoktatás során azzal a nehézséggel küzdünk meg a segítőimmel, hogy egy-két fő jár hittanra – négy iskola van Vécsésen –, és így nem tudunk közösséget formálni. A színháztársaság azonban tökéletes lehetőség erre!

– **Az ökumenikus imahét idején aktuális a kérdés: összetartók-e az év további részében is a város lelkipásztorai?**

– Szerencsére nagyon jó a kapcsolat. Például amikor az építkezés miatt nem

volt hol tartanunk a karácsonyi délutáni istentiszteletet – ami a gyerekkarácsony is –, akkor a közeli Petőfi téri római katolikus templomot kértük el. És odaadta a plébános úr! Sőt hirdette, és ott volt! Vicces volt, ahogy én köszöntöttem, és azt mondtam: „Kedves Mihály atya, most foglalj helyet nálunk!” Vannak reformátusok és baptisták is a városban, illetve négy katolikus templom. Minden hónapban összegyűlik az ökumenikus lelkész kör. Ezek igei alkalmak – leülünk, és a házigazda hozza az igét, beszélgetünk, együtt imádkozunk.

– **Nehéz levenni a szemet a fényben tündöklő ablakról... mintha ólomüveg lenne!**

Halgsné Takács Mónika így vallott hitéről a gyülekezet Vele című lapjában: „Sokat gondolkodtam, tépelődtem az elmúlt évek során, hogy vajon tényleg szükség van-e új templomra. Talán tavalyelőtt, egy adventi istentisztelet alkalmával körülnéztem a templomban, és belém nyílalt az érzés: miért akarom én bántani ezt a templomot? Az istentisztelet hangulata tökéletes volt. Aztán arra gondoltam, hogy a kudarcok nem az új templom szükségességét kérdőjelezzik meg, hanem megtanítanak megbecsülni az odavezető út adta tapasztalatokat, élményeket, kapcsolatokat. Megerősödtem abban, hogy a templom kibővítése, átépítése nélkülözhetetlen. Az épület külső megjelenése nem nekünk fontos, akik már oda járunk, akik tudjuk, hogy ennek nincs szerepe Istennel való kapcsolatunkban. Erre azért van szükség, hogy a még be nem tért embereket is be tudjuk csalogatni a csillogó-villogó élményeket nyújtó rohanó világból. [...] Szép környezetben könnyebb ünneplőbe öltöztetni a lelkünket is!”

– Pedig magunk csináltuk matricából. [Nevet.] Móni, az építkezés „anyukája” [Halgasné Takács Mónika építőmérnök, a gyülekezet presbitere – a szerk.] kiserkesztette, az ifivel kifestettük, és darabonként felragasztottuk. Nem volt pénzünk ólomüvegre. Nagyon ügyes Móni... És természetesen Schliszka Csabának, templomunk tervezőjének is nagyon hálásak vagyunk a munkájáért!

– **A fényjátékos eredmény varázslatos!**

– Lesznek körülötte LED-es lámpák, és akkor éjszaka is világítani fog, kifelé, a város felé. Sokan meglátják, és ezért jönnek be, érdeklődnek, hogy „ki volt az a művész, aki készítette, mert olyan szép”. Az oltártérnél, a falban kétoldalt van még két keskeny kis üveglablak is, amik oda vetítik be a fényt. Az összefogás eredménye itt sok minden, szívüket-lelküket beleadják a gyülekezet tagjai. Volt például kerítésfestés a *72 óra kompromisszum nélkül* akció keretében – öröm, hogy fiatalok és idősek egyaránt mozgósíthatók.

– **Mit szoltak a vecsési polgárok az épülő-bővülő templomhoz?**

– Érdekes volt: amikor lerombolták a régi templom harmadát, sokan sírtak, a nem evangélikusok is aggódva kérdezték, hogy miért bontják itt le a templomot. Aztán látták, hogy valami épül, és érdeklődtek, örültek, én pedig mondtam, hogy „meg szabad nézni belülről is”. Az építkezést hívogatási lehetőségnek tekintem.

– **Milyen terveket szó az év kezdetén lelkészként és a magánéletében?**

– Az egyik nem szövődik, hanem adódik, az Isten adja: nemsokára megszületik a második unokám! A terv pedig,

hogy szeretnék sokkal többet látogatni, illetve kialakítani a gyülekezetben egy látogatói kört. Ugyanis nem lelkészközpontú gyülekezetet szeretnék, hanem Krisztus-központút! Amiben egymásra figyelünk, mert Krisztusra figyelünk. Ez a 2018-as álmom, hogy „egymás Krisztusai” legyünk, és lelkileg épüljünk.

– **Jól gondoljuk, hogy még elkél az anyagi erő a templom befejezéséhez?**

– Így van, pályázatokkal próbáljuk előteremteni, illetve minden ősszel ott

vagyunk a híres vecsési Káposztafesztelen, ahol a város lehetőséget biztosít a számunkra, hogy ne csak a káposztafőző versenyen vegyünk részt, hanem palacsintát is áruljunk. Sorban állnak a sátrunknál! A bevételt az építkezésre fordítjuk.

– **Van adakozókedv és -erő a gyülekezetben?**

– Hála Istennek, van! Jézus azt tanítja, hogy ne belterjesen éljünk, hanem kifelé is szolgáljunk. Nálunk például a Mikulás nem hoz ajándékot, hanem visz! A gyerekek elhozzák a saját Mikulás-csomagjukból azt az édességet, amit felajánlanak más gyerekeknek, akiknek nem jutna. Tavalyelőtt cigány gyerekeknek, tavaly a bátonyterenyei gyerekeknek gyűjtöttünk élelmiszert, ruhát. Hatalmas mennyiség gyűlt össze! Ez jobban működik, mint ha pénzt gyűjténénk, és a gyerekek is átélik az adakozás örömét.

■ STIFNER-KÓHÁTI DOROTTYA

Aki támogatni szeretné a Vecsési Evangélikus Egyházközség templomának építését, a következő számlaszámra utalhat át pénzzadományt a gyülekezetnek: 65100091-10098316.

FOTÓK: KISS TAMÁS

Igazából nekünk van rá szükségünk

Gyerekek gondolatai az imádkozásról

Ki hogyan imádkozik, miért tartja fontosnak az imát? Az idén január 21–28. között tartott ökumenikus imahétre tekintettel diákokat kérdeztünk. Igazán érdekes és tanulságos gondolatokkal találkoztunk a válaszokban...

Általában úgy szoktam este imádkozni, hogy elmondom az esti imádságot, aztán megköszönöm a napot meg a jó dolgokat, amik velem történtek, aztán szoktam még kérni dolgokat, végül elmondom a *Miatyánkot*, és aztán megint az esti imádságot. Megnyugtat, amikor imádkozom, mert ilyenkor átgondolom, hogy milyen jók történtek velem. Ha nagyon sokat tanulok, akkor szoktam a jegyeim miatt is imádkozni, mert most például anyával sokat tanultunk, és azt kértem, hogy sikerüljenek ötösre a dolgozataim. Az öcsém és anya régebben azért imádkoztak, hogy legyenek a testvéremnek barátai, mert nagyon egyedül érezte magát az oviban, és aztán lettek barátai, és onnantól én is imádkoztam sokat, akkor kezdtem el hinni Istenben.

(ADÉL, 13 ÉVES)

Mi a tesómmal szoktunk kitalálni imákat este, és akkor azt szoktuk elmondani éjszaka a saját szavainkkal. Most azt kértem, hogy kitűnő legyen a bizonyítványom, mert most jön a félév. És este azt is szoktam kérni másnapra, hogy ne legyen rossz napom.

(MIRA, 9 ÉVES)

Amikor imádkozunk, érzi Isten, hogy törődünk vele, pedig igazából nekünk van rá szükségünk. Van, mikor

együtt, van, amikor külön imádkozunk otthon. Ha egyedül imádkozom, és fáradt vagyok, akkor csak a *Miatyánkot* mondom el, ha saját szavaimmal imádkozom, akkor mindig olyasmiről, ami éppen akkor fontos. Szoktam kérni például biztonságot, egészséget. Aki nem imádkozik, szerintem az úgy van vele, hogy nincs szüksége Istenre, nélküle is menni fognak a dolgok. Úgy érzi, nem változtat rajta vagy az életén semmit Isten. Aki imádkozik, az pont ellenkezőleg gondolkodik.

(BARNABÁS, 13 ÉVES)

Saját szavaimmal szoktam imádkozni leginkább, nem szeretem a betanultakat, mert én lehet, más gondolok, mint ami le van írva, jobban szeretem magam a saját szavaimmal kifejezni. Van, hogy esténként szoktam imádkozni, de leginkább dolgozatkiosztás előtt imádkozom, hogy jól sikerüljön. Azért szoktam imádkozni, mert attól valamennyire megnyugszom, mivel összekulcsolom a kezem, azzal is kiadom a stresszt, érzem, ahogy lelazulok tőle. Jó hangulatom lesz imádkozás után, néha napközben is imádkozom.

(BORCSI, 11 ÉVES)

Amikor nagyon fontos témazáró előtt vagyunk, akkor szoktam imádkozni, mert bízom benne, hogy Isten megsegít. Az iskolában persze minden reggel

elmondjuk a közös imádságot, és néha elmondom a *Miatyánkot* is.

(ÁDÁM, 13 ÉVES)

Azért szoktam imádkozni, hogy éljen soká a teknősöm, mert már volt egy, aki hamar meghalt, és most azért imádkozom, hogy a mostani éljen sokáig, mert nekem ő a legjobb barátom, az osztálytársaim nem azok, csak egy lány, akit Lizának hívnak. Amikor nemrég egy futóversenyen voltam, akkor is imádkoztam előtte, hogy jól sikerüljön, és jól is sikerült, mert első lettem. És persze lefekvés előtt anyával együtt imádkozzuk a *Miatyánkot*. Szerintem fontos, hogy imádkozzunk, én azért is imádkozom, hogy a családtagjaim sokáig éljenek.

(ADÉL, 8 ÉVES)

Szoktam imádkozni, de mindig attól függ, mikor milyen problémáim vannak. Amikor az osztálytársam meghalt, akkor kértem az Istent, hogy legyen ott a családja mellett. Főleg az osztálytársam testvéréért szoktam sokat imádkozni, hogy legyen vele az Isten. Esténként mi nem szoktunk imádkozni, de dolgozatok előtt, például múltkor a fizikadoga előtt is kértem Istent, hogy adjon nekem egy kis észet, és adott, pedig bevallom, nem sokat készültem rá.

(LOTTI, 15 ÉVES)

Szerintem fontos imádkozni. Én legtöbbször a dolgozatokért, hogy jók legyenek, de azért is, hogy ne veszekedjünk a barátunkkal, béküljünk ki hamar.

(REGINA, 9 ÉVES)

*

Hetente tíz-húsz alkalommal imádkozom, főleg ebédkor, a többi változó. Azért szoktam imádkozni, hogy tudjak Istennel beszélni, és megháláljam a dolgokat, de szoktam kérni is Istentől. Az iskolában is szoktam imádkozni énekekkel és szóval is, angolórán pedig angolul imádkozunk. Mindig csukott szemmel imádkozom, és ezeket az imákat szoktam mondani: *Miatyánk*, „Urunk Jézus...”, „Szívből kérlek, Istenem...”, és persze a saját szavaimmal is szoktam hálát adni.

(KATA, 10 ÉVES)

*

Régen minden este imádkoztam, meg amikor ott aludtam keresztanyuméknál, akkor főleg. Most már inkább akkor szoktam imádkozni, amikor fontosabb napom van, akkor elmondom a *Miatyánkot* és az

esti imát. Egy-egy dolgozat előtt is szoktam. Egyszer pedig, mikor egészen kicsi voltam, és nagyon kerestem a görkocsolyámat, akkor is imádkoztam, hogy találjam meg végre, mert már vagy fél órája nem találtam, és amint kinyitottam a szemem az imából, rögtön megláttam, majd kiszúrta a szememet, de csak az ima után láttam meg.

(VIVIEN, 13 ÉVES)

*

Sokszor imádkozom, például dolgozat előtt, kérem Istent, hogy négyest vagy ötöst kapjak. Vagy például ha a barátnóm vagy unokatesóm vagy valakim kórházban van, akkor imádkozom még, hogy gyógyuljon meg, és semmi baja ne legyen. A saját szavaimmal szoktam, és hiszem, hogy Isten meghallgatja.

(BOGLÁRKA, 9 ÉVES)

*

Én azért szoktam imádkozni, ha valamit nagyon szeretnék, és könnyörgök, hogy anya megvegye, és tudom, hogy Isten meghallgatja.

(BORKA, 6 ÉVES)

Legtöbbször vagy megköszönök, vagy kérek valamit, mikor imádkozom. Este is szoktam, de nem mindig. Dolgozatok előtt én nem szoktam imádkozni, de a kutyámért imádkoztam, mert nagyon szerettem volna, hogy nekem is legyen kutyám, és lett.

(ÁRON, 10 ÉVES)

*

Nekem anya tanított egy olyat, amit neki tanított az anyukája. „Én Istenem, jó Istenem, becsukódik már a szemem...” – így kezdődik. Legtöbbször én is jó jegyeket kértem eddig, meg azt, hogy gyógyuljanak meg a szüleim meg a testvérem.

(ADRI, 9 ÉVES)

*

Én is „Én Istenem”-et imádkozom. Sokszor elmondom, míg el nem fáradok. És mindig meg szoktam köszönni a napot, és kérek a másik napra is dolgokat.

(ANNA, 9 ÉVES)

*

Nem sokszor imádkozom, de ha igen, akkor nem a megtanult imádságot, hanem valamit fejből, a saját szavaimmal. Kértem már Istentől azt, hogy sikerüljön egy-egy dolgozat. A tesókért, barátokért is szoktam imádkozni, de szerintem majd nagyobb korom körül értük többet fogok imádkozni, a felvételiükért, ilyenmiért. Szerintem fontos az imádság, mert sokszor azzal, hogy imádkozunk, sokkal jobban sikerülnek a dolgok.

(ZÉTÉNY, 10 ÉVES)

*

Este is szoktam imádkozni, meg suliban is, az első óra előtt. Azért fontos szerintem, hogy Istennel közeli kapcsolatban legyünk. Olyan imákat mondok, amiket tanultunk, de a saját szavaimmal szoktam például a dolgozatok előtt imádkozni, és amikor nem is a legjobban sikerül, akkor is megköszönöm, hogy mondjuk nem egyes, hanem hármas vagy négyes.

(SZABINA, 13 ÉVES)

*

Az ima szerintem kapcsolatteremtés Istennel. Leginkább étkezés előtt szoktunk, vagy ha van valami különös eset, akkor együtt szoktunk a családdal. Inkább köszönni szoktam, kérni nem annyira. Megköszöntem a kutyát is, amit nemrég kaptam.

(JOHAN, 14 ÉVES)

■ A válaszokat összegyűjtötte:
SZLAUKÓ ORSOLYA
ceglédi evangélikus lelkész

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

A legerősebb dolog a világon!

Ki tudjuk mondani szívből:
„...ne az én akaratom legyen meg,
hanem a tied”?

Nemrégiben a konfirmációs előkészítőn azt a kérdést tettem fel a gyerekeknek: milyen más szavakkal tudnák kifejezni az imádságot? Mit mondanának esetleg helyette, ha valakinek el kellene magyarázni, aki nem ismeri ezt a szót? Sok érdekes megoldás született, de szinte mindenki leírta, hogy az imádkozás beszélgetés Istennel. Ilyen ötletek érkeztek még: kapcsolat; különleges kapcsolat; üzenet Istennek; bűneink megvallása; hálaadás; Isten előtt való megállás; Isten előtt való kitárulkozás; valami jó; titok. A kedvencünk pedig ez lett végül: a legerősebb dolog a világon!

Ahányan vagyunk, ahányan élünk az imádság ajándékával – hoppá, ilyen megoldás is volt –, annyiféleképpen gondolkunk rá, vagy közelítjük meg az imádság kérdését. Keresztyén családban nőtem fel, első emlékeim az elalvás előtt közösen elmondott gyermekima és az asztali áldás. Később tágult a kép, bibliai történeteket megismerve, konfirmációra készülve, ifjúsági táborokban nyaranta megfordulva és a nagymamámmal sokat beszélgetve az imádkozás kérdése egyre jobban előtérbe került. Jól emlékszem arra az időszakra, amikor tizenéves lázadó, istenkereső éveimben sokszor elmentem egyedül a templomba, lekuporodtam az oltár előtt a szőnyegre, és imádságban faggattam az Istent. Volt abban harag, dac, kérdések és miértek halma, olykor egy kis öröm, keserves útkeresés, kérés, kérés és könyörgés... de imádság volt, tudom. Mert beszélgettem az Istennel, és végül mindig megnyugodtam, és békességgel a szívemben indultam haza, bármi vitt is oda

az Isten színe elé. Mert akkor valamiért azt gondoltam, ott lehet igazán találkozásom övele.

A Szentírásban központi helyet foglal el az imádság. Az Ószövetség legrégebbi történeteiben sokszor áldozat bemutatása jelenti a kapcsolatfelvételt, s ez maga az imádság. Kain, Ábel, Nóé, Ábrahám és mások is így szólítják meg Istent, így mondják el, hogy hálásak a megmenekülésért vagy Isten ajándékáért, vagy így adják tudtára Istennek szándékukat. Mózes sokszor fohászodik az Úrhoz, közbenjár a népért, amikor Isten megharagszik Izráel hűtlensége miatt. Később egyre több konkrét, megfogalmazott imádságot olvasunk akár bírák, királyok szájából. A legismertebb és legcsodálatosabb imádságyűjtemény a *Zsoltárok könyve*, benne az ember legmélyebb, legőszintébb gondolataival. Hálaadás, Isten dicsérete és magasztalása, könyörgés, bűnvallás és Isten előtt való öröm – mind megjelenik benne.

Az *Újszövetség*, Jézus személye még bensőségeesebb és még egyértelműbb képet ad elénk az imádsággal kapcsolatban. Imádkozni kell, ez feladat, sőt parancs: „...szüntelenül imádkozzatok...” (Lk 21,36), de ígéret fűződik hozzá: „*Kérjétek, és adatik nektek, keressetek és találjátok...*” (Mt 7,7) Imádkozni ugyanakkor ajándék és drága lehetőség – ezt is látjuk – és az élő Istennel való kapcsolat igazi megélése. Jézus imádkozni tanít: tőle kaptuk a *Miatyánk* imádságot, hogy ha nincsenek saját szavaink, így mindennap imádkozhatunk. Sőt Jézus elénk éli az imádkozás példáját: imádkozik a pusztában a megkísértés küzdelmes napjaiban,

KÉPINK-ILLUSZTRÁCIÓ

imádkozik sokszor magányosan, a többiekől félrehúzódva, imádkozik, amikor megszaportítja a kenyeret. Imádkozik a megdicsőülés helyén, könyörög az óvóért a Gecsemáné-kertben félelemmel a szívében, és imádkozik gúnyolóiért a kereszten.

Az apostolok cselekedeteiről szóló könyvben a legemelkedettebb pillanat, amikor Pál apostol és munkatársa, Szilász a börtönben énekel és imádsággal dicsérik az Istent, majd földrengés támad, megnyílnak a börtön falai, és a bilincsek lehullnak a kezükről. Az imádság az első keresztyének lélegzetvétele, olyan természetes számukra. Az apostoli levelek közül a legtöbb hálaadással kezdődik, és sok buzdítást találunk bennük az imádkozásra a megalakult gyülekezetekért, de minden emberért. „*Arra kérek mindenekelőtt, hogy tartsatok könyörgéseket, imádságokat, esedezéseket és hálaadásokat minden emberért...*” (1Tim 2,1)

Amikor már magamtól és egyre gyakrabban forgattam a Bibliát, és az már nem csupán a hittanóra anyaga volt, hanem ízlelgetni, rácsodálkozni való kincs, akkor láttam azt is, milyen sokféleképpen lehet és kell imádkozni. Hogy jó-jó, elbeszélgetek én a templom falai közt a Mindenhatóval, de ott leginkább a félelemmel teli, reménykedő, kíváncsi, sőt követelődző kéréseim törnek előre. De hol marad mindaz, amit Luther Márton mond? Hogy dicsőítsd az Istent, adj hála, valld meg bűneidet – és csak ezután kérj! Sőt a reformátor még tovább megy, a kéréseink határát még szűkebbre szabja, amikor ezt mondja: „Imádságodban Istent ne kísértsd, ne szabj eléje időt, mértéket, célt, módot, személyt kikötve, hogyan, mikor, mivel segítsen. Majd kitalálja Isten az Ő csodálatos bölcsességével.”

Ezeket a szavakat is csak akkor értettem meg, amikor egy alkalommal gimnazistakoromban a nagymamám Bibliáját

lapozgattam, és egyszer kihullott belőle egy képeslap. A lapon az Olajfák hegyén magányosan imádkozó Jézus alakja volt, alatta a felirat: „*Atyám, minden lehetséges neked: vedd el tőlem ezt a poharat; mindazáltal ne úgy legyen, ahogyan én akarom, hanem amint te.*” (Mk 14,36) Emlékszem, ahogy ültünk a konyhában, olvastam az ígét, néztem a képet és az élet megpróbálta nagymamám.

Kérdés nélkül mesélni kezdett: „Tudod, Szilvikém, sok időbe telt, mire az imádságaim végén ezt a mondatot el tudtam mondani. Mert annyiszor kértem a Jóistent, hogy engedje meg, hogy hazamenjünk, hogy ott, a régi hazánkban, szeretett falunkban élhessünk ismét! Annyiszor könnyörgtem, hogy így legyen, azt gondoltam, ha hazakerülünk, akkor a kitelepítés minden kínját, fájdalmát elfeledjük... de nem lett így. Itt maradtunk, látod? Már meg is öregedtünk itt. De csak akkor fogadtam el, hogy nem lesz másképp, ami-

kor ezt ki tudtam mondani az imádságaim végén. Azt, hogy bár én azt gondolom, nekem így s úgy volna jó – de mégis legyen meg az ő akarata. Egy idő után, bármit kérek, mindig hozzáteszem az imádságok végén, és közben arra gondolok: ezt Jézusnak is nagyon nehéz lehetett kimondani. Ez a képeslap emlékeztet rá a mai napig, ezért őrzöm itt, a Bibliámban. Tanuld meg te is, Szilvikém.”

Tanulom. Még nem megy hibátlanul a lecke.

A napokban éppen három éve, hogy elment a nagymamám. Legyen áldott az ő emléke és ez az üzenet, amelyet szívemre helyezett. És hiszem, vallom, hogy valahol tényleg ez ad igazi békességet, amikor nem csupán kérésből, könnyörgésből, hanem az Isten akaratának elfogadásából épül fel az imádságunk. Amikor rá tudjuk bízni az életünket, és hisszük: ő tudja, nálunk sokkal jobban tudja, mire van szükségünk.

■ KECKZÓ SZILVIA

Jártomban-keltemben

Szeverényi János jegyzetlapjaiból

FOTO: FORTEPAN

Sztálin és Luther. Különleges élmény volt Dunaújváros – korábban Sztálinváros – szocreál stílusban épített központjában, a főtéren evangéliumot hirdetni. A Magyar Dolgozók Pártjának Központi Vezetősége 1949 végén hozott döntést egy új, gigantikus vaskohászati kombinát és a hozzá kapcsolódó lakótelep felépítéséről. Így jött létre Sztálinváros. A Rákosi-korszak ateista hevülettel és gyűlölettel célul tűzte ki az egyház megsemmisítését. „Meggogyva bár, de törve nem” mégis él az egyház, mert Istent nem lehet kiiktatni.

A helyi evangélikus gyülekezet a reformáció hónapjában Stermeczki András lelkész vezetésével tartalmas, kreatív programot, utcai evangelizációt szervezett a város főtéren. „Él az Úr, s áll ígérete, / Ördög, világ minden csele / Megszégyenül mirajtunk. / Isten velünk, s mi övele, / Nagy az Istennek ereje, / Győzelmet kell aratnunk.” (EÉ 260)

Kétszáz forint. Ünnepi nagybevásárlást intéztem az egyik élelmiszerüzletben. Óriási sor a pénztárnál. A pénztáros is belezavarodott a számolásba. A hosszú várakozás után megkönnyebbülve indulok a kijárat felé pakkommal, amikor látom, hogy egy nyugdíjas néninek hiányzik kétszáz forint a fizetésnél. Vissza kell adnia valamit a néhány kis áruból. A pénztáros kedvesen nyugtatja: semmi baj, előfordul az ilyen. A néni nem győz

bocsánatot kérni a pénztárostól és a sorban utána következőktől. Én nem lassítok, sietek tovább a saját terhemmel, ügyeimmel. Az autóban tisztul le a felismerés: oda kellett volna adnom azt a nyomorult kétszáz forintot. Fáj ez a mulasztás.

Penge, gyógyszer, kötél helyett hit. Börtönös karácsonyom volt. A Gyorskocsi utcai és az egri intézet mellett vízkereszt ünnepe a szegedi Csillag három „objektumában” jártam. Itt tartották fogva valamikor Szálasit, Rákosi Mátyást, Ordass püspököt, az ötvenhatosokat. Sokakat itt végeztek ki. Az oroszok 1945-ben háromezer (!) magyar hadifoglyot öltek meg ezen a helyen. Az utolsó akasztás 1987-ben volt. Jelenleg ezerhétszáz fogvatartott, elítélt él itt, sokan közülük munkát végeznek, többen tényleges életfogytiglani büntetésüket töltik, ismert gyilkosok. A fogvatartottak átlagéletkora harmincnégy év, az átlagos büntetési idő tizenöt év. Nevelésükről és őrzésükről hétszázan gondoskodnak.

Három újévi és vízkereszt-i istentiszteletet tartottunk. Különös csapat jön össze ilyenkor. Az egyik helyen egy szerb ortodox férfi kísérte orgonán az „Erős vár...” kezdetű énekünket. Több muszlim is részt vett az együttléten. „Penge, gyógyszer, kötél helyett a hitet választottam” – vallotta az egyik atyafi.

Ez volt az ígénk: „...múlik a sötétség, és már fénylik az igazi világosság.” (1Jn 1,8) Bárcsak így lenne! Megterhelt, szomorú helyek ezek az intézetek, de sehol nem érzem, tapasztalom Jézus jelenlétét és az evangélium erejét ilyen exponáltan, mint itt.

Indiánkunyhó Zuglóban. Indián barátomnál jártam Zuglóban, egy garázsos és a vasúti töltés között saját kezűleg épített kis kunyhójában. Az adományokból vásárolt erősítőt próbáltuk ki, amellyel az aluljáróban tud dolgozni, gitározni és énekelni. Az „Atyám, két kezeden...” kezdetű finn dalt játszotta le nekem mobilról, az erősítőn kihangsóitva. Ezt az éneket nagyon szereti. Néhány hete egy jó kályhát is vittünk neki. Azon főzte a kávéját. Hosszasan, csendben elbeszélgettünk.

Az interneten találtam. Nem a hátad fáj, hanem a teher. Nem a szemed fáj, hanem az igazságtalanság. Nem a fejed fáj, hanem a gondolataid. Nem a torkod, hanem amit nem fejezel ki, vagy amit haraggal mondasz. Nem a gyomrod fáj, hanem az, amit a lélek nem emészt meg. Nem a májad fáj, hanem a harag. Nem a szíved fáj, hanem a szeretet hiánya. A szeretet a leghatalmasabb gyógyszer. (Ada Luz Marquez) ■

FOTO: BLIKK.HU

Állandó megújulásban

Dr. Rückné Mező Györgyi elfogadásról és példamutatásról

„Bizalommal teljes, egymásra figyelő, egymást segítő, kreatív ötleteket megvalósító, nagy munkabírású csapat dolgozik itt” – mondja dr. Rückné Mező Györgyi, a Mezőberényi Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium igazgatója.

– 2012-ben bízták meg az intézmény vezetésével. Hogyan látja most az evangélikus gimnázium öt évvel ezelőtti újraindulását?

– 1802, 1962, 2012... kezdetek, új-rakezdések, megszakítottság és folyamatosság. A Békés-Bánáti Evangélikus Egyházmegye alapította kétszázötvenöt évvel ezelőtt a gimnáziumot. Öt évvel ezelőtt Mezőberény és Szarvas evangélikus közössége hívta életre az intézményeket. De az évtizedekkel ezelőtti új-rakezdés is fontos. Az akkor indult gimnázium élete folytatódik napjainkban megváltozott lelki, társadalmi viszonyok között. Mindkét evangélikus gyülekezettel napi kapcsolatban állunk, és igyekszünk a katolikus és a református gyülekezet életében is részt venni. Ami nehézséget jelentett, az a fenntartóváltás elfogadtatása, amely egybeesett az oktatásban bekövetkezett változásokkal: új köznevelési törvény, új Nemzeti alaptanterv, új kerettantervek, a pedagógus-életpályamodell bevezetése. Mindezt egyszerre kellett átélniük az itt dolgozóknak, s különösen a pedagógusokra nehezedett sok teher. Bevallom őszintén, sokszor úgy éreztem, hogy ezt a sok újítást – új fenntartó, ideológiai elkötelezettség, kívülről jött új igazgató, új jogszabályi előírások – hozzám kötik, aki pedig szintén új pozícióban, új feladatokkal ismerkedve próbáltam meg egy már összeszokott közösségbe beilleszkedni, elfogadottá válni. Önmagam adtam, bizalmat kaptam, így egy év után nagy támogatással tudtam elkezdni az öt-éves vezetői ciklusomat. Bizalommal teljes, egymást segítő, egymásra odafigyelő, kreatív ötleteket megvalósító, nagy munkabírású csapat dolgozik itt. Együtt tudtuk csak elérni eredményeinket, munkatársaim által tudtam a vezetés útvesztőjében eligazodni, és ezt köszönöm mindenkinek. Az újításokat, az új feladatokat is felvállaló kollégáimnak köszönhető az, hogy a DSD- és ÖSD-nyelvvizsgák mellett már

új nyelvvizsgahelyként is működhetünk, illetve azt, hogy intézményünk falai között ECDL-vizsgáztatás is folyik. Több újító elképzelésünk van, de erről majd akkor, ha megvalósulnak...

– Az intézmény képzési kínálata széles, oktatási színvonala igen jónak mondható. Mik a gimnázium erősségei?

– A két tanítási nyelvű képzés és az Arany János tehetséggondozó program a megyében egyedülálló. Az itt felhalmozott tapasztalatot, a sok jó gyakorlatot valamennyi más képzésünkben is tudjuk kamatoztatni. Jók a továbbtanulási arányok, magas a megszerzett közép- és felsőfokú nyelvvizsgák száma. A kompetenciamérések eredményeit elemezve jól látható, hogy mindig magas a hozzáadott érték, tehát magas színvonalú oktatás folyik az intézményben.

– A vezetése alatt számos beruházás történt. Kérem, foglalja össze ezeket!

– 2012. augusztus 21-től kapta meg a Magyarországi Evangélikus Egyház az intézmény fenntartását és működtetését. Azóta is a jó gazda gondosságával őrizzük, amit kaptunk, és gyarapítjuk te-

hetségünkhöz, anyagi lehetőségeinkhez mérten. Racionális gazdálkodással és pályázati összegek bevonásával sikerül még korszerűbb eszközökkel, rendszerekkel felszerelni a felújított és átalakított, illetve újonnan létesített épületrészeket. Többfunkciós EPDM-burkolattal ellátott sportpálya tervezetése és kivitelezése történt meg még 2016-ban. ▶

FOTÓK: PÓCS JÓZSEF

Ugyanakkor az egész intézményt érintő informatikai korszerűsítés valósult meg: az internet-hozzáférési pontok számát megnöveltük, a vékonykliens-rendszer kiépítésével minden tanteremben megvalósult az internet-hozzáférés és az interaktív órák megtartásának lehetősége. Ennek feltétele volt a nagyobb sávszélességű rendszer kialakítása is. Az épületek között üvegszálás optikai kábelt építettünk ki. Az alapfokú képzés beindítása felmenő rendszerben újabb és újabb, hosszú évekre szóló feladatot jelent az intézmény és a vezető számára. Nem a beiskolázásra gondolok – hiszen helyi igényt elégítünk ki, illetve a közeli kistélepülésekről is nagy az érdeklődés –, hanem az újabb és újabb osztályok elhelyezésének megoldására. A tárgyi és személyi feltételek biztosítását vállalta az intézmény és a fenntartó is. Jelenleg még meg tudjuk oldani saját erőből, újabb építkezéssel – négy tanterem, egy biológialabor és előkészítő kialakításával –, tavaly egy épület teljes átalakításával, két tanterem, két csoportszoba, egy fejlesztőszoba és egy tanári létrehozásával. A nevelés-oktatás feltételeinek biztosítása érdekében az építkezés szó szerint és átvitt értelemben a következő naptári évben is folytatódni fog.

– Már két évfolyam is tanul az általános iskolában, és ettől a tanévtől kezdve hatosztályos gimnáziumi képzésben is tanulnak diákok. Miért volt fontos ez a feladatbővítés?

– Az iskolavezetésnek és ezen belül a vezetőnek feladata a stratégiaépítés; a jelen folyamatait, igényeit figyelve új utakat kell keresni. Természetesen megőrizve kell megújítani. Elsődleges feladat a hagyományos, már jól ismert képzéseink – mint a német két tanítási nyelvű vagy a nyelvi előkészítő évfolyamos képzések és az Arany János tehetséggondozó program – megtartása. Emellett a szakmai tudásunkat, tökényt kihasználva és a felénk érkező igényeket kielégítve új utakat is keresünk. Így indult el és épül ki felmenő rendszerben – reményeink szerint – az általános iskolai oktatás német nemzetiségi és angol nyelvi osztállyal. A tanítók mellett mindkettőben szerepet vállaltak a nyelvoktatásban nagy tudással és gyakorlattal rendelkező gimnáziumi tanárok is. A német nemzetiségi oktatás is elindult magasabb fokon, a gimnáziumban. Itt is kamatoztatni tudjuk tanáraink tudását, ugyanakkor a folytatását is megteremtettük a már az óvodában kezdődő és az általános

iskolában folytatódó német nemzetiségi képzésnek. Új, a tehetséggondozás terén elért eredményeinkre alapozva indított képzésünk a hatosztályos gimnázium, ahol elsődleges célunk a természettudományos képzés hangsúlyossá tétele. Így ebben az évben matematika és biológia tantárgyból folyik magasabb óraszámú oktatás. Reményeink szerint sikerül a felénk áradó bizalomnak megfelelnünk, így iskolánk és a velünk szorosan együttműködő közösségek javát szolgálunk.

– Egy egyházi fenntartású iskolában a lelki életre nagy hangsúlyt fektetnek. Nyilván sokan kíváncsiak az evangélikus profilra. Hogyan látja ezt a területet?

– Reményem szerint örök emberi értékeket továbbadva, mindennapi tevékenységünkkel, példamutatással közvetíteni tudjuk a keresztyén értékeket. Erre törekszünk a heti alkalmak és a hittanórák megtartásával, illetve különböző alkalmakkal. Az intézményben nagyon jól működik a különböző felekezetekhez tartozó hitoktatók együtt munkálkodása. Ami megoldásra vár, de ez igazából a fenntartó feladata: az iskolalelkész szolgálatra egy elkötelezett lelkész meghívása, biztosítá-

Öröm a kisiskolások szüleinek aktív, támogató jelenléte, s öröm az egymást elfogadó légkör megléte, mely alapja az eredményes munkánkknak. Úgy gondolom, hogy nálunk megvalósul Pál apostol felszólítása, tanítása: „Minden dolgokat szeretetben menjen végbe!” (1Kor 16,14) Öröm az számomra, ha a fáradságos hétköznapi szerettel tudunk egymás felé fordulni, támogató jelenlétünkkel segítséget adni, jót cselekedni és így Isten útján járni. Öröm számomra, amikor a diákok sikereket érnek el – például az országos középiskolai tanulmányi versenyen első helyezést német nyelvből –, s általuk a tanáraik is megerősödnek abban, hogy jól csinálják azt, amire szerződtek. Öröm az, hogy a minősítések eredményei ugyanezt erősítik bennük. Öröm az, hogy össze tudunk fogni egy cél érdekében, s meg tudjuk mutatni a tehetségünket, hogy emlékeztető háromnapos evangélikus pedagógustalálkozót tudunk megszervezni, ezáltal megmutatni, hogy mi, a PSG az evangélikus oktatás egyik „gyöngyszeme” vagyunk, ahogyan a vezető tanfelügyelő mondta.

– Mit lát a következő időszak nagy kihívásának?

Öröm az számomra, ha a fáradságos hétköznapi szerettel tudunk egymás felé fordulni, támogató jelenlétünkkel segítséget adni, jót cselekedni és így Isten útján járni.

sa. Az állandóság – mint az élet bármely területén – itt is nagyon fontos lenne. Ezt igénylik mind a munkatársak, mind a diákok. Az iskolalelkész személyének állandósága biztosítéka lenne a kialakulóban lévő lelki kapcsolatok elmélyülésének.

– Felelős hivatásában sok öröme is lehet. Felidézne egyet-kettőt?

– Számomra az intézményvezetés szolgálat és felelőség, s ha e kettő révén, vagyis a felelős szolgálat útján tudok tenni a bennem bízó és rám bízott közösségért, az már az öröm forrása. Öröm az, hogy ennek a munkatársi közösségnek a tagja lehetek. Öröm, hogy el- és befogadtak. Öröm az, hogy a mezőberényiek magukénak érzik az intézményt, hogy a városból egyre több diák érkezik hozzánk. Öröm a mindenfelől ideáradó bizalom.

– Csökkenő gyereklétszám mellett a megfelelő tanulólétszám biztosítását a különböző képzéseinkre. Erre új beiskolázási stratégiát alakítottunk ki. Fontos a német és az angol nyelvű anyanyelvi lektorok alkalmazása a minél sikeresebb idegennyelv-oktatás érdekében. Eddig a ZfA-n keresztül (a Németországon kívül működő német iskolákat, a németnyelv-oktatást támogató intézmény – a szerk.) sikerült megoldanunk, hogy német anyanyelvi lektor segítse munkánkat, azonban angol nyelvi lektort csak óraadóként tudtunk foglalkoztatni.

■ LÁZÁRNÉ SKORKA KATALIN

Az interjú eredetije a Mezőberényi I. Kerületi Evangélikus Egyházközség Hírnök című lapjának 2017. karácsonyi számában jelent meg

Nevelés és oktatás az evangélikus általános iskolában

FOTÓ: PÓCS JÓZSEF

„KérjeteK, és adatik nektek...” (Mt 7,7) Azt hiszem, nem volt hiábavaló sok kedves testvér, szülő, pedagógus és előljáró imádsága, hogy immáron a második tanévét kezdhette meg az evangélikus általános iskola.

Természetesen a működéshez Isten kegyelme és szeretete mellett profán dolgokra is szükség van, úgymint tárgyi és személyi feltételek, amelyeket az iskola vezetés és a fenntartó maradéktalanul biztosít.

Ez év szeptemberében ötvenkét gyermekkel, négy új pedagógussal (Czúth Mónika, Csávás Adél, S. Nagy Imre és Solymosiné Roósz Viktória) és egy pedagógiai asszisztenssel (Jeneiné Földi Andrea) bővült iskolánk. Így jelenleg kilencvenhét kisdíákkal foglalkozunk az általános iskolában.

Tartalmas, felemelő és mozgalmas időszakot tudhatunk magunk mögött. Az iskolai tananyag elsajátítása mellett nagyon fontos feladatunk a gyermekek keresztény nevelése, melyet a hitoktatókkal közösen végzünk. A hittanórákon kívül minden hétfőn áhítaton veszünk

részt az I. kerületi evangélikus egyházközség templomában. Lázárné Skorka Katalin lelkész nő a kisgyermekek nyelvéen közvetíti Isten ígését. Reméljük, és bízunk benne, hogy diákjaink ezáltal lelkiileg feltöltődve, megerősödve kezdhetik

FOTÓ: JENEINÉ FÖLDI ANDREA

el a tanítási hetet. Támaszra, erőre mindenképpen szükségük van, hiszen bőven akad itt tennivalójuk az iskolában.

Az órai munka mellett szakkörök, versenyek, közösségi programok színesítik az iskolai életet. Íme néhány a teljesség igénye nélkül: van lehetőség sportolásra a kosárlabda- és teniszedzéseken. A tanulók énekkaron vehetnek részt, a Zöld szív szakkörön pedig a környezet- és természetvédelemmel foglalkozhatnak. Tehetséggondozó foglalkozást is biztosítunk az érdeklődő diákok számára.

A közösségépítésnek fontos színterei rendezvényeink: az állatok világnapja, majd a reformáció ötszázadik évfordulója kapcsán volt mézeskalács sütés, reformációi futás, látogatás az idősoththonokban. Ezt követte a sorban a szülők által szervezett Mikulás-délután, az adventi szavalóverseny, az adventi vásár, végül pedig a karácsonyi istentisztelet, amelyen kis első osztályosaink jelenítették meg Jézus születésének történetét.

Iskolánk közössége még most van alakulóban, akadnak nehézségek, váratlan, megoldandó feladatok, de Isten kegyelme által hisszük, hogy mindenre van és lesz erőnk a további munkánk során. Pál apostol tanítását – „Minden dolgokat szeretetben menjen végbe!” (1Kor 16,14) – szem előtt tartva igyekszünk a gyermekeket nevelni, tanítani és megnyitni szívüket az Úr Jézus felé.

■ FALATYNÉ BERKESI MÁRTA

Az írás eredetije a Mezőberény I. Kerületi Evangélikus Egyházközség Hírnök című lapjának 2017. karácsonyi számában jelent meg

FABINY TAMÁS

Sirató az immerathi templomért

A németországi Immerath kéttornyú Szent Lambert-temploma 1888 és 1891 között épült neoromán stílusban. A második világháborúban súlyosan megrongálódott, de a helyi lakosok adományaiból és munkájával újjáépítették. A városrészt azonban, ahol áll, a külszí-

ni barnaszénfejtés munkaterületének nyilvánították. A templomot 2014 áprilisában átadták egy cégnek, majd – évekig tartó tiltakozó akciók ellenére – 2018. január 8-án munkagépekkel megkezdték és két nap alatt be is fejezték a lebontását.

Jaj, magára maradt az egykor oly népes város.
Olyanná lett, mint az özvegy.

Sírva sír fájdalomában,
könny áztatja arcát,
senki sem vigasztalja azok közül,
akik szerették.

A fenevad először a templom arcába mart.
Rettentő csőrével sebet ejtett rajta.
Szemét kivájta, homlokát karcolta,
de leginkább a szívét kereste,
hogy odalegyen Sion leányainak minden ékessége.

A kő is kiáltoz a falból,
és a tetőgerenda válaszol neki,
Jaj, magára maradt az egykor oly népes város.
Olyanná lett, mint az özvegy.

Sírva sír az éjszakában,
könny áztatja arcát,
senki sem vigasztalja azok közül,
akik szerették.

A bölcsek és a világ vitázói
most Csernobilra és Fukusimára hivatkoznak,
és az atomenergia kivezetéséről beszélnek,
ám Sion fájdalomával nem törődnek.

Gyászolnak a városban,
nincs, aki ünnepekre járjon.
Odalett Sion leányának minden ékessége.

Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?
Távol van tőlem a segítség, pedig jajgatva kiáltok.
Gúnyolódnak rajtam mind, akik látnak,
ajkukat biggyeszti, fejüket csóválják.
Így tettek testvéreimmel is Szentpéterváron és Moszkvában.
Ott is lerombolták a szentélyeket,
földbe süllyesztették a harangokat,
összetörték a keresztek.

Azóta csúcstechnológiává fejlesztették a fenevad
pusztító erejét,
számítógéppel ellenőrzik,
miként sikerül a gerendákat kettéroppantani,
a szépen megformált köveket porrá zúzni.

Hatalmas bikák vettek körül,
bekerítették a básáni bivalyok,
föltátották rám szájukat,
mint a marcangoló, ordító oroszlán.

Van-e oly fájdalom, mint az én fájdalom,
amelyet nekem okoztak,
amellyel megszorított az Úr
izzó haragja napján?

Bizony, bizony, mondom néktek:
nem marad itt kő kövön, amit le ne rombolnának.

- Hölderlin ist Ihnen unbekannt?
- Ki volt az?
- Aki a *Hyperion*t írta. A német romantika legnagyobb alakja. És például Heine?
- Kik ezek?
- Költők. Schiller nevét sem ismeri?
- De ismerem.
- És Rilket?

FOTÓ: NEWS18.COM

– Őt is – mondta a vezérigazgató, és jelt adott: indulhatnak a bulldózerek.

Királyai és vezérei a pogányok között vannak, ahol nincsen kijelentés, prófétái sem kapnak látomást az Úrtól.

Nézd, Uram, milyen nyomorult vagyok, bensőm háborog, vergődik bennem a szívem.

Elvetette oltárát az Úr, elhagyta szentélyét. Ellenség kezére juttatta.

Gyászol az erőd és a várfal, együtt omladoznak, amikor eléri őket a bontócsákány.

Némán ülnek a földön Sion leányának vénei, port hintenek a fejükre, zsákruhába öltöznek. Földre hajtják fejüket Jeruzsálem szüzei.

Így szenvedett az erdélyi Bözödújfalú a Küsmöd patak partján, ahol a víz alatt száznolcva ház nyugszik, és a templom kétségbeesetten próbált megmaradni a végtelen áradás közepette, míg aztán fejét lehajtva kilehelte lelkét.

Emlékezz, Uram, mi történt velünk! Tekints ránk, és lásd meg gyalázatunkat. Örökségünk bitorlókra szállt, házunk idegenekre.

Nincsenek már vének a kapuban, nem muzsikálnak az ifjak. Odavan szívünk öröme, tánc helyett gyászolunk. Leesett fejünkről a koszorú, jaj nekünk, vétkeztünk! Ezért lett beteg a szívünk, emiatt homályosodott el szemünk. És a fenevad újabb és újabb támadást indít. Így formálják át szállodává a templomokat, és lesz pizzéria, bár, könyvesbolt és konditerem az én szent helyemen.

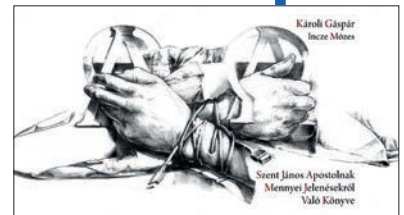
Mindnyájan, akik erre jártok, nézzetek ide, és lássátok: van-e oly fájdalom, mint az én fájdalom, amelyet nekem okoztak, amellyel megszomorított az Úr izzó haragja napján? „Nem hagynak belőled követ kövön, mert nem ismerted fel meglátogatásod idejét.”

A Jelenések könyvének mai értelmezője

„Minden véges magában hordja saját határait, amelyet mintegy a végtelenből kell kivágnia” – fogalmazott Friedrich Schleiermacher evangélikus teológus, lelkész. A *Jelenések könyvének* éppen ezzel, a megismerhető és megismerhetetlen, azaz a szükséges tudás határaival találkozhatunk. Incze Mózes festőművész számos bibliai ihletésű festmény után a reformáció évfordulójához kapcsolódva a *Jelenések* könyvét illusztrálta. Az Arcus Kiadó gondozásában megjelent kötet különleges litográfiai nemcsak a Biblia utolsó könyvét, hanem művészet és vallás kapcsolatát, valamint a Szentírás aktualitását is középpontba helyezik.

„Hogyan lehet arról a jövőről beszélni, amely még nincs itt, és hogyan lehet olyan eljövendő eseményekről beszámolni, amelyeknek természetesen senki sem lehet a szemtanúja?” – tette fel a remény értelmével kapcsolatos izgalmas kérdést a 20. század kimagasló teológusa, Jürgen Moltmann. Az Incze Mózes művészetére jellemző látomászerű világ, a folyamatosan megújuló, hol mélyre ásó, hol a felszín elének táró elvonatkoztatások mindig is a megismert és megismerhető valóság és a mögöttes tartalom kérdéseit feszegették. Most mindez különös találkozásban jelenik meg, hiszen – a tartalom által – az alkotások párhuzamos beszélgetésbe lépnek a Biblia üzenetével, a művészelődökkel és a jelennel egyaránt.

A *Jelenések* könyvéhez nemcsak a legtöbb teológiai értelmezés, de számos kiváló művészeti interpretáció is született; többek között El Greco, Hieronymus Bosch, Albrecht Dürer, Michelangelo Buonarroti vagy Ámos Imre, Szalay Lajos és Kondor

Károli Gáspár – Incze Mózes: *Szent János Apostolnak Mennyei Jelenésekről Való Könyve*. Arcus Kiadó, 2017. Ára 4490 forint.

Béla is máig maradandó alkotói üzenetet fogalmaztak meg e bibliai könyvvel kapcsolatban.

Incze Mózes a sorozatával nemcsak technikailag kiválóan, hanem üzenetében is túponatosan ábrázolja a könyvben megjelenő képes beszédet, sőt a mai kor világába átemelve, közvetlenül is találkoztat minket vele. A lapokon látható jelenetekben szereplő tárgyak a minket körülvevő – sokszor technikai – világból kerültek ki, ezzel is mintegy felerősítve a most, avagy az érintettség jelentőségét.

A Szentírás utolsó könyve önmagát így határozza meg: „Apokalüpszis Iészú Khrisztú”, azaz Jézus Krisztus kinyilatkoztatása. A görög *apokalüpszis* – apokalüpszis – szó a titok feltárását, a lepel lerántását, leleplezést, ennek alapján pedig kinyilatkoztatást jelent (mint a latin *revelatio*), amely az Isten által feltárt titokra vonatkoztatva nyeri el vallásos értelmét. S bár a végső időt, a látomások pontos üzenetét annak prófécia jellegéből kifolyólag sem tudjuk, de a hit oldaláról eljuthatunk a Bárányhoz, azaz a kegyelem és a remény kérdéséhez, és (Jel 22,21 alapján) mondhatjuk, hogy a mi Urunk, Jézus Krisztus kegyelme velünk van.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Lenyűgöző történelmi tabló

Bánk bán kamaraszínpadon

Vidnyánszky Attila ismét történekekben, szimbólumokban és látványban is igen gazdag előadást hozott létre, amely mindvégig kínál nézni- és gondolkodnivalót. Mindezt ráadásul rendkívül közel hozza a nézőhöz a Nemzeti Színház Gobbi Hilda Színpadán. Így Bánk bán konfliktusait, érzelmi viharait, Melinda meggyaláztatását, de a szereplők lelkében dúló harcokat is – amelyek egy egész ország sorsára hatással vannak – testközelből éljük át mi is.

Legelső nemzeti drámánk ősváltozatát 1814-ben kezdte írni Katona József, ám nyomtatásban csupán 1820-ban Kecskeméten jelent meg először. Az ősbemutató – amelyet a szerző már nem élhetett meg – 1833-ban Kassán volt. Pesten 1834-ben mutatták be, a Nemzeti Színházban 1839-ben játszották először. Legemlegetettebb alkalomként pedig az 1848. március 15-i díszelőadást tartjuk számon. Később Erkel Ferenc operát komponált a drámából, amelynek szövegkönyvét Egressy Béni írta. Katona műve így nemcsak a prózai, hanem az operaszínpadokon is életre kelt.

Vidnyánszky Attila korábban a *Bánk bán* drámai és operai változatát is rendezte, ám a mostani színrevitel mégis egészen újszerű és izgalmas megjelenítése a magyar drámairodalom eme klasszikus darabjának. A rendező lehamozta a műről

az évek során ráakódott pátoszt, és bár a színdarab az eredeti nyelvezettel szólal meg, minden percében mai. A szereplők közötti konfliktusrendszereket úgy mutatja be Vidnyánszky, hogy a néző nem maradhat közömbös, és az emberi drámákat látva a történelem nagy sorskérdéseire is fogékonyabbá válunk.

A színészválasztás is kiváló. Bánk bán szerepében Mátray László mind természetével, mind orgánumával nagyúr, de nem hagyja, hogy külleme elvegye a hangsúlyt a belső konfliktusok adta igazi játékról. Gertrudisként Udvaros Dorottya sziporkázik, a keménykezű királynétól az érzékeny anyáig megmutatja karakterének minden arcát. Melindaként Söptei Andrea játéka nyűgöz le érzékenységgel. Biberachként Horváth Lajos Ottó, Izidora különösen kiemelt szerepében pedig Ács Eszter nyújt izgalmas alakítást.

Katona József: Bánk bán. Nemzeti Színház. Főbb szerepekben: Mátray László, Udvaros Dorottya, Söptei Andrea, Horváth Lajos Ottó, Farkas Dénes. Rendezte: Vidnyánszky Attila.

De a II. Endrét játszó Szalma Tamásnak a zárójelenetbeli minden gesztusa is az emlékezetünkbe vésődik.

Az ukrán díszlet- és jelmeztervező, színművész és rendező Olekszandr Bilozub díszlete és jelmezei is adnak gondolkodnivalót, legyen szó akár csak a darab eleji múzeumi üvegvitrinről, amelyből II. Endre és Bánk lép elő, de a kellékek vagy Melindának az elcsábítás utáni jelmeze a foszlányos minitákkal is lenyűgöző és gondolatébresztő.

Mindezek mellett a zene is újabb réteget hoz az előadásba: szól nemzeti hiphop és Erkel műve, még osztrák elektropop is, de mindegyiknek helye van.

Nem véletlen tehát, hogy – bár iskolai kötelező irodalom – a nézőtérén ülő diákok is pissenés nélkül, feszült figyelemmel kísérik az előadás minden percét, mert leköt és magával ragad a látvány és az erős érzelmi telítettség, miközben a ma is elevenbe vágó kérdéseket felvető történelmi tablót látjuk.

■ KÉZDI BEÁTA

Emberpróbáló idők tanúi

Evangélikus életútinterjúk a Károli-egyetem honlapján

A református egyházban 2010-ben indult el A Magyar Református Egyház elmúlt száz éve életútinterjúk tükreben című projekt. Az állami, illetve egyházi támogatással készült interjúkban lelkészek, lelkészfeleségek, teológiai tanárok, egyházi iskolák tanárai mesélnek életükről, családjukról, szolgálataikról, gyülekezeteikről. Az interneten bárki számára elérhető, átlagosan száz-százhusz oldalas nyomtatott élettörténetek mindegyikét magyarázatokkal ellátott fotóalbum és az interjúalanyok színes családfája egészíti ki.

Labossa László (jobbra) édesapjával és testvérével

A megszólaltatottak között – az állami Reformáció Emlékbizottság jóvoltából – evangélikus interjúalanyok is vannak.

Az olvasók megismerkedhetnek az idén százharminc életévében járó, sokak által Mária testvérként ismert Endreffy Jánosné diakonissza áldott szolgáló életével, betekintést nyerve a magyar evangélikus diakonisszák történetébe is.

D. Keveházi László egyháztörténész, nyugalmazott espe-

res, gyülekezeti lelkész életútja már gyermekkorától bővelkedett az izgalmas fordulatokban. Nagyon nehéz történelmi és egyháztörténelmi korszakok tanúja, s az ezekről tett vallomása az őszinteség hangján szólal meg.

Kölcсэн, az ország legkeletibb evangélikus gyülekezetében, a felső-Tisza-vidéki „református tenger” közepén szolgált negyvenkét évig Labossa László. Legközelebbi kollégái a kilencven kilométerrel arrébb levő nyíregyházi lelkészek vol-

tak... Az újságírói tollba mondott élete „kész regény”, kitaratása, gyülekezetéhez való ragaszkodása mindenki számára példaértékű lehet.

A dunántúli lelkészcsaládból származó Magyar László éveken át maga is dunántúli gyülekezetekben szolgált. Ezért amikor Nyíregyházáról érkezett a megkeresés, hogy töltsen be az egyik megüresedő lelkészi állást, az egész család sorsa megváltozott. Magyar László azonban az új helyén is hűségesen, Urába vetett bizalommal végezte szolgálatát évtizedeken keresztül.

A szintén lelkészcsaládból származó Zászkaliczky Pál és felesége, Zászkaliczky Pálné Ittész Erzsébet életútján az Úristen sok örömet adott, de voltak drámai pillanatok is. A velük készített interjúkból az olvasó megismerheti a korszak egyházpolitikai viszonyait, a szórványban szolgáló lelkészcsaládok küzdelmes minden-

Endreffy Jánosné, Mária testvér

napjait, de a teológusotthon igazgatójának és a Fébé-egyesület lelkészének feladataiba is betekintést nyerhet.

A Stifner-Kóháti Dorottya, Veszprémi Erzsébet és e sorok írója által készített életútinterjúk a Károli Gáspár Református Egyetem honlapján (kre.hu) olvashatók december vége óta. A honlap tetején a *Kiadványok* menüpontban az *Életinterjúk* földre kattintva érhetőek el.

A projekt az idén további evangélikus interjúkkal egészül majd ki.

■ BODA ZSUSZSA

Keveházi László

Magyar László és siklói konfirmanduscsoportja 1959-ben

Zászkaliczky Pál a menyasszonyával, Ittész Erzsébettel

Hull a hó!

Bár ezen a télen nem volt fehér a karácsonyunk, január-februárban minden bizonnyal láthatunk majd havat. A felnőttek ebből legtöbbször már csak az eltakarítanivalót, a közlekedésben fennakadásokat okozót, a latyakká olvadót veszik észre, pedig igazi csodával van dolgunk.

A hó olyan kristályos szerkezetű anyag, amely a vízpárából különböző, fagypon alatti hőmérsékleteken különböző alakú csillagocskákká áll össze. Ilyen változatos kristályszerkezete egyetlen más anyagnak sincs. Nagy buzgalommal dolgozó kutatók eddig körülbelül ötezerféle hópelyhet fényképeztek le. Valószínűleg ennél sokkal többféle is létező, és mindig nagy szenzáció, amikor két teljesen egyformára lelnek, ahogyan az Egyesült Államokban egy wisconsini hóviharban 1988-ban megtörtént.

A legtöbb hókristály hatágú, csillag formájú, és a sugarak közeit tölti ki a sokféle csodálatosan finomra szövött csipkés szerkezet. A legnagyobb és legszabályosabb formák akkor érhetnek földet, ha a szél nem fúj erősen, és így nem ütözköznek egymásnak lefelé jövet a könnyű, törékeny kis pelyhek. Természetesen szépek az útközben összetapadt hatalmas pihék is, de ezeken a rengeteg különböző kristályformát már nem tudjuk sértetlen eredetiségében tanulmányozni.

Bármilyen hihetetlen, de a hó nem fehér, hanem színtelen. A kristályszerkezet sok apró felületet hoz létre, amely a fényt több irányból visszatükrözi, ezért látjuk fehérnek. A fényképezéskor gyakran színes fénnel világítják meg a kris-

tályokat, hogy minden aprólékos csipkeminta jól láthatóvá váljon.

Te is készíthetsz hópehelymintát papírból az ablakodra. Hogy miként, azt láthatod a rajzon.

A hókristályok sokféleségében gyönyörködve önkéntelenül megfogalmazódik bennem a kérdés: miért ilyen gyönyörűek? Nem volna mindegy, ha akár teljesen egyforma kis kerek pöttyökként potyognának le, amilyenek kicsi korunkban rajzoltuk őket? Ráadásul nem is túl sokáig ilyen szépek. Ha összeütköznek, megsérülnek az ágacskáik, ha melegebbre kerülnek, hamar elolvadnak, vagy letaposás, elsöprik, sokszor meg sem nézik őket. Kinek volt ennyi fölösleges szépség a tarsolyában?

Azt hiszem, ilyen pazarlóan nagyvonalú csak egy nagyon gazdag és fantáziadús Isten lehet. Olyan, aki szeret játszani a színekkel és formákkal, akinek vannak ötletei, és ő maga is gyönyörködik teremtményeiben. Ha egy munkát nem szeretek, én nem foglalkozom vele ennyit, az biztos. Ezért gondolom, hogy örömet leli alkotásaiban, mert ilyen pompásak és változatosak még a hópelyhek is. Erről eszembe jutott Jézus mondása is: „*Ha a mező fűvét, amely ma van, és holnap a kemencébe vetik, az Isten így öltözteti, mennyivel inkább titeket...*” (Lk 12,28) Isten gyönyörködik a sokféleségben és a szépségben.

Sok gyerek a barátom, és gyakran hallom tőlük, hogy bánkódnak, amiért nem olyanok, amilyenek megálmodták magukat. Majdnem mindenki szöke és kék szemű szeretne lenni. Kivéve a szö-

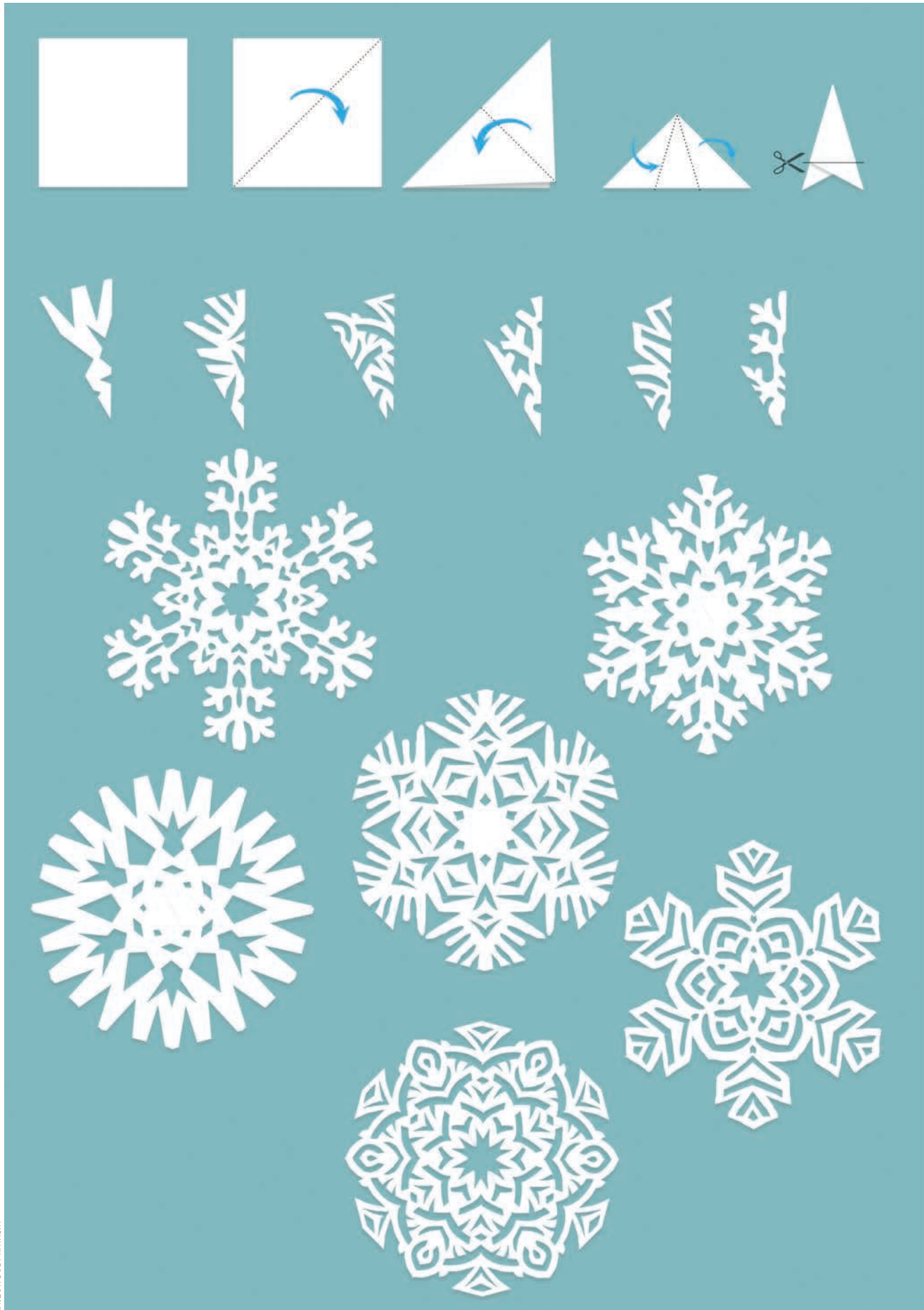
kéket és kék szeműeket, mert ők meg a sötét haját és a kreol bőrt tartanák szépnek. A hullámos hajúak vasalgtatják, az egyenes hajúak göndörítik a frizurájukat. (Ez így magában nem baj, csak ha elszomorítja és békétlenséggel tölti el őket az, amilyenek.) De így van ez mindenféle mással is: a szeplősök szégyenkeznek pöttyeik miatt; van, akit a szemöldöke, mást az arcformája zavar. A soványak, kövérek, kis növésűek és magasak mind-mind búsán és elégedetlenül nézegetnek a tükörbe.

Isten sokféleképpen teremtett bennünket, de nem azért, hogy emiatt búsuljunk, hanem mert így vagyunk neki kedvére való. Olyan sokféleképpen, ahogy vagyunk.

Olvasd el a 150. zsoltárt! Mennyi hangszer és mennyi jellem! Egészen más egy hárfa finom pengése és egy cintányér harsánysága. A kürtzengés magabiztossága, a fuvola lágy hangja. A dob rendíthetlensége, a citerák karakteres hangja. A körtánc féltelensége és fegyelmelzetsége. Mind-mind kedves dicséret az Istennek.

Ha erre gondolok, azt hiszem, nekem is van helyem ebben a tarkabarka kavalakásban. Ha erre gondolsz, ugye érzed, hogy neked is van helyed ebben a változatosságban? ■

„*Dicsérjétek kürtzengéssel, dicsérjétek lanttal és hárfával! Dicsérjétek dobbal, körtáncot járva, dicsérjétek citerával és fuvolával! Dicsérjétek csengő cintányérral, dicsérjétek zengő cintányérral! Minden lélek dicsérje az Urat! Dicsérjétek az Urat!*” (Zsolt 150,3-6)

Fogadóórát minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután 3 órától 5 óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.).

RADOSNÉ LENGYEL ANNA
országosfelügyelő-helyettes, a Déli Egyházkerület felügyelője

A Keresztény Értelmiségi Fórum következő alkalmán a budahegyvidéki evangélikus templomban (Budapest XII. ker., Kék Golyó u. 17.) január 29-én 18.30-kor **Ökumenikus küldetésünk** címmel dr. Beer Miklósnak, a római katolikus Váci Egyházmegye megyés püspökének előadása hangzik el.

A Lepramisszió szeretettel várja munkatársait, támogatóit és az érdeklődőket a leprások világnapjának központi ünnepségére, amelyet január 28-án, vasárnap délután 4 órakor a kelenföldi evangélikus templomban tartanak (Budapest XI. ker., Bocskai út 10.).

Felvételi tájékoztató a Deák téren. A Deák Téri Evangélikus Gimnáziumba (1052 Budapest, Sütő utca 1.) a 2018/19-es tanévre felvételizni szándékozó diákok és szüleik számára felvételi tájékoztatót tartunk: február 9-én, péntek délután 4 órára várjuk a jelenleg negyedik és nyolcadik osztályos tanulókat és szüleiket. Ezen az alkalmon az igazgató számol be a szülőknek iskolánk működéséről, hagyományairól és a felvételi rendszeréről. A gyerekek pedig diákjaink segítségével ismerhetik meg az iskolát. Szeretettel várjuk az érdeklődőket; elsősorban azokat, akik az őszi tájékoztatón nem vettek részt.

GYÁSZJELENTÉS

A gyászoló család szomorú szívvel tudatja, hogy Mészáros Jánosné született Antal Irén (nőiszabó-mester, néhai budahegyvidéki egyházfi) földi útja kilencvenkét éves korában véget ért. Szűk családi körben kísértük utolsó útjára. A család köszönetet mond a szombathelyi Túróczy Zoltán evangélikus szeretetház dolgozóinak a gondos ápolásért.

A budavári evangélikus szabadegyetem következő alkalmát február 12-én, hétfőn 19 órai kezdettel tartjuk a Bécsi kapu téri evangélikus templom kápolnájában (1014 Budapest, Tancsics Mihály u. 28.). Dr. Fabiny Tamás püspök áhítatát követően Próhle Gergely, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója tart előadást *Protestantizmus és irodalom* címmel. A belépés ingyenes, minden érdeklődőt szeretettel várunk.

APRÓHIRDETÉSEK

Pécsi nyugdíjas orvosnő idősebb férfi barátságát keresi, aki kulturális programokra, kisebb utazásokra elkísérné (mobil: 06-30/260-7202).

Praktizáló orvosnő szívesen megismerkedne középkorú, humán műveltségű, széles érdeklődési körű úrral. Ha kedve van, késő délutáni órákban telefonáljon. Telefonszám: 06-1/312-2669.

Hallhatóan evangélikus!
A Magyarországi Evangélikus Egyház félórása

KOSSUTH RÁDIO

Kéthetenként hétfőn, 13.30-kor a Kossuth rádió műsorán Interneten: Mediaklikk.hu

KÖTŐSZÓ
Evangélikus közéleti blog

- Társadalom és egyház
- Kereszténység és közélet
- Krisztus és a 21. század
- A világ (nem csak) lutheránus szemmel

Kötőszó – Rákérdez, következtet, összekapcsol.

Olvassa, kövesse és ossza meg!

kotoszo.blog.hu

Hogyan rendelkezünk az egy százalékról?

Az idén is lehetőség van arra, hogy ki-ki rendelkezzen az összevont adóalap után befizetett személyi jövedelemadójának 1 + 1 százalékáról. Ezt legkésőbb május 22-éig az adóbevallási formától függetlenül is megteheti.

Személyi jövedelemadót fizető magánszemélyként az idén is dönthet úgy, hogy a megfizetett adójának egy százalékát felajánlja egy civil szervezetnek, további egy százalékát pedig valamely egyháznak vagy a Nemzeti tehetség programnak.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) a honlapján közzétette azoknak a civil szervezeteknek (adószámmal, névvel és székhelycímmel), egyháznak a listáját, illetve a kiemelt előíranyzatot (2017-re vonatkozó technikai számmal), amelyeknek felajánlható az 1 + 1 százalék.

Az 1 + 1 százalékos felajánlásáról – függetlenül attól, hogy a 2017-es személyijövedelemadó-bevallását hogyan nyújtja be – a bevallással együtt vagy akár attól elkülönülten is rendelkezhet.

A rendelkezést benyújthatja:

- a személyijövedelemadó-bevallás részeként május 22-éig (ügyműködés keretében elektronikus, postai úton vagy a NAV ügyfélszolgálatán személyesen);

- ha bevallási tervezetét online javítja, akkor is lehetősége van az elektronikus felületen a személyi jövedelemadó 1 + 1 százalékáról rendelkezni.

- 2018-tól megszűnt a munkáltatói adómegállapítás, azonban a korábbi évek gyakorlatával egyezően a munkáltató továbbra is összegyűjtheti az 1 + 1 százalékos nyilatkozatokat. Ha a magánszemély a munkáltatója útján rendelkezik adója 1 + 1 százalékáról, akkor azt legkésőbb május 10-éig lezárt borítékban leadva teheti meg. (Fontos, hogy a lezárt borítékban rajta legyen az adóazonosító jele, a leragasztás helyén pedig az aláírása!)

- Az adóbevallástól elkülönülten május 22-éig közvetlenül a NAV-hoz is benyújtható a rendelkezés a 17EGYSZA jelű nyomtatványon (ügyműködés keretében elektronikus vagy postai úton vagy a NAV ügyfélszolgálatán személyesen, lezárt, adóazonosító jellel ellátott borítékban). A nyomtatvány letölthető a NAV weboldaláról.

- Benyújtható a nyilatkozat a 17EGYSZA jelű nyomtatvány adattartalmával egyező nyilatkozási lapként, önállóan lezárt, az adózo adóazonosító jelével ellátott postai borítékban is (postán vagy a NAV ügyfélszolgálatán személyesen).

Fontos, hogy a május 22-ei határidő jogvesztő. Ez azt jelenti, hogy ha ezt követően rendelkezik befizetett személyi jövedelemadójának 1 + 1 százalékáról, a rendelkezése érvénytelen, és

késedelmét igazolási kérelemmel sem mentheti ki. Azt, hogy az adózo által idén megjelölt kedvezményezett(ek) részesült(ek)-e a felajánlott 1 – avagy 1 + 1 – százalékos összeg(ek)ből, jövő év januártól a NAV honlapján tekinthető meg. Ha az adózonak van ügyfélkapu-hozzáférése, akkor a NAV elektronikus úton tájékoztatja a felajánlott összeg kiutalásáról.

Az 1 + 1 százalékról rendelkező nyilatkozatán az adózo jelezheti azon döntését is, hogy nevét és postai, illetve elektronikus levelezési címét az általa kedvezményezettként feltüntetett civil szervezettel közöli. Az adatkezelési hozzájárulás és az adatok feltüntetése a rendelkező nyilatkozaton önkéntes, nem feltétele az érvényes rendelkezésnek.

egy százalék
LÁTHATÓAN EVANGÉLIKUS

A NAV felhívja az adózók figyelmét, hogy a 2018. évben benyújtott, bevett egyház technikai számára szóló nyilatkozatát újabb nyilatkozat beadásáig vagy a nyilatkozat visszavonásáig a 2018. évet követő években is figyelembe veszi az adóhatóság.

A 2018. évben tett, módosításig vagy visszavonásig figyelembe vehető egyházi nyilatkozat legkorábban a 2019. évben módosítható vagy vonható vissza.

■ Forrás: Evangelikus.hu

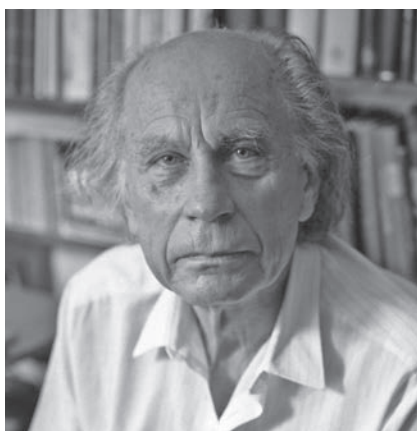

Egy etikus gondolkodó emlékezete

1988-ban meghívást kaptam a Kálvin téri református levéltárba, hogy néhány protestáns értelmiségivel együtt gondolkodjunk a Magyar Protestáns Közművelődési Egyesület megalakításán. Az ismert emberek között ott volt Albert Gábor is, akinek a Magyar Írók Szövetségében elhangzott beszédéről, a Kádár-rendszer elleni bátor kiállásáról már korábban is hallottam.

Gábor tudásával, ötleteivel, elkötelezett gondolkodásával a beszélgetések motorja volt. Nem véletlenül lett Szentágothai János akadémikus, az elnök mellett az egyesület első titkára, majd később elnöke is. Valaki akkor úgy fogalmazott, hogy a világháború előtt ezek az egyesületek sokszor az egyháztól való távolodást segítették, míg most, a redszerváltozás éveiben sokaknak lehetőséget jelentenek az egyházzal való későbbi szorosabb kapcsolat kialakítására. Előszobája tehát egy-egy keresztény egyesület az egyházhoz való köztudásnak. Így vált a sokak számára népszerű alkalmával a Protestáns Közművelődési Egyesület is az egyházhoz való közeledés első lépésévé.

Történelmi napok voltak ezek, amikor sok becsületes, tisztességes ember azt kereste, hogy mit tehetne nemzetéért, egyházáért. Mindazért az értékrendért, amelyet az elmúlt negyven év megpróbált megsemmisíteni. Ezek közé a polgári értékeket kereső emberek közé tarto-

zott Albert Gábor is. Hadd tegyem hozzá, hogy ő azon kevesekhez is tartozott, akik később sem váltak köpönyegforgatókká, akik egy életen át meg is tartották mindazt, amit vallottak, hirdettek.

Emlékszem, amikor az egyik megbeszélésünkről Tökéczki Lászlóval együtt hármásban tartottunk hazafelé, Laci tállalgotva sorolt neveket az akkor induló *Új Magyarország* főszerkesztői posztjára.

Gábor csendesen mondta: „Én leszek az.” Aztán elindult 1991-ben a napilap, amely kilenc hónapig tükrözte a főszerkesztő Albert Gábor kristálytisztá, etikus gondolkodását. Nem véletlen, hogy ő, aki a határon túli magyarság sorsát is mindig szívügyének tekintette, 1992-től 1995-ig a főként a határon túli magyarságnak szóló *Magyarok Világlapját* szerkesztette, miközben szervezte Balatonszárszón a református egyház rendezésében újraindult szárszói konferenciákat.

Az író honlapján köszöntőként elgondolkodtató és napjainkban nagyon hiányzó sorokat olvashatunk: „Egyben bizonyos lehet az idelátogató: rosszindulatú csapdától nem kell tartania, itt nem leselkednek rá áldozatra sóvárgó, kaján szemek. Dante a Pokol kapujára ezt írta figyelmeztetésül: »Ki itt belépsz, hagyj fel minden reményvel.« Ennek a honlapnak homlokán sötét betűkkel két felszeg szó vibrál: remény és bizalom.”

Albert Gábor Kossuth-díjas író 2017. december 9-én, nyolcvannyolc éves korában elhunyt. Ismét elment valaki a kevesek közül, akik a legfontosabbat, a reményt és a bizalmat közvetítették egyre ridegebb világunkban.

■ NAGY LÁSZLÓ

Elhunyt Tökéczki László

Tökéczki László Szikszón született 1951. szeptember 23-án. Miskolcon érettségizett, majd debreceni és budapesti egyetemi tanulmányai után történelem-német szakos tanári diplomát szerzett.

Önkéntesként részt vett a *Protestáns Szemle* szerkesztésében. A Duna Televízió alapító kuratóriumának tagja volt, ebben a tisztségében a történelmi egyházakat is képviselte. 1988-ban Albert Gábor íróval közösen megszervezte a Magyar Protestáns Közművelődési Egyesületet. Oroszlánrészt vállalt a Magyarországi Református Egyház szárszói értelmiségi konferenciáinak újraindításában.

Elnöke volt az 1998-ban alapított Református Tehetséggondozó Alapít-

ványnak, valamint alapító tagja a Magyar Protestáns Tanulmányi Alapítványnak. 1999-től a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Köz-alapítvány kuratóriumának tagja volt, és betöltötte a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat alelnöki pozícióját is. Számos könyve, tanulmánya jelent meg.

Tökéczki László a budahegyvidéki református gyülekezet tagja volt. 2002-ben a Dunamelléki Református Egyházkerület világi főjegyzőjévé, 2009-ben főgondnokává választották, amely pozíciót egészen haláláig betöltötte. 2014-ben a Magyar Érdemrend középkeresztjével, majd három évvel később Széchenyi-díjjal ismerték el munkásságát.

Forrás: Reformatus.hu

Elhunyt Tökéczki László Széchenyi-díjas történész, a Dunamelléki Református Egyházkerület főgondnoka, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának tanszékvezető egyetemi docense. Rövid betegség után, hatvanhat éves korában, január 8-án hívta magához Teremtője.

A minőségnek missziói hatása van

Évnyitás az országos irodában

Munkaévkezdő istentiszteletet tartottak január 8-án a józsefvárosi evangélikus templomban. Az alkalmon nemcsak a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának dolgozói voltak jelen, hanem az egyházkerületek munkatársai is. Az evangéliumot dr. Fabiny Tamás elnök-püspök hirdette az idei év ígéje – „Én adok majd a szomjazónak az élet vizének forrásából ingyen” (Jel 21,6c) – alapján.

FOTÓK: HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Ismert, hogy az ivóvíz hiánya mekkora gondot okoz az egész földön, ám az igehirdető – a víz és a forrás metaforikus jelentéstartalmát elemezve – feltette a kérdést: vajon mikor lesz vágyódás az emberekben az „élő víz” iránt? Isten ingyen, kegyelemből kínálja a vele való közösség lehetőségét számunkra. Nem kell a saját erőnk, nem kell a „teljesítmény”, csak Isten kegyelmének (*sola gratia*) elfogadása. Luther Márton a *Római levélben*, a 3. fejezet 24. versét olvasva ismerte fel ezt az ingyenkegyelmet. A világi hatalmak legfeljebb kegyet gyakorolnak, a kegyelem azonban égi ajándék – zárta gondolatait Fabiny Tamás.

Az istentisztelet oltári szolgálatában Balogh Éva lelkész, lektorként Bárdossy

Tamás, a zenei szolgálatban pedig Lackner Pál és a Pap Kinga Marjatta vezette liturgikus énekkar segédkezett.

Az istentisztelet után Buda Annamária, az iroda diakóniai osztályának vezetője számolt be arról, hogy feltételezések szerint egyik kliensük holttestét találták meg a rendőrök a Duna partján, Kalocsánál. Az illetőnél semmilyen irat nem volt, de telefonszámban az Evangélikus Diakónia Integrációs Szolgálatának brosúrája lapult. „Ez a gyász eset rávilágított, hogy lehetünk a semmiből érkezett és a semmiben élő emberek számára támogató közeg. Jó lenne, ha a közel-keletiek és különösen is az üldözött keresztények számára végzett gyűjtéseinknél ezt is figyelembe vennénk.

Szeretnénk, ha ezeknek az embereknek lenne újra otthonuk, és lenne hová viszszaemenniük” – mondta az osztályvezető.

Próhle Gergely országos felügyelő bejelentette, hogy a Katalin-napi evangélikus bál résztvevői 380 318 forinttal támogatták az Evangélikus Diakónia Magyarország gyűjtését a szíriai háború áldozatai és a világ üldözött keresztényei számára. Újévi köszöntőjében Próhle Gergely kifejtette: fontos, hogy evangélikus egyházunk – méretétől függetlenül – a minőségre törekedjen az iskoláinkban, diakóniai szolgálatunkban, bármely területen végzett munkánkban, hiszen ennek missziói hatása van.

Krámer György országos irodaigazgató köszönetét és örömét fejezte ki a munkatársaknak a reformáció tavalyi emlékévében szerzett örömteli tapasztalatokért: bebizonyosodott, hogy a munkatársak jó szakemberek, akik ugyanakkor tudnak közösségben, együtt dolgozni. E különösen eseménydús – a székházba való visszaköltözéssel tetézz – esztendő során hibák, gyengeségek is felszínre kerültek, de ezeket mindig sikerült tisztázni – mondta az igazgató.

Krámer György bejelentette, hogy az országos iroda nevében „örökbe fogadott” egyet a reformátorok és mai magyar szerzők egy-egy gondolatát hirdető Kálvin téri kőlapok közül. A választott járólapon ez a Luther-idézet áll: „Életünk során legnagyobb ellenségünk mi magunk vagyunk”, Esterházy Péter írótól pedig ez a mondat: „Luther az irgalmas Istent kereste, én pedig az irgalmas embert keresem.”

A munkaévkezdő közösségi alkalom a megújult székház aulájában fejeződött be „újévi koccintással”.

■ Forrás: Evangélikus.hu

Bényeiek naptára. A harangok Bényére jöttek címmel képes falu- és egyháztörténeti előadást tartottak december 16-án délután Bényén, a gyülekezeti háznál. Az előadás apropóját a reformáció indulásának ötszázadik évfordulója, valamint az új, 2018-as gyülekezeti naptár adta. A kalendáriumot Sztodola Mihály nyugalmazott iskolaigazgató szerkesztette, és a gyülekezet fenntartásában

működő Kerekocka Alapítvány adta ki. Szép számban vettek részt érdeklődők a remek előadáson, melynek végén Sztodola Mihály dedikálta is a naptárt. A gyülekezet szorgos asszonykezeinek köszönhetően a bemutatót szeretetvendégség követte, amelyet énekléssel és közös imádsággal zártak Buday Zsolt lelkész vezetésével.

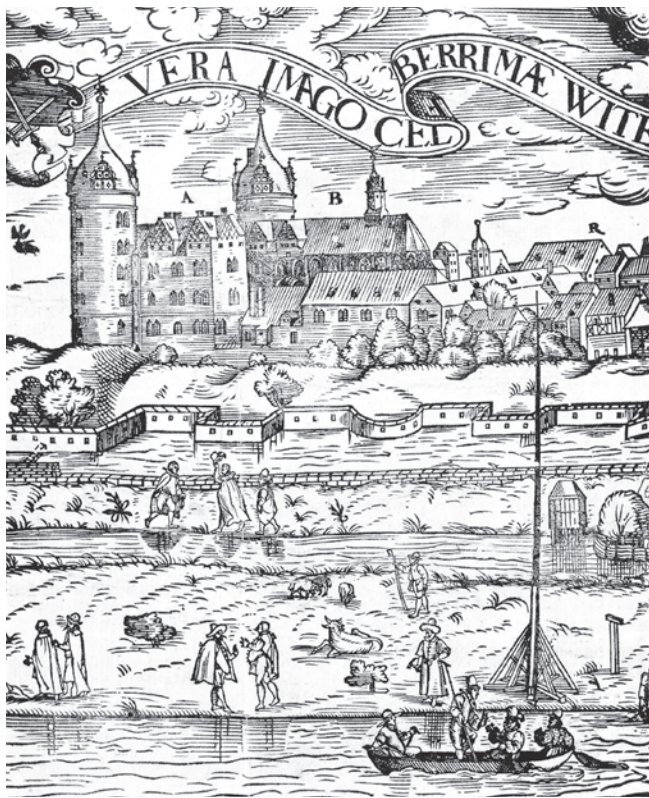
■ DEMETER JÁNOS felvétele

Wittenberg – egy kicsit másként

Az Úr 2017. esztendejében az egyházi és világi sajtóban egyaránt nagy számban láthattunk képeket a reformáció bölcsőhelyéről, Wittenbergéről. Most három, talán kevésbé ismert ábrázolást szeretnék bemutatni, a nevezetesen a Wittenberg-Forschungen (Wittenberg-kutatások) sorozat harmadik kötetéből, amely ezt a címet viseli: *Das ernestinische Wittenberg: Spuren Cranachs in Schloss und Stadt (Az Ernő-ági Wittenberg: Cranach nyomai a várban és a városban)*.

Ezt a hatalmas, gazdagon illusztrált kiadványt, amely a nevezetes, a reformáció értékeit őrző és ápoló Leucorea Alapítvány támogatásával jöhetett létre, 2015-ös wittenbergi látogatásunkkor, éppen a megjelenés évében kaptuk ajándékba az egyik szerzőtől-szerkesztőtől, a Cranach-kutató Insa Christiane Hennen

művészettörténészről. Bár a bőség zavarával küzdve, de hármat sikerült kiválasztanom e gyűjtemény képanyagából. Az első valóban az idősebb

az igaz, egyetemes tanítás székhelye és bástyája, a szász választófejedelmek fővárosa, Európa leghíresebb egyeteme, az utolsó ezer esztendő legszentebb helye.” A korrekt, valóságú városábrázoláshoz képest ez a sok felsőfok akár még kérdésesnek is vélhető. Pedig egyáltalán nem volt az, csupán egy kisváros jogos büszkeségének, kötődésének és szeretetének máig hatóan ékes bizonyítéka.

A második, színezetlen és minden vonásában realista, immáron nem Cranach közelében született, de teljesen korhű és informatív értékű fametszet ötven-egynéhány évvel későbből, a már majdnem százéves reformáció idejéből való, a következő, immáron nagyon visszafogott szöveggel: „A híres Wittenberg igaz képe, 1611.”

A harmadik, itt látható wittenbergi „anziksz” egy kissé idealizáló vízfestmény, keletkezési éve pedig a legkorábbi dátum: 1536–37-ből való, Ottheinrich örgróf útinapló-

jából. Az időrendi sorrendet felborítva azért szólok róla később, mert két, az imént röviden bemutatott műfaji rokonnal ellentétben ez bizony korántsem „igaz kép”, nem valóságú ábrázolás, hiszen a város jellegzetes épületein és az Elba folyón kívül olyasmit is láttat, ami Wittenbergben soha nem volt: hegyeket!

Aki valamelyest ismeri Szászországnak ezt a csücskét, jól tudja, arrafelé teljesen lapos a táj. Akkor hát hogyan csöppentek ide ezek az impozáns magaslatok? Magyarázatot, ha egyáltalán szükséges, az adhat, hogy a hegyeket a Szentírás bizonyos részleteitől egészen *Petrarca leveleit* híres, sokat idézett Monte Ventoso (Széljárta hegy!) epizódjáiig kitüntetett áhítati-hitéleti helynek, Isten-közeleli helynek tekintették a hívő emberek. Olyan helyszínnek, ahol mi, teremtmények közelebb lehetünk Teremtőnkhez. Így tehát ez a nem létező „wittenbergi hegyvonulat” nem a pontatlanság, nem a könnyelmű szépítés, hanem ismét csak a város iránti szeretet és megbecsülés jele.

Gondoljuk csak meg: ez a síkságon épült, kicsinyiségben is metropoliszokkal fölért település valóban az emberiség történetének és egyben a világtörténelemnek egyik megkérdőjelezhetetlen, nagybetűs, örök Magaslata!

■ PETRÓCZI ÉVA

Záróülést tartott a Reformáció Emlékbizottság

Megtartotta záróülését a kormányzati Reformáció Emlékbizottság. A testület – amelynek elnöke Orbán Viktor miniszterelnök, tagjai Kövér László, az Országgyűlés elnöke, Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere, valamint a protestáns történelmi egyházak vezetői is – január 18-án visszatekintett a reformáció indulása ötszázadik évfordulójának eseményeire, értékelte az elvégzett munkát, a Kárpát-medence-szerte megszervezett mintegy ezernyolcszáz programot.

Európai viszonylatban is egyedülálló összefogás keretében Magyarország kormánya és az egyházak 2017-ben igyekeztek számba venni az európai és a magyar reformáció értékeit, újra felfedezni elfeledett kincseket, valamint az örökséget minél szélesebb kör számára felmutatni és értékékként tudatosítani.

Mint a Parlament épületében tartott záróeseményen elhangzott: az emlékév protestáns lelkülettel és a közösségépítés ökumenikus szándékával zajlott. A Reformáció Emlékbizottság köszönetet mondott mindenkinek, aki részt vett az emlékév programjaiban – függetlenül attól, mely felekezethez tartozik –, az együttműködésért, a közös munkáért, a türelemért.

Az ülésen megállapították: a reformáció olyan megújító erő, amely létfontosságú értékeket hozott létre, illetve erősített meg a magyar családok, települések, az ország és a Kárpát-medencei magyarság életében. A reformáció korszakalkotó civilizációs jelentősége abban rejlett, hogy meghirdette a gondolkodás szabadságát, az ember méltóságát és szabadságát. Elindította a közelet átforgatását is, benne foglaltatott az önrendelkezés és önkormányzatiság gondolata.

A magyar protestantizmus a reformáció emlékévében láthatóvá lett sokak számára, és értékteremtő közösségként más egyházakkal és minden jóakarát emberrel összefogva szolgálja hazánk javát és jövőjét – hangsúlyozták az emlékbizottság záróülésén.

■ MTI

Életműdíjat kapott Balczó András

A Magyar Sportújságírók Szövetsége és a Magyar Olimpiai Bizottság az év sportolója gálán életműdíjjal jutalmazta az evangélikus Balczó András tízszeres világbajnok és háromszoros olimpiai bajnok öttusázót, minden idők legnagyobb magyar öttusázóját, a nemzet sportolóját, az öttusa Hírességek Csarnokának tagját. A közönség felállva, vastappsal köszöntötte őt.

A díjat a január 11-i rendezvényen a Nemzeti Színházban Kulcsár Krisztián, a Magyar Olimpiai Bizottság elnöke és Novotny Zoltán sportriporter – maga is számos kitüntetés, például a Magyar Érdemrend tisztikeresztje, a Táncsics Mihály- és a Rát Mátyásdíj tulajdonosa – adta át ezekkel a szavakkal: „Köszönöm azt, hogy a hatvanas években munkájával, példájával, olimpiai és világbajnoki győzelmeivel ezt a csetlő-botló kis országot itt, Közép-Európában hozzásegítette ahhoz, hogy érezze a boldogságot...” Kitért a *Küldetés* című filmre, melyben Balczó ki merte mondani, amit mások nem.

A tapsvihartól meghatódó öttusalegenda el-

FOTÓ: KOZTICSÁK SZILÁRD

mondta: ilyen helyzetekben először versek jutnak eszébe. A magyar sportolóknak szánta ezt a Szabó Lőrinc-idézetet: „Mutasd meg a teljes alázat / és áldozat / örömet és hogy a világnak / kedvemért elmentéte vagy.”

Balczó András szerint a mai sülyedő világnak ellentéte kell, hogy legyen egy sportoló. „A lelkünk az, amit ápolni kell. Hogy tudják a sportolók, a lényeg ez: erőnek, szeretetnek és józanságnak lelkét kaptátok.”

■ Forrás: MTI/Pentathlon.hu

Érkeztek a vendégek, bajnokok, edzők a gálára, hogy együtt ünnepeljék az elmúlt esztendő sikereit. A kamera próbálta eltakarni az idő rombolását, azt, hogy Balczó András betegen jött, bottal a kezében. Hiába. Zúgott a taps. A vastaps. Néhány perc elteltével mindenki fölállva éljenezte a kivételes férfit.

Édesapja evangélikus lelkész volt. Testvéreivel szívesen járt vasárnapi istentiszteletekre. Ezért mondhatta: „Visszanézve az életemre, úgy látom, minden mögött ott van az isteni szándék. A jobbik oldalra tett engem, hogy segítsem embertársaimat.”

Balczó a pályafutását 1972-ben Münchenben koronázta meg a harmadik – egyéniben szerzett – olimpiai aranyérmével. Győzelme után kezdett hozzá budakeszi házához, amelyet két kezével épített. Feleségével tizenkét gyermeket neveltek föl...

A tehetség: adomány. A tehetség: küldetés. Pál apostoltól olvashatjuk: „Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végezetre eltétetett nekem az igazság koronája...” (2Tim 4,7-8) Balczó az utóbbi évtizedekben az élet tusájában is diadalmaskodott. Ady szavaival: „Szent lázadások, vágyak s ifju hitek / Örökös urának maradni: / Nem adatik meg ez mindenkinek, / Csak aki véres, igaz életű.” Balczó András igaz életű példa.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

Csabensis nem csak csabaiaknak

Tranoscius alakú a Munkácsy Mihály Múzeum legújabb évkönyve

A békési megyeszékhely újratelepítésének háromszázadik évfordulója alkalmából jelent meg a Munkácsy Mihály Múzeum legújabb, ötödik évkönyve, amelynek címe latinul Csabensis, azaz Csabai. Az „Ami csabai...” múzeumi sorozat részeként kiadott kötetet december 18-án mutatták be a békéscsabai városháza dísztermében.

A kiadvány a Munkácsy Mihály Múzeum és a Békéscsabai Evangélikus Egyházközség gondozásában jött létre. Megjelenésében a csabai evangélikus énekeskönyvre, a *Tranosciusra* hasonlít, amelyet háromszáz évvel ezelőtt hoztak magukkal a város evangélikus szlovák újratelepítői.

„Miért is Tranoscius alakú? A részletes énekeskönyvet őseink hozták magukkal, amely tartotta bennük a lelket az új otthon teremtése idején. Ez töltötte el

szívüket a szebb jövőt illető reménységgel, adott erőt az élet próbatételei között, és ad erőt nekünk is” – tette föl, majd válaszolta meg a kérdést Ando György, a Munkácsy Mihály Múzeum igazgatója, a könyv egyik szerkesztője.

A kiadvány, amely pontosan háromszáz rövid, gazdagon illusztrált, érdekes írást tartalmaz, a háromszáz éve újratelepült Békéscsaba történelmének egyfajta áttekintésére vállalkozik. A történetek, mint kis időkapuszalák, időrendbe állítva mutatják be a város vallási, kulturális, művészeti és népeletének legfontosabb momentumait. Lapjain a városra vonatkozó információk mellett jellegzetes csabai épületek és tárgyak, ismert és kevésbé ismert fényképek, neves és elfeledett személyiségek jelennek meg. A kötet azokat az értékeket tárja az olvasó elé, amelyeket a csabaiak itt hoztak létre: várost, egyházközséget alapítottak, különleges épülete-

Számokban kifejezve. Tizenkilenc szerző háromszáz történetet írt le, közel negyvennyolcezer karakterbe foglalva, hatszázötvenöt oldalon időrendben bemutatva a város történetének elmúlt háromszáz évét. Így korszakokba beillesztve, évszámok alapján ismerhetjük meg a város újratelepítésének eredetét a kezdetektől napjainkig. A kötet a benne lévő háromszáz tanulmány mellett közel félezer olyan képet tartalmaz illusztrációként, amelyeknek a nagy részét még a szakmabeliek sem látták.

ket emeltek, csabai kolbászt készítettek, búzanesímítésben jeleskedtek, a világ egyik legkorábbi érésű szőlőfajtáját, a csabagyöngyét nemesítették, a gyümölcs- és rizstermesztés módszereit dolgozták ki. Hozzájárultak a felhőkarcolók építéséhez, színvonalas oktatást szerveztek, repülőgépet építettek, itt alkották meg a világ első „helikopterét”, nyomdát, kórházat alapítottak, és – egyebek mellett – előállították az európai híru pemetefű-cukorkát is.

■ Forrás: Beol.hu

Rákosmenti múltidézés

Könyv- és filmbemutató Rákoskeresztúron

Templomok, sorsok, századok címmel jelentetett meg kötetet a Rákoskeresztúri Evangélikus Egyházközség a reformáció jubileumi évében. A kiadványt Czenhe Miklós, az Evangélikus Országos Gyűjteményhez tartozó Evangélikus Országos Levéltár vezetője méltatta a tavaly december 17-i könyvbemutatón, amelyhez filmvetítés is társult.

Nagné Szeker Éva helyi lelkész igei köszöntése után Czenhe Miklós elmondta: példamutató, amit a rákoskeresztúriak a múlt ápolása terén közösségükben végeznek. Jó, hogy elmúltak a nehezebb idők, és már lehet, sőt szabad a múltra emlékezni egyházközségi keretek között is.

Kósa Pál, aki 1934–1974 között volt a gyülekezet lelkésze, jelentős munkával korábban már feldolgozta Rákosmente evangélikusságának történetét, átvéve Bartók

Albert helytörténész kutatásait is, az 1984-ben lezárt kutatás azonban inkább lelkészi szempontok szerint járta körül a kerület evangélikusságának múltját – mondta el az Evangélikus Országos Levéltár vezetője. A korábbi kötetet tehát jól kiegészíti a frissen megjelent kiadvány, amely történelmi szempontokat és történelmi meglátásokat tartalmaz inkább, feldolgozva a levéltárakban, illetve a digitalizációnak köszönhetően az interneten elérhető információkat is, be-

építve a gyülekezeti tagok elbeszéléseiből (*oral history*) származó információkat is.

Az előadó hosszasan sorolta a rákoskeresztúri evangélikusok múltjához kapcsolódó érdekességeket, betekintést nyújtva a legapróbb részletekbe. Kitért többek között az egyházközség alapítására, a szlovák és német gyökerekre, az itt patrónusként tevékenykedő földbirtokosokra és a Sándy Gyula által tervezett négy templom történetére is.

Az egybegyűltek ezután megnézhetők a Tagai Péter készítette filmet (szerkesztője Zászkaliczky Anna), amely zömmel légi felvételekkel mutatja be Sándy Gyula Rákosmentén épült evangélikus templomait. A kötet és a film alkotóinak ifj. Zászkaliczky Pál felügyelő mondott köszönetet egy-egy ajándék kíséretében. Külön érdekessége volt az alkalomnak egy nemrégiben előkerült igés lap 1956 adventjéből.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Tapasztalatszere északi testvérekkel

Az, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Finnországi Evangélikus Egyház között hosszú ideje mély, gyümölcsöző és sokszínű a kapcsolat, talán senki számára nem jelent újdonságot. A január 10-i látogatás mégis annak bizonyosága, hogy még ebben a kapcsolatban is rejlenek új lehetőségek. Első alkalommal találkoztak ugyanis egymással a két egyház adminisztratív központjának igazgatói és osztályvezetői.

A nyolcfős finn delegációt Jukka Keskitalo, a Kirkkohallitusnak, azaz a finn egyház adminisztratív központjának az igazgatója vezette. A vezetők csoportja minden évben időt szakít arra, hogy rendszeres üléseik egyikét összekössék valamelyik partneregyház megismerésével. A Magyarországot és egyházunkat jól ismerő Pekka Huokuna egyháztanácsos, valamint Kimmo Kääriäinen külügyi egyháztanácsos kezdeményezésére idén a Magyarországi Evangélikus Egyház, azon belül is Krámer György országos irodaigazgató és az országos iroda osztályvezetői voltak a vendéglátók.

A látogatás az Üllői úti felújított épület rövid bejárásával kezdődött. Ezután dr. Fabiny Tamás elnök-püspök ismertette a Magyarországi Evangélikus Egy-

ház helyzetét, az aktuális kérdéseket. A finnek is szoltak néhány aktualitásról: az egyház szerepének és megítélésének változásáról a társadalomban, az egyháztagok további csökkenésének megelőzésére szánt programokról, az azonos neműek házasságának egyházat megosztó kérdéséről, valamint az idei évi egyházi választásokról. A délelőtti program utolsó részében a beszélgetés kisebb csoportokban folytatódott: a hasonló munkakört betöltő finn és magyar kollégák ültek le egymással, hogy részletekbe menőbben is megismerkedjenek a partner által végzett munkával, az adott munkaterület speciális kihívásaival.

A jó hangulatú együttlét végén mindenki megerősödött az az érzés, hogy a finn és a magyar egyház közötti kapcsolat különleges. Nem pusztán a történelmi gyökerek miatt, hanem azért is, mert a két egyház képviselői mindig nyíltan, őszintén, a nehézségeket sem eltitkolva tudnak egymással beszélgetni. Ahogy mindkét irodaigazgató megfogalmazta: bármennyire eltérőek is a két egyház adottságai, a mindennapok feladatai és kihívásai mégis számos közös vonást mutatnak. Van tehát értelme találkozni, hogy ne csak a nehézségeket, hanem a megoldásokat és az erőforrásainkat is meg tudjuk osztani egymással.

■ BALICZA KLÁRA

FOTÓ: BALLA MÁRIA

Médiatréning a püspöki hivatalban

A rádiós és televíziós istentiszteleteken ez évben szolgáló lelkészeknek tartottak felkészítő megbeszélést január 16-án az Északi Egyházkerület Püspöki Hivatalában. Bényi Ildikó televíziós műsorvezető, a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap munkatársa segítette szakmai tanácsaival az együtt gondolkodást a nyilvános médiaszereplésről. Szavaiból kiderült: rendszeresen templomba járó evangélikus, így a szakmai támogatáson túl az egyházhoz kötődő laikus szemével is meg tudta közelíteni a témát.

A jó hangulatú értekezlet Fabiny Tamás elnök-püspök áhítatával kezdődött, az alkalom végén pedig Nagy László televíziós szerkesztő foglalta össze a közvetítésekkel kapcsolatos gyakorlati tudnivalókat. Az idén öt evangélikus istentiszteletet láthatunk a *Duna Televízióban*, kilenc pedig a *Kossuth rádióban* lesz hallható.

■ BALLA MÁRIA

Magyar Televízió

február 18., Győr-Öregtemplom: SZEMEREI JÁNOS

május 20., pünkösdvasárnap, Kiskőrös: GÁNC S PÉTER

június 30.: püspökiktatás (felvételtől: július 1.)

augusztus 5., Bük: a Szélrózsza találkozó záró istentisztelete (felvételtől)

december 25., karácsony első napja, Budavár: FABINY TAMÁS

Magyar Rádió

február 25., Budaörs: ENDREFFY GÉZA

április 1., húsvétvasárnap, Harka: MESTERHÁZY BALÁZS

április 29., Cantate vasárnapja, Egyházaskozár: KOSKAI ERZSÉBET

június 3., Nyíregyháza-Kertváros: LABORCZI GÉZA

július 22., Esztergom: KLIMENTNÉ FERENCZY ANDREA

augusztus 26., Gyula: PÁPAI ATTILA, TÓTH ORSOLYA

szeptember 16., Cegléd: SZLAUKÓ ORSOLYA

november 4., Győr: CSORBA JÁNOS

december 26., karácsony második napja, Budapest-Deák tér: CSELOVSKY FERENC

A televíziós istentiszteletek 11 órakor, a rádiós istentiszteletek 10.04-kor kezdődnek.

Állami volt – evangélikus lett

A kormányzati szándéknak megfelelően több, korábban állami fenntartású szociális intézmény egyházi átvételére került sor. A Magyarországi Evangélikus Egyház hangsúlyozottan olyan területeken működő intézmények fenntartását vállalta, ahol erős gyülekezeti háttér támogatja a szolgálatot.

A Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) diakóniai szolgálata eddig is több mint negyven – javarészt idősek, fogyatékkal élők gondozására szakosodott – intézményt működtetett szerte az országban. Ezekhez csatlakozott a dunakeszi ÉletFa Rehabilitációs Intézet, mely 2018. január 1-jétől a kistarcsai Evangélikus Papnék Johannita Szeretotthon részlegeként, Juhász Eszter vezetésével működik tovább. A pszichiátriai betegek ágfalvi otthonát a Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ telephelyeként irányítja Gregersen-Labossa György intézményvezető, míg a Békés Megyei Körös Menti Szociális Centrumért – a sarvasi Ótemplomi Szeret-

szolgálat részeként – Lázár Zsolt esperes felel majd. Még 2017-ben került egyházi fenntartásba a devcesteri idősek otthona, ahol a feladatokat Mórotzné Kiss Gyöngynek, a Lakos Ádám Evangélikus Szeretetszolgálat vezetőjének irányításával látják el a munkatársak.

Mindezek mellett két, korábban önkormányzati fenntartású intézményt is a Magyarországi Evangélikus Egyház működtet 2018. január 1-jétől. Tolna megyében az eddig a DÁM Önkormányzati Társulás által működtetett intézmény Hegyhát Evangélikus Szeretetszolgálatként folytatja munkáját, valamint az Ótemplomi Szeretetszolgálat telephelyeként működik tovább a korábban a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott csabacsúdi idősek otthona.

A Magyarországi Evangélikus Egyház intézményei által fenntartott férőhelyek száma így január 1-jével ezer fővel növekedett.

Forrás: MEE országos elnöksége

Evangelikus Élet

A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja

Megjelenik kéthetente

- E-mail: evelet@lutheran.hu
- EvÉlet online: www.evangelikusélet.hu
- Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
- Előfizetés: kiado@lutheran.hu
- Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.balla@lutheran.hu)
- Főszerkesztő: ILLISZ L. LÁSZLÓ (laszlo.illisz@lutheran.hu)
- Magazinszerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu)
- Hírszerkesztő: T. PINTÉR KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu)
- Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
- Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com)
- Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu)
- Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.balla@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu),

- FÜLLER TÍMEA – Gyermekeknek (f.timea.71@gmail.com), TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem (tamytam@t-online.hu), DR. ECSEDI ZSUZSA – Cantate (ezsu@lutheran.hu), KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus (eleonora.kovacs@lutheran.hu), STIFNER-KÓHÁTI DOROTTYA – Életem igéje, Tallózó (evtallozo@gmail.com)
- Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518
- Felelős kiadó: KENDEH K. PÉTER (peter.kendeh@lutheran.hu)

- Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.) Felelős vezető: NAGY ZOLTÁN
- Árusítja a kiadó.
- Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.
- INDEX 25 211, ISSN 0133-1302
- Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy évre 15 600 Ft, más európai országba egy évre 52 500 Ft (167 euró), egyébként külföldi országba egy évre 61 400 Ft (195 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.
- Beküldött kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza.
- Címlapfotó: OIKOUMENE.ORG

ORATIO OECUMENICA

Mennyei Atyánk! Gyakran süketek vagyunk meghallani szavadat. Süketségünket önteltségünk okozza. Böjthöz közeledve mutasd meg hatalmadat, és mi olyan kicsire zsugorodunk, hogy képtelenek leszünk mást hallani, mint téged, akinek szava újjáteremtő hatalom. Könyörgünk, ne mondj le rólunk, még ha visszaesünk is süketségünkbe!

Könyörgünk azokért a lelkészekért, hitoktatókért, családfőkért, akiket saját családjuk, szeretteik visszautasítanak. Adj nekik állhatatosságot és hitelt érdemlő magatartást, hogy evangéliumodat életükkel tudják hirdetni övéik között. Imádkozunk a lelkészgyermekéért és lelkészfeleségeért, lelkészférjéért. Frissítsd fel hitéletüket közvetlen jelenléteddel, és küldj hozzájuk olyan apostolokat, akik előtt nem keményítik meg szívüket.

Hozzád kiáltunk a rólad tanúságot tévő, jézusi sorsban osztozó üldözött keresztényekért. Légy ott szenvedéseikben, meghurcoltatásukban, megaláztatásukban és kivetettségükben mint velük együtt szenvedő, de szenvedésükre enyhülést hozó békeség. Kérünk téged, bátorítsd újabb bizonyágtételre a ninivei fennsíkra otthonukba visszatérő kurd keresztény családokat, hiszen a te erőd erőtlenség által ér célhoz.

Imádkozunk azért, hogy gyülekezeteinkben tisztán hirdettessék a Biblia minden szava. Imádkozunk azért, hogy tanításodat, tanítványaid és prófétáid tanítását úgy adják tovább elhívottjaid, ahogyan azt te értetted, ahogyan azt te szántad ennek a világnak, és hogy ne térjen hozzád vissza üresen, hanem elérje célját.

Téged szólítunk meg saját hitünk miatt is. Vágyunk arra, hogy nagypéntek és húsvét ünnepét őszintén átéljük. Adj nekünk elcsendesedésre alkalmas időt, embert, olvasmányt a felkészülésre!

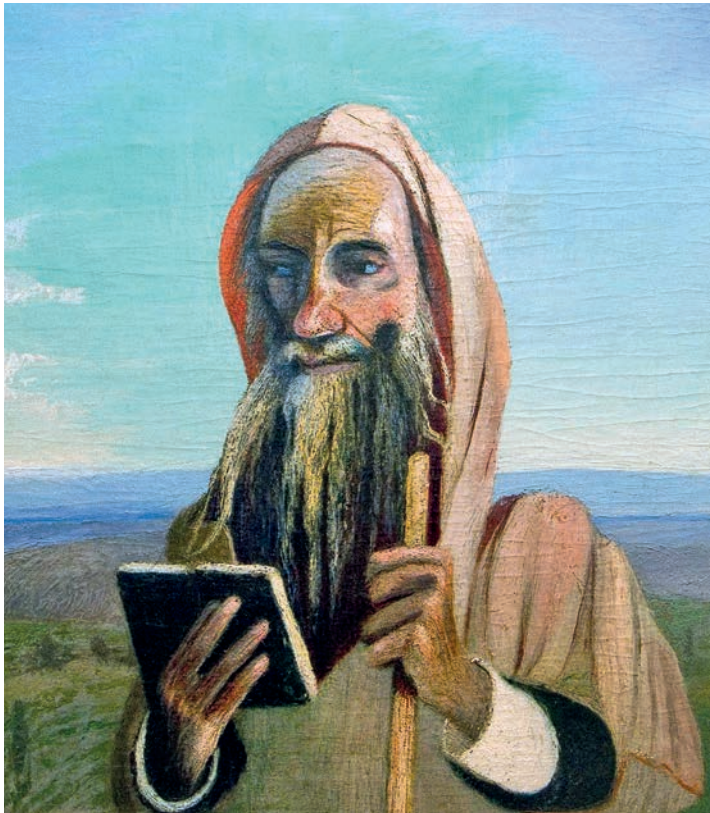
Ámen.

9 770133 130004

Hatvanad vasárnap – Lk 13,31–35

A prófétákat megölik, ugye?

CSONTVÁRY KOSZTIKA TIVADAR: MAROKKÓI TANÍTÓ (1908)

Jézus úgy beszél a küldetéséről, mint aki tudja ezt. Tudja, hogy az ő útját felülről jelölték ki, és hogy meghatározott útvonala van. A gyógyítás, a gonosz lelkek kiűzése, a tanítás mind egy-egy állomása az útvonalának, de valójában nem ezért jött. Más az úti célja, és még úton van oda.

Az igazi próféta bátor és sebezhető. Egyszerre próféta és egyszerre lelkigondozó. Akárcsak egy jó lelkész! Tudja, hogy mikor kell megsebezni, és mikor kell bekötözni. Tudja, hogy mikor kell felszólalni a hatalmasok ellen, és tudja, mikor kell csöndben maradvá alázasosnak lenni. Egyszerre bátor, nem hagyja, hogy bárki fenyegetse; és egyszerre sebezhető, és adja oda magát önként. Jézus, a bölcs próféta bátran visszavág Heródesnek, ugyanakkor tyúkanyóként oltalmazza a szétszéledt, eltévedt jeruzsálemieket, és végig reménykedik megtérésükben.

Ez a különbség a róka és a tyúk között: a róka elpusztítja a gyengéket, a tyúk megvédelmezi őket. Aki csak ostorozza az embereket, de nem kínálja fel nekik a gyógyulás és az Istenhez vezető út lehetőségét: az nem igazi próféta. Aki pedig csak dicséri és szeretgeti őket, elaltatva lelkiismeretüket és szemet hunyva vétkeik felett: az sem igazi próféta. Az igazi próféta bátor és sebezhető egyszerre, szereti és figyelmezteti a rábizottakat, mert fontosak számára, és nem akarja, hogy elveszenek.

A róka már a tyúkökban van. Mert a róka tyúkokra vadászik. Nála gyengébb, könnyű prédákra, amelyeket elejteni nem esik nehezebbre. Nem vele egy súlycsoportúakkal küzd meg, hanem olyanokra feni a fogát, akik nem tudnak védekezni. Az erejét használja ki a gyengébbek ellen. Heródes igazi róka volt; egy áldozatát már ismerjük: Keresztelő Jánost. Jézusban Heródes Jánost látta. Van abban valami baljós, ahogyan a farizeusok figyelmeztetik Jézust: „...Heródes meg akar ölni.” Valahogy érezzük, hogy a szavak mögött a pszichológiai szint mást sugall: nem megóvni akarják őt, hanem ők is fenyegetik. Nem vele vannak, hanem ők is ellene. Ez adja meg hatvanad vasárnapjának feszültségét: már sejtjük, hogy valami készül Jézus ellen, de még nem tudjuk, mi. A róka vagy inkább rókák már a tyúkökban vannak.

Kijelölt út a jövőbe. A prófétai előre eltervezett sors. Nem véletlen, hogy az ószövetségi próféták nagy része az első pillanatban nem szívesen mond igent erre a szolgálatra. Túl fiatalnak, túl tudatlannak, túl bátortalannak érzik magukat. Mert a szívük mélyén mind sejtik, hogy a prófétai hivatásnak – feltéve, ha nem álprófétáról van szó – rossz vége lehet. Aki Isten igéjének hirdetésére adja a fejét, számíthat rá, hogy sok ellenséget szerez. Mert Isten igéje igazság, és Heródeshez hasonlóan sokan nem szeretik hallani az igazságot. Az fájdalmas és kellemetlen az emberi fül számára, mert leleplezi a bűnüket. Aki mégis kimondja, azt előbb-utóbb elnémitják.

„Áldott, aki jön az Úr nevében!” Lukács nemcsak Jézus jeruzsálemi bevonulására utal ezzel a mondattal, hanem a sorok között az olvasót is figyelmezteti: minden korban van lehetőség, hogy az emberek kimondják: „Áldott, aki jön az Úr nevében!” Ahogy a jeruzsálemieknek, úgy nekünk is van lehetőségünk, hogy felismerjük, ki az, akit Isten küldött hozzánk.

Feloldja ezzel a mondattal a feszültséget, amelyet a Jézus szenvedéstörténetét megelőző események keltenek bennünk, és figyelmeztet minket, hogy mi ne járjunk ugyanúgy, mint azok, akik elfordultak Jézustól. Mert nekünk most van lehetőségünk arra, hogy meghalljuk Jézus hívását, és ne legyünk süketek az igazság hangjára. Nekünk még van esélyünk, hogy a prófétáinkat ne üldözzük, hanem megfogadjuk a figyelmeztetésüket.

Számunkra még van lehetőség, hogy aki az Úr nevében jön – valóban meg is érkezen hozzánk.

■ KOVÁCS BARBARA

Imádkozzunk! *Urunk Istenünk, adj nekünk bölcsességet, hogy felismerjük, amikor belépsz az életünkbe. Győzd le önzőségünket, gyávaságunkat, gyengeségünket, amivel az igazság ellen fordulnánk, és ajándékozz meg bennünket valódi, új életet adó istenkapcsolattal, hogy bátran, ugyanakkor szeretettel tudjuk hirdetni igédet környezetünkben. Ámen.*

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (február 4.) *Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.* Lk 19,10 (Ézs 40,1; Lk 8,4–8[9–15]; Zsid 4,12–13; Zsolt 119,81–88) Milyen jó hírrel kezdhetem a napomat! Sokszor érzi magát az ember egyedül, elveszítettnek. Mert úgy érezzük, hogy nem figyelnek ránk, nem kellünk senkinek. Lehet, hogy emberek között ez néha így is van. De egy biztos: Isten számára fontos vagy te is annyira, hogy megkeressen és megtartsa. Nem hiába alkotott, célja van veled. Mindent megtesz azért, hogy célját elérje. Ő maga megy utánad, ő maga keres téged, és tesz meg érted mindent. Milyen jó, hogy ezt elfogadhatod te is, és a melletted lévő is, minden ember.

Hétfő (február 5.) *Ne hagyd abba ennek a törvénykönyvnek az olvasását, arról elmélkedj éjjel-nappal, őrizd meg és tartsd meg mindazt, ami ebben meg van írva.* Józs 1,8a (Lk 11,28; 5Móz 32,44–47; 5Móz 12,1–12) Milyen szépen hangzik egy-egy mondat a Bibliából! Mégis azt veszem észre magamon, hogy ha tudatosan nem figyelek rá, akkor estére sokszor csak az marad, hogy szép volt; de elfelejtem a tartalmát, a lényegét. Valóban olvasni, valóban forgatni kell a szívünkben, hogy amit olvasunk, több lehessen szép szavaknál; életünk vezetője, irányítója lehessen. Így lesz, így lehet nemcsak olvasott szóvá, hanem örömmel megélt létté Isten szava.

Kedd (február 6.) *Különféle idegen tanításoktól ne hagyjátok magatokat félrevezetni. Mert az a jó, ha kegyelemmel erősödik meg a szív.* Zsid 13,9 (Zsolt 119,37; Ez 33,30–33; 5Móz 15,1–11) Annyi minden van, amire figyelhetünk. Vannak közöttük nagyon tetszetős dolgok is, amelyek éppen illenek a mi gondolatainkhoz, vágyainkhoz. Jól lehet igazolni velük életünket. Csak egy a baj velük: sokszor nem igazak, nem Istentől valók. Mennyei Atyánk azonban éppen arra mutat rá, hogy milyen vétkesek vagyunk, mennyi mindenben eltértünk tőle. Ő mégis szeretettel ölel át minket. Valóban megerősít, hogy tudom: kegyelmes Istenem van, aki szeret, és javamra cselekszik, még ha nehéz is ezt néha megértenem, elfogadnom.

Szerda (február 7.) *Amikor Jákób fölébredt álmából, ezt mondta: Milyen félelmetes ez a hely! Nem más ez, mint Isten háza és a menny kapuja.* 1Móz 28,17 (Jn 1,14; Lk 6,43–49; 5Móz 15,12–18) Igen félelmetes lehet az, ha megtapasztaljuk Isten jelenlétét életünkben. De ha valóban Isten jelenlétét tapasztaljuk meg, akkor az első reakción, a félelem hamar átmelegít annak féltésébe, hogy el ne veszítsük őt. Mert Isten szeretet, kegyelem, jóság. Jákób emlékkövet állít a helyen, ahol megtapasztalta

Isten jelenlétét, hogy ne feledkezzen meg róla, és így mindig vele legyen az Úr. Nem retteg az Istentől, hanem attól fél, hogy elveszíti jelenlétét, ezzel segítségét és áldását életéből. Nekünk is így kellene „félünk” az Istent.

Csütörtök (február 8.) *A szombati nyugalom tehát még ezután vár Isten népére.* Zsid 4,9 (Ez 34,28; 1Thessz 1,2–10; 5Móz 16,1–17) Krisztus követése is munkálkodásra hív bennünket. Akkor tudjuk őt követni, ha mi is hasonlóképpen cselekszünk, mint ő, aki a szombatnapi nyugalom rendjét is megszegte, ha segíteni kellett valakin. Így nekünk is készen kell állnunk, és cselekednünk kell, amikor a viszonzást nem váró szeretet indít minket. Nincs szabadnap, nem lehet fáradt az ember. Ennek a világnak ez a krisztusi rendje. Igyekeznünk kell ennek a rendnek megfelelni, mert még nem érkezett el a pihenés ideje. Ha néha fáradtagnak érezzük is magunkat, akarjunk jót tenni mással; és kiderül, hogy ez minket is felemel, erősít, segít a fáradtságon is!

Péntek (február 9.) *Az Úrtól jön a szabadítás. Legyen áldásod népeden!* Zsolt 3,9 (2Tim 1,9; 2Tim 3,10–17; 5Móz 16,18–20) Sok mindentől vár segítséget az ember. És mégis kiderül, hogy nem tudunk megszabadulni terheinktől, gondjainktól vagy éppen betegségeinktől. Akiben és amiben reménykedtünk, abban végül csalódnunk kell. A zsolttáros arról beszél, hogy Istentől jön a szabadítás. Hiába keresünk máshol segítséget, mert csak Isten adhat igazi megoldást életünk nehézségeire. Igen, legtöbbször embereken keresztül. Az orvos munkáján vagy mások munkáján keresztül is. Ezért hozzá kell fordulnunk segítségért! És ha ezt megtesszük, áldása kíséri életünket. Nem gondtalan, bajok nélküli élet; de örömmel, és reménységgel teljes élet. Bízunk rá magunkat!

Szombat (február 10.) *És Krisztus békessége uralkodjék a szívetekben, hiszen erre vagytok elhíva az egy testben.* Kol 3,15a (Zsolt 147,14; Mt 13,31–35; 5Móz 17,14–20) Mindig sietünk valahová. Időseknek és fiatalabbaknak, egész fiataloknak is annyi feladatuk és még több tervük van, hogy nem győzik őket elvégezni. Ezzel pedig együtt jár a békétlenség is életünkben. Békétlenség a külvilággal és békétlenség önmagunkkal szemben is. De Krisztus békességet akar adni rohanó életünkbe. Testét és vérért adta a golgotai kereszten bűneinkért, és ezt az ajándékot vehetjük minden alkalommal, amikor az úrvacsora szentségével élünk. Vele egy testté lehetünk, benne békességünk lehet. Akkor a feladatokat is könnyebb lesz elvégeznünk.

■ RÁC DÉNES

Kövessen bennünket a Facebookon is: facebook.com/evangelikus
Magyarországi Evangélikus Egyház – Életközelen vagyunk

MIÉRT?!

SZÉLRÓZSA-ELŐTALÁLKOZÓ

„Ha tehát bűnös vagyok, minek fárasszam magam hiába?” Jób 9,29

Szombathely

2018. február 24.

9700 Szombathely, Körmendí út 2.
Evangélikus templom és iskola

Start: 9.00

Regisztráció: www.szelozsatalalkozo.hu/elotalalkozo

 www.facebook.com/szelozsatalalkozo

BÁLINT-NAPI ÁLDÁSSAL EGYBEKÖTÖTT ZENÉS ISTENTISZTELET

Igét hirdet: **Németh Zoltán** evangélikus lelkész

Közreműködik:
a Kodály Zoltán Magyar
Kórusiskola Laudate
gyermekkara

Vezényel:

Sapszon Borbála

Orgonál:

Nagy Ákos

2018. FEBRUÁR 14., SZERDA, 18 ÓRA
DEÁK TÉRI EVANGÉLIKUS TEMPLOM
1052 Budapest, Deák Ferenc tér 4.

Házasság hete

*A házasság hete központi programjának fővédnöke Herczegh Anita,
a köztársasági elnök felesége.*

Támogatók:

EVANGÉLIKUS
Élet

